

Nowość 2024

Natürlich auf Deutsch!

Oznaczono
zmiany
i wykreślenia

E-book
na eduranga.pl

**PODSTAWA
2024**

PODRĘCZNIK • SZKOŁA PODSTAWOWA

JĘZYK NIEMIECKI

8

Drogi WSiP,

Nigdy bym nie publikowała publicznie książek wydawnictw, które działają na uczciwych zasadach.

Wasza firma jednak promuje masowy dodruk, całkowicie niepotrzebnych książek, które mogłyby być zastąpione wersjami elektronicznymi!

Co prawda e-booki są dostępne na waszej stronie, jednak:

- W przeciwieństwie do fizycznej książki, licencja na e-book kończy się po roku. Oznacza to, że jeżeli moja córka chciałaby powtórzyć sobie całą wiedzę do matury, musiałabym jej kupić wszystkie wasze książki od nowa.
- Waszych e-booków nie da się pobrać! Wymagają one dostęp do internetu, co uniemożliwia ich użycie na naszej wsi, gdzie zasięg jest ograniczony.
- Wasze e-booki nie działają na telefonach komórkowych!
- Wasze e-booki sprzedawane są po tej samej (albo wyższej) cenie co regulame książki. Cena e-booka powinna być niższa, gdyż e-booki wymagają elektronicznego czytnika (tabletu)!

Czas rozpocząć nową erę, w której papier nie jest bezczelnie marnowany dla pieniędzy. Przedstawiam e-book, który spełnia wszystkie oczekiwania uczniów.

Dbajmy o środowisko, zróbmy to dla młodych pokoleń.

Spis treści

1. Wiederholung

1.1. Familie	6
1.2. Schule	7
1.3. Alltag	8
1.4. Freizeit	9
1.5. Essen und Trinken	10
1.6. Feste und Wetter	11
Grammatik	12
Landeskunde	14
Fotostory	16
Aktiver Wortschatz	18

2. Wo warst du im Sommer?

2.1. Wo warst du im Sommer?	20
2.2. Er hat Tango getanzt!	22
2.3. Wir haben gejobbt!	24
Wiederholung	26
Grammatik	28
Landeskunde	30
Fotostory	32
Aktiver Wortschatz	34

3. Unterwegs

3.1. Mit dem Bus oder mit dem Zug?	36
3.2. Wo ist der Bahnhof?	38
3.3. Was hast du gesehen?	40
Wiederholung	42
Grammatik	44
Landeskunde	46
Fotostory	48
Aktiver Wortschatz	50

4. Am schönsten ist es doch zu Hause!

4.1. Hier wohne ich	52
4.2. In der Küche oder im Garten?	54
4.3. Das ist mein Bett!	56
Wiederholung	58
Grammatik	60

Landeskunde	62
Fotostory	64
Aktiver Wortschatz	66

5. Gesundheit!

5.1. Kopf hoch!	68
5.2. Mein Hals tut weh!	70
5.3. Fit bleiben	72
Wiederholung	74
Grammatik	76
Landeskunde	78
Fotostory	80
Aktiver Wortschatz	82

6. Was wünschen Sie bitte?

6.1. Mütze oder Hut?	84
6.2. Gehen wir einkaufen?	86
6.3. Ein Kilo Äpfel bitte!	88
Wiederholung	90
Grammatik	92
Landeskunde	94
Fotostory	96
Aktiver Wortschatz	98

Extras

Immer ein Grund zum Feiern!	100
Viel los im Dezember	102
Projekt	104
Nützliche Wendungen	105
Grammatik	107
Vokabelverzeichnis	109

Jak korzystać z podręcznika?

Struktura podręcznika

Każdy z rozdziałów 2–6 składa się z 3 podrozdziałów.

Sekcja **Wiederholung** zawiera zadania powtórzeniowe oraz podsumowanie nabytych umiejętności.

Sekcja **Grammatik** to komentarze gramatyczne po każdym rozdziale.

Sekcje **Landeskunde** i **Fotostory** zawierają zadania fakultatywne, dla uczniów zaciekaawionych krajami DACHL. **Fotostory** to historia obrazkowa przedstawiona na zdjęciach z serialu *Ab nach Berlin!*

Sekcja **Aktiver Wortschatz** zawiera najważniejsze słowa i przydatne zwroty.

Sekcja **Extras** zawiera materiały dodatkowe związane ze świętami obchodzonymi w krajach DACHL oraz z Bożym Narodzeniem, zestawienia zwrotów pogrupowanych tematycznie, tabele gramatyczne oraz słowniczek niemiecko-polski.

Objaśnienia piktogramów

Zadanie na rozumienie ze słuchu

Zadanie na mówienie

Zadanie na pisanie (do wykonania w zeszyście)

Zadanie na czytanie

Główka pracuje!

Luka do uzupełnienia w zeszyście

Zmiany i wykreślenia według podstawy programowej 2024

Pamiętaj! Podręcznik *Natürlich auf Deutsch!* jest przeznaczony do wieloletniego użytku, dlatego nie pisz po nim, a wszystkie odpowiedzi zapisuj w zeszyście.

1

Wiederholung

W tym rozdziale powtórzysz:

- ▶ podstawowe struktury gramatyczne
- ▶ słownictwo związane z tematami: rodzina i praca, edukacja, życie prywatne, formy spędzania czasu wolnego, posiłki, święta i uroczystości oraz zjawiska pogodowe

Hobby

Najpopularniejszym hobby w Niemczech jest praca w ogródku (Gartenarbeit), którą – według portalu Statista – zajmuje się w czasie wolnym prawie 30 % mieszkank i mieszkańców Niemiec. Na drugim miejscu uplasowały się zakupy (Einkäufe) i fotografowanie (Fotografieren). Z zajęć sportowych najpopularniejszy jest trening na siłowni (Fitnessstudio).

W Austrii i Szwajcarii jest podobnie, z tym że dla Austriaków istotne są ponadto spotkania ze znajomymi, natomiast dla Szwajcarów – podróże (Reisen).

Zawody

Zawodem, który cieszy się największym szacunkiem i zaufaniem społecznym zarówno w Niemczech, jak i w Austrii, jest strażak / strażaczka (Feuerwehrmann / Feuerwehrfrau). Na drugim miejscu plasuje się zawód pielęgniarza / pielęgniarki (Krankenpfleger / Krankenpflegerin), w Austrii zaś – zawód pilota / pilotki (Pilot / Pilotin). W Szwajcarii najbardziej ceni się lekarzy i lekarki (Ärzte / Ärztinnen), kadre profesorską na uczelniach wyższych (Uniprofessoren / Uniprofessorinnen) oraz osoby zarządzające wielkimi firmami (Geschäftsführer / Geschäftsführerinnen).

1. 1 Familie

1. Spielt in Gruppen nach der angegebenen Beschreibung.

Przeprowadźcie w grupach zabawę zgodnie z podanym opisem.

Podzielcie się na kilkusobowe grupy. Do podanych tematów zapiszcie jak najwięcej rzeczowników wraz z rodzajnikami i formą liczb mnogiej. Wygrywa ta grupa, która poprawnie zapisze najwięcej rzeczowników.

Familie

Tiere

Berufe

2a. Lies die Texte und ordne ihnen die Fotos A-D zu. Ein Foto bleibt übrig. Przerzytaj teksty i dobieierz do nich zdjęcia A-D. Jedno zdjęcie zostało zamieszczone dodatkowo.

Sonja: Ich habe keine Geschwister, dafür aber viele Haustiere, denn meine Eltern sind Tierärzte und lieben Tiere. Also, wir haben: drei Hunde, vier Katzen, ein Meerschweinchen und zwanzig Fische. Ich möchte sowieso viel lieber Geschwister haben!

Lara: Meine Familie ist sehr groß. Ich habe sechs Geschwister: drei Brüder und drei Schwestern. Meine Großeltern wohnen auch mit uns. Unser Haus ist sehr groß. Zum Glück! Aber es ist zu viel los und ich brauche Ruhe! Und wie ist es bei euch?

Stefan: Meine Mutter ist Klavierspielerin und mein Vater ist Sänger. Sie üben natürlich zu Hause. Das ist aber nicht alles: Meine Eltern haben ihre Schüler und sie kommen zu uns nach Hause und lernen Musik. Sie singen und spielen Klavier! Manchmal ist es zu laut.

2b. Berichte über die Familien von Lara und Stefan. Opowiedz o rodzinach Lary i Stefana.

BEISPIEL:

Sonja **hat** keine Geschwister. Sonjas Eltern **mögen** Tiere. Ihre Eltern **sind** Tierärzte. Sie **haben** zu Hause drei Hunde, vier Katzen, ein Meerschweinchen und zwanzig Fische.

Grammatik (S. 12)

- ▶ Odmiana czasowników w czasie teraźniejszym
- ▶ Szyk wyrazów w zdaniu
- ▶ Spójniki: *und, oder, aber, sondern, denn*

3. Bilde Sätze aus den angegebenen Wörtern. Benutze sie in der richtigen Form.

Ułóż zdania z podanych wyrazów. Użyj ich w odpowiedniej formie.

1. deine Mutter / von Beruf / sein / Lehrerin / ?
2. arbeiten / er / als / Sportlehrer / denn / mögen / Sport / Kinder / und / er
3. mein Großvater / in Österreich / wohnen / und / Rentner / sein
4. Tischtennis / mögen / dein Bruder / ?

4. Schreibe 8-10 Sätze über die Familie von Joachim. Napisz 8-10 zdań o rodzinie Joachima.

Joachim: 15, Schüler, besucht das Goethe-Gymnasium, mag Informatik

Mutter: Emilia, 36, Friseurin, tanzt gern

Vater: Jakob, 35, Psychologe, kocht gern

Bruder: Linus, 7, schwimmt gern

Schwester: Annika, 5, mag ihre Freundinnen im Kindergarten

BEISPIEL: Die Mutter von Joachim heißt . Sie .

1. 2 Schule

- 1. Spielt in Gruppen nach der angegebenen Beschreibung.** Przeprowadźcie w grupach zabawę zgodnie z podanym opisem.

Podzielcie się na czteroosobowe grupy. Zgromadźcie około dziesięciu przedmiotów, których niemieckie nazwy już znacie. Trzy osoby z grupy zasłaniają oczy, a czwarta osoba chowa dwa z tych przedmiotów, po czym pyta: *Was fehlt?* Zadaniem pozostałych osób z grupy jest jak najszybciej odgadnąć, czego brakuje.

BEISPIEL: Was fehlt? – Die Trinkflasche fehlt.

- 2a. Höre die Dialoge 1–3 und ordne ihnen die Ortsangaben A–D zu. Eine Ortsangabe bleibt übrig.**

Posłuchaj dialogów 1–3 i przyporządkuj im określenia miejsc A–D. Jedno określenie podano dodatkowo.

A auf dem Schulhof

B in der Schulmensa

C im Mathematikraum

D auf dem Sportplatz

- 2b. Höre die Dialoge 1–3 noch einmal und sage, welche der Sätze 1–6 richtig und welche falsch sind.** Posłuchaj dialogów 1–3 jeszcze raz i powiedz, które ze zdań 1–6 są zgodne z ich treścią, a które nie.

- Matteo hat am Mittwoch vier Stunden.
- Matteo findet Physik schwer.
- Yvones Freundin findet Französisch interessant.
- Yvonne hat heute zwei Stunden Sport.
- Sarah und Jasmin wollen die Hausaufgabe in Mathe machen.
- Die Mädchen haben keine Mathebücher dabei.

Grammatik (S. 12)

G 1.2

- Rodzajniki określone i nieokreślone oraz przeczenie *kein*
- Zaimki dzierżawcze

- 3. Ergänze die Sätze 1–4 mit den bestimmten, den unbestimmten Artikeln oder mit den Pronomen *kein / keine*, *wo es nötig ist*.** Uzupełnij zdania 1–4 rodzajnikami określonymi, nieokreślonymi lub zaimkami *kein / keine* tam, gdzie to konieczne.

- Das ist Bleistift, sondern Kuli.
- Sind das Taschentücher? – Nein, das sind Taschentücher.
- Tasche ist sehr schön.
- Wie ist Smartphone? – Smartphone ist fantastisch.

- 4. Übersetze die Ausdrücke 1–4 ins Deutsche.** Przetłumacz wyrażenia 1–4 na język niemiecki.

1. nasza nauczycielka

2. jego plecak

3. ich książki

4. moja butelka

- 5. Arbeitet in Paaren. Hört zu und übt dann ähnliche Dialoge.** Pracujcie w parach. Posłuchajcie dialogu, a następnie przećwiczcie podobne dialogi.

toil • blöd • interessant • langweilig • schwer • cool • schrecklich

1. 3 Alltag

1. Spielt Pantomime nach den angegebenen Regeln. Zagrajcie w kalambury według podanych reguł.

Podzielcie się na dwie drużyny. Każda drużyna zapisuje na karteczkach 10 zdań związanych z czynnościami dnia codziennego (np. *Mein Bruder sieht fern.* / *Ich dusche.* / *Sie liest ein Buch.*). Następnie jedna drużyna wybiera jedną osobę z przeciwnej drużyny i pokazuje jej karteczkę ze zdaniem, które ta osoba powinna przedstawić swojej drużynie za pomocą pantomimy. Czas na odgadnięcie zdania wynosi dwie minuty. Następnie przeciwna drużyna przedstawia swoje zdanie do odgadnięcia na tych samych zasadach.

2a. Höre zwei Dialoge und ordne jedem Dialog jeweils ein Bild zu. Zwei Bilder bleiben übrig.

Posłuchaj dwóch dialogów i dobrać do każdego z nich po jednej ilustracji. Dwie ilustracje zostały zamieszczone dodatkowo.

2b. Antworte auf die Fragen 1 und 2.

Odpowiedz na pytania 1 i 2.

1. Warum schläft Timon am Wochenende so lange?
2. Warum räumt Sonja in der Nacht auf?

Grammatik (S. 13)

G 1.3

- Czasowniki o odmianie nieregularnej
- Czasowniki rozdzielnie złożone

3. Bilde Fragen zu den markierten Satzteilen. Utwórz pytania do wyróżnionych części zdań.

1. Ich sehe **am Abend** fern.
2. Ich lese gern **Krimis**.
3. Ich **fahre** am Mittwoch nach Bremen.
4. Ich kaufe nicht gern ein.
5. Ich räume **morgen** auf.
6. Ich esse gern **Käse und Oliven**.

- ## 4. Arbeitet in Paaren.
- Stellt einander Fragen und antwortet auf sie wie im Beispiel. Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie nawzajem pytania i odpowiadajcie na nie zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: Um wie viel Uhr kauft Ivo ein? – Er kauft um 17.00 Uhr ein.

1. 4 Freizeit

1. Spielt in Gruppen nach den angegebenen Regeln. Zagrajcie w grupach w grę według podanych reguł.

1. Na osobnych karteczkach zapiszcie pojedynczo podane czasowniki modalne, zaimki osobowe i zwroty oraz podzielcie je na te trzy grupy zgodnie z przykładem.
2. Odwróćcie kartki tak, by nie było widać napisów.
3. Losujcie po jednej karteczce z każdej grupy i twórzcie zdania, dodając odpowiednie wyrazy. Wykorzystane karteczki odkładajcie na bok.

BEISPIEL: Er will in den Park laufen.

Grammatik (S. 13)

G 1.4

► Czasowniki modalne ► Czasowniki zwrotne

müssen	Ich	ins Kino gehen
können	du	nach Hause laufen
wollen	er	zu Hause sein
sollen	sie	in die Pizzeria gehen
dürfen	es	in den Park laufen
möchte...	wir	in den Zoo gehen
	ihr	ins Konzert gehen
	sie	ins Museum gehen
	Sie	zu Anna gehen

2a. Lies die Freizeitangebote A-C und die Informationen über die Personen 1-4. Ordne sie dann einander zu. Eines der Angebote entspricht den Interessen von zwei Personen.
Przeczytaj opisy imprez kulturalnych A-C i informacje o osobach 1-4. Zdecyduj, kto dokąd się wybierze. Jedna z imprez odpowiada zainteresowaniom dwóch osób.

1. Larissa liebt Musik. Nur Popmusik mag sie nicht so sehr.
2. Kochen ist Bens Hobby. Er interessiert sich für alle Küchen der Welt.
3. Alte und moderne Kunst sind die Hobbys von Leni. Sie möchte Grafikerin werden.
4. Emil interessiert sich für asiatische Küche. Sein Lieblingsessen ist Sushi.

46. Internationaler Museumstag

Sonntag, den 23. Mai

Am 23. Mai feiern wir den 46. Internationalen Museumstag! 14 Museen in Hamburg machen mit!

- Aktionen für die ganze Familie
- Workshops zur Kunstgeschichte
- modernes Grafikdesign
- Museumsbesichtigung
- Galeribesichtigung

Auch online!
Alles kostenlos!

A

SUPERLECKER – ein Fest für alle, die gutes Essen mögen!

B

14.-15. Mai Der Festival-Frühling in Hamburg hat begonnen!

Am Wochenende finden vor allem die Fans schwarzer Rhythmen ein reiches Programm:

Am Samstag um 19.00 Uhr startet das Elbjazz-Festival mit einem Konzert und am Sonntag ab 16.00 Uhr präsentieren sich Hamburger Hip-Hop-Bands – von Gangsta-Rap bis Ragga.

Alles ist dabei!

C

2b. Sammle die Informationen aus Aufgabe 2a und berichte über die Kulturangebote in Hamburg auf Polnisch. Zbierz informacje z zadania 2a i opowiedz po polsku o imprezach kulturalnych w Hamburgu.

2c. Sage auf Polnisch, welche Veranstaltung A-C du besuchen würdest und warum.
Powiedz po polsku, na którą imprezę kulturalną A-C byś się wybrał / wybrała i dlaczego.

1. 5 Essen und Trinken

1. Arbeitet zu viert. Stellt ein Menü mit euren Lieblingsspeisen für das Frühstück, Mittagessen und Abendbrot zusammen. Pracujcie w czteroosobowych grupach. Przygotujcie menu zawierające wasze ulubione potrawy na śniadanie, obiad i kolację.

2a. Worüber sprechen Mila und ihre Mutter? Höre das Gespräch und wähle dessen Thema: 1, 2 oder 3. O czy rozmawiają Mila i jej mama? Posłuchaj dialogu i wybierz temat rozmowy: 1, 2 lub 3.

1. Mila plant mit ihrer Mutter das Menü für ihre Party.
2. Mila erzählt ihrer Mutter von den Lieblingsspeisen ihrer Freunde.
3. Mila und ihre Mutter machen eine Einkaufsliste für die Party am Freitag.

2b. Höre noch einmal zu und berichte dann, wer was nicht essen darf oder will und warum. Posłuchaj nagrania jeszcze raz i powiedz, kto czego nie może lub nie lubi jeść i dlaczego.

BEISPIEL: Barbara darf keine Milch trinken, denn sie ist gegen Milch allergisch.

Leon • Linda • Tim

Grammatik (S. 13) **G 1.5**

- Odmiana rzeczownika w bierniku
- Odmiana zaimka osobowego w bierniku

3. Ergänze die Sätze 1–6 mit den angegebenen Wörtern in der richtigen Form.

Uzupełnij zdania 1–6 podanymi wyrazami w odpowiedniej formie.

1. Ich bestelle (ein Salat) und mein Bruder nimmt (eine Suppe).
2. Isst du (der Joghurt) noch? – Nein, ich esse (er) nicht mehr.
3. Möchtest du (ein Apfelsaft)? – Ja, gern.
4. Schmeckt dir (die Torte)? – Ja, möchtest du (sie) probieren?
5. Ich mag (kein Gemüse), nur manchmal esse ich (Gurken).
6. Brauchst du (eine Gabel) oder (ein Löffel)? – Ich brauche nur (ein Messer).

4. Spielt in Gruppen Dialoge im Restaurant vor. Przećwiczcie dialogi odbywające się w restauracji.

Podzielcie się na trzyosobowe grupy. Jedna osoba wcieli się w rolę kelnera / kelnerki, dwie pozostałe osoby składają zamówienie (proszą o kartę dań, pytają o potrawy, dokonują wyboru, zamawiają, oceniają smak potraw, proszą o rachunek i placą). Następnie zamieniacie się rolami.

SPEISEKARTE

Vorspeisen

- Griechischer Salat 5,00 €
- Omelett mit Champignons 4,60 €
- Backkartoffeln mit Knoblauchsauce 3,80 €

Suppen

- Ungarische Gulaschsuppe 3,80 €
- Tomatencremesuppe 3,40 €
- Champignonsuppe 3,60 €
- Gurkensuppe 3,20 €

Hauptgerichte

- Vegetarische Pizza 6,30 €
- Lasagne 6,40 €
- Spaghetti bolognese 7,10 €
- Wiener Schnitzel mit Pommes und Salat 12,30 €
- Spätzle mit Soße 6,00 €
- Hamburger mit Pommes 10,20 €

Desserts

- Apfelstrudel 3,40 €
- Vanilleeis 4,00 €

Getränke

- Tee 1,80 €
- Kaffee 1,80 €
- Mineralwasser 1,50 €
- Kakao 2,30 €
- Obstsaft 2,00 €
- Cola 1,60 €

1. 6 Feste und Wetter

- 1. Macht in Gruppen Karten / Präsentationen / Poster zu einer der Jahreszeiten.** Podzielcie się na grupy. Przygotujcie karty / prezentacje / plakaty o jednej z pór roku. Uwzględnijcie daty (jej rozpoczęcia i zakończenia), pogodę, święta i popularne imprezy, które się wtedy odbywają.

- 2a. Lies die Texte A-C und ordne ihnen jeweils einen der Sätze 1-4 zu. Ein Satz bleibt übrig.** Przeczytaj teksty A-C i przyporządkuj im po jednym ze zdań 1-4. Jedno zdanie podano dodatkowo.

1. Jemand möchte seine Freunde zu einem Fest zum Jahresende einladen.
2. Jemand möchte den Frühling begrüßen.
3. Jemand möchte für eine Silvesterparty danken.
4. Jemand möchte jemandem gratulieren.

Leute,
was ist los mit dem Wetter? Es ist ja Anfang April und immer noch so kalt. Und heute haben wir Schnee! Ich mag den Winter nicht und warte nur auf den Frühling und auf die Sonne! Vielleicht organisieren wir eine Frühlingsparty? Dann geht der Winter weg! Wer macht mit?
Am Samstag, den 5. April

LISA

A

Liebe Paula!
Der Geburtstag ist wohl ohne Frage einer der schönsten aller Festtage. Darum will ich keine Zeit verlieren und Dir zum Geburtstag herzlich gratulieren! Alles Beste!
Deine Mia

C

- 2b. Höre die Aussagen 1-3 und ordne sie den Texten A-C aus Aufgabe 2a zu.**

Posłuchaj wypowiedzi 1-3 i przyporządkuj je tekstem A-C z zadania 2a.

Grammatik (S. 13)

G 1.6

- Liczebniki porządkowe
- Zaimki nieosobowe es i man

- 3. Beantworte die Fragen 1-6. Odpowiedz na pytania 1-6.**

1. Wann feiert man in Polen Muttertag?
2. Der Wievielte ist heute?
3. Wie ist das Wetter heute?
4. Wann hast du Geburtstag?
5. Was macht man auf einer Party?
6. Was wünscht man zum Geburtstag?

- 4. Schreibe eine Einladung zu einem Fest, das du organisierst.** Napisz zaproszenie na imprezę, którą organizujesz. Uwzględnij następujące kwestie: okazję, datę, miejsce oraz zaproponuj, kto co mógłby przynieść.

G 1.1 Odmiana czasowników w czasie teraźniejszym

	lernen	sein	haben	arbeiten	zeichnen	mögen
ich	lerne	bin	habe	arbeite	zeichne	mag
du	lernst	bist	hast	arbeitest	zeichnest	magst
er / sie / es	lernt	ist	hat	arbeitet	zeichnet	mag
wir	lernen	sind	haben	arbeiten	zeichnen	mögen
ihr	lernt	seid	habt	arbeitet	zeichnet	mögt
sie / Sie	lernen	sind	haben	arbeiten	zeichnen	mögen

G 1.1 Szyk wyrazów w zdaniach oznajmujących i pytających

- W zdaniach oznajmujących czasownik w formie osobowej znajduje się na **drugim** miejscu, np.
Die Schüler spielen Klavier. Uczniowie grają na pianinie.
Unser Haus ist groß. Nasz dom jest duży.
- W pytaniach o rozstrzygnięcie, tzn. zdaniach pytających, które wymagają odpowiedzi twierdzącej (ja) lub przeczącej (Nein), czasownik w formie osobowej znajduje się zawsze na **pierwszym** miejscu, np.
Spielen die Schüler Klavier? Czy uczniowie grają na pianinie?
Ist euer Haus groß? Czy wasz dom jest duży?
- W zdaniach pytających rozpoczynających się od słówka pytającego czasownik w formie osobowej znajduje się na **drugim** miejscu, np.
Was machen die Schüler? Co robią uczniowie?
Wie ist euer Haus? Jaki jest wasz dom?

G 1.1 Spójniki: und, oder, aber, sondern, denn

- W zdaniach złożonych współrzędnie używamy następujących spójników: **und** (i, a), **oder** (lub), **aber** (ale), **sondern** (tylko, lecz), **denn** (bo, ponieważ). Po tych spójnikach stosujemy szyk prosty, np. **Wir sind zu Hause und (wir) sehen uns einen Film an.** Jesteśmy w domu i oglądamy film.

G 1.2 Rodzajniki określone i nieokreślone oraz przeczenie kein

	Rodzajnik określony	Rodzajnik nieokreślony	Przeczenie kein
Liczba pojedyncza	der die das	ein eine ein	kein keine kein
Liczba mnoga	die	-	keine

Przeczenie **kein** znajduje się przed rzeczownikiem. Przed rzeczownikami rodzaju żeńskiego lub w liczbie mnogiej ma formę **keine**.

G 1.2 Zaimki dzierżawcze w mianowniku

ich	mein (mój)	wir	unser (nasz)
du	dein (twój)	ihr	euer (wasz)
er	sein (jego)	sie	ihr (ich)
sie	ihr (jej)	Sie	ihr (pana, pani, państwa)
es	sein (jego)		

G 1.3 Czasowniki o odmianie nieregularnej

- ▶ Czasowniki **schlafen, laufen, fahren** odmieniają się nieregularnie, w 2. i 3. osobie liczby pojedynczej zachodzi wymiana samogłoski **a** → **ä**, np. du **schläfst**, er **läuft**, sie **fährt**.
- ▶ W odmianie czasowników **sehen** i **lesen** w 2. i 3. osobie liczby pojedynczej zachodzi wymiana samogłoski **e** → **ie**, np. du **siehst**, sie **liest**. Natomiast w odmianie czasownika **sprechen** występuje wymiana **e** → **i**, np. du **sprichst**, er **spricht**.

G 1.3 Czasowniki rozdzielnie złożone

Do czasowników rozdzielnie złożonych należą m.in. **aufstehen, aufräumen, einkaufen, zurückkommen, fernsehen**. Przedrostek czasownika rozdzielnie złożonego znajduje się na końcu zdania, np. **Sonja räumt das Zimmer auf**. Sonja sprząta pokój.

G 1.4 Czasowniki modalne

	können	dürfen	müssen	sollen	wollen	mögen
ich	kann	darf	muss	soll	will	mag
du	kannst	darfst	musst	sollst	willst	magst
er / sie / es	kann	darf	muss	soll	will	mag
wir	können	dürfen	müssen	sollen	wollen	mögen
ihr	könnt	dürft	müsst	sollt	wollt	mögt
sie / Sie	können	dürfen	müssen	sollen	wollen	mögen

G 1.4 Czasowniki zwrotne

ich	freue	mich	wir	freuen	uns
du	freust	dich	ihr	freut	euch
er / sie / es	freut	sich	sie / Sie	freuen	sich

G 1.5 Odmiana rzeczownika w bierniku

- ▶ W bierniku rodzajnik określony rodzaju męskiego brzmi **den**, a nieokreślony – **einen**. Natomiast pozostałe rodzajniki w lp. i lm. nie zmieniają się.

G 1.5 Odmiana zaimka osobowego w bierniku

Akkusativ (Wen? / Was?)	mich	dich	ihn	sie	es	uns	euch	sie / Sie
----------------------------	------	------	-----	-----	----	-----	------	-----------

G 1.6 Liczebniki porządkowe

- ▶ Liczebniki porządkowe od **1** do **19** tworzymy od liczebników głównych za pomocą przyrostka **-te**, a do liczebników od **20** wwyż dodajemy przyrostek **-ste**.

G 1.6 Zaimki **es** i **man**

- ▶ Konstrukcję z zaimkiem **man** i czasownikiem w 3. os. lp. tłumaczymy na język polski za pomocą zdania bezpodmiotowego, np. **Was isst man in Deutschland zu Mittag?** Co jada się w Niemczech na obiad?
- ▶ Zaimka **es** używa się, gdy brakuje wykonawcy czynności.
Es ist sieben Uhr. Jest (godzina) siódma.
Es ist kalt. Jest zimno.

1. Landeskunde

1. Im Deutschen benutzt man manchmal englische Wörter. Sage auf Polnisch, was der Ausdruck *Breaking News* bedeutet. Antworte dann auf die Frage: Wie können Jugendliche Geld verdienen? W języku niemieckim używa się czasem angielskich wyrazów. Powiedz po polsku, co oznacza wyrażenie *breaking news*. Następnie odpowiedz na pytanie: *Wie können Jugendliche Geld verdienen?*

- 2a. Sieh dir die Wortwolke an und nenne die Wörter und Wendungen, die du schon kennst. Notiere sie dann samt ihren polnischen Entsprechungen.

Obejrzyj chmurę wyrazową i wskaż wyrazy oraz zwroty, które już znasz. Następnie zanotuj je wraz z ich polskimi odpowiednikami.

- 2b. Ordne den deutschen Wörtern und Wendungen 1–12 ihre polnischen Entsprechungen A–L zu.

Przyporządkuj niemieckim wyrazom i zwrotom 1–12 ich polskie odpowiedniki A–L.

1. die Küchenhilfe	A. opiekun / opiekunka do dziecka
2. der Gamemaster / die Gamemasterin	B. influencer / influencerka
3. der Produkttester / die Produkttesterin	C. roznosić gazety
4. der Babysitter / die Babysitterin	D. udzielać korepetycji
5. der Gartenarbeiter / die Gartenarbeiterin	E. kurier / kurierka apteczna
6. der Hundesitter / die Hundesitterin	F. tester / testarka produktów
7. der Medikamentenkurier / die Medikamentenkurierin	G. menedżer / menedżerka mediów społecznościowych
8. der Social-Media-Manager / die Social-Media-Managerin	H. pracownik ogrodowy / pracownica ogrodowa
9. der Influencer / die Influencerin	I. opiekun / opiekunka do psa
10. der Stadtführer / die Stadtführerin	J. pomoc kuchenna
11. Zeitungen austragen	K. przewodnik / przewodniczka po mieście
12. Nachhilfe geben	L. mistrz / mistrzyni gry (organizator, narrator oraz sędzia w grach fabularnych)

3. Lies die Beiträge und antworte auf die Fragen A–C. Przeczytaj wpisy i odpowiedz na pytania A–C.

- A. Ab welchem Alter dürfen Schüler / Schülerinnen in Österreich / der Schweiz / Deutschland arbeiten?
 B. Was dürfen sie in Österreich / der Schweiz / Deutschland machen?
 C. Wie viel Geld verdienen sie in Österreich / der Schweiz / Deutschland?

ab welchem Alter
(od jakiego wieku)

TIPP

#SCHÜLERJOB-BLOG

Jordan Wie kann ich als Schüler Geld verdienen? Ist das in allen DACHL-Ländern gleich?

Laura Ich bin aus **Österreich**. Hier darfst du schon ab 13 Jahren arbeiten. Du darfst aber nur leichte Arbeiten machen, wie babysitten, Nachhilfe geben, Zeitungen austragen oder im Familienunternehmen mithelfen. Du darfst maximal zwei Stunden am Tag arbeiten. Mit 13 Jahren bekommst du ca. 4–5 Euro pro Stunde, aber für Nachhilfe bekommst du viel mehr: 8 Euro pro Stunde. Ab 14 Jahren gibst du für 10 Euro pro Stunde Nachhilfe. Für andere Schülerjobs bekommst du ca. 5–6 Euro pro Stunde.

Gabriel In der **Schweiz** darfst du schon ab 12 arbeiten, aber nur für deine Familie und Bekannten. Mit 13 Jahren darfst du 3 Stunden pro Tag arbeiten, insgesamt 9 Stunden pro Woche (nur leichte Arbeiten wie babysitten, Zeitungen austragen und Nachhilfe geben). Für Nachhilfe oder Babysitten bekommst du ca. 12–14 CHF pro Stunde. Mit 14 Jahren verdienst du mehr: ca. 13–15 CHF pro Stunde.

Emma In **Deutschland** darfst du, wie in Österreich, schon mit 13 Jahren arbeiten. Nach der Schule darfst du 2 Stunden pro Tag arbeiten, nachmittags nur bis 18.00 Uhr. Mit 13 Jahren darfst du Nachhilfe geben, Zeitungen austragen oder Einkäufe für ältere Menschen machen. Dafür bekommst du ca. 4–5 Euro pro Stunde. Mit 14 Jahren verdienst du ca. 5–6 Euro pro Stunde. Du kannst auch als Flyerverteiler, Spieletester oder Hundesitter arbeiten.

4. Ergänze die Sätze 1–5 mit den Verben **arbeiten** und **verdienen** in der richtigen Form. Uzupełnij zdania 1–5 czasownikami *arbeiten* i *verdienen* w odpowiedniej formie.

- Mein Freund Alex ( ) als Kellner in einem Restaurant.
- Als Babysitterin ( ) ich in der Schweiz 12 CHF pro Stunde.
- Ich ( ) als Hundesitterin zwei Stunden am Tag.
- Wir geben Nachhilfe und ( ) 50 Euro pro Woche.
- Als Spieletester ( ) du maximal bis 18.00 Uhr und ( ) 6 Euro pro Stunde.

TIPP

im Familienunternehmen
(w firmie rodzinnej)
CHF (frank szwajcarski) – waluta
Szwajcarii i Liechtensteinu

5. Lies die Postkarte und antworte auf die Fragen 1–8.

Przeczytaj tekst pocztówki i odpowiedz na pytania 1–8.

- An wen schreibt Monika?
- In welchem Land ist sie?
- Was macht sie?
- Wie alt sind die Kinder?
- Was macht sie an den Wochenenden?
- Wo liegt der Schwarzwald?
- Wie ist das Wetter?
- Wo möchte sie studieren?

Liebe Oma,
wie geht es Dir? Ich bin jetzt in Deutschland, in Freiburg. Ich arbeite hier als Babysitterin und betreue die Geschwister: Luis (6 Jahre) und Adam (7 Jahre). Die Kinder sind so lustig! Ich mag sie sehr, wir haben viel Spaß zusammen. Samstags und sonntags habe ich frei; da wandere ich gerne im Schwarzwald (er ist ganz nah). Hier ist es sehr schön: Berge und viel Grün. Es ist meistens sonnig. Freiburg ist eine sehr schöne Stadt. Ich möchte hier studieren.
Viele Grüße, Monika

6. Erstelle eine Postkarte aus den Sommerferien. Benutze dafür digitale Werkzeuge und deine Sommerfotos. Schreibe dann kurz, wo du bist, was du machst und wie das Wetter ist.

Przygotuj pocztówkę z wakacji. Wykorzystaj w tym celu narzędzia cyfrowe oraz własne zdjęcia z wakacji. Napisz krótko, gdzie jesteś, czym się zajmujesz oraz jaka jest pogoda.

NACH DER FILMSERIE
Ab nach Berlin!

FOLGE
5

*Junger netter Babysitter
gesucht*

1a. Schau dir die Fotos 1–6 an und sage auf Polnisch, wovon die Fotostory handeln könnte. Przeczytaj się zdjęciom 1–6 i powiedz po polsku, o czym może opowiadać ta historia.

1b. Lies die Texte in der Infosteile auf den Fotos 1–6. Antworte dann auf die Fragen A–D. Przeczytaj napisy umieszczone na zdjęciach 1–6, a następnie odpowiedz na pytania A–D.

- A.** Welche Jobs können die Fünfzehnjährigen in Deutschland nebenbei machen?
B. Wie verdient Tomek sein Geld?

- C.** Für welche Berufe interessieren sich Tomek und Kai?
D. Warum hat Marie keine Zeit fürs Jobben?

2. Nenne die deutschen Berufsamen, die du schon kennst. Wymień niemieckie nazwy zawodów, które już poznałeś / poznałaś.

3. Um welchen Beruf geht es? Wähle die Lösung A oder B. Begründe deine Wahl. O który zawód chodzi? Wybierz rozwiązanie A lub B. Uzasadnij swój wybór.

1 A. Youtuberin B. Journalistin

2 A. Ärztin B. Lehrerin

3 A. Podcaster B. Sänger

4 A. Krankenschwester B. Babysitterin

5 A. Rapperin B. Influencerin

4. Ordne die Fotos A–C den Anzeigen 1–3 zu. Przyporządkuj zdjęcia A–C ogłoszeniom 1–3.

A

B

C

1 Magst du Hunde?

Dann ist dieser Job etwas für dich. Ruf uns an!

Tel. 00 56 789 245

2 Stehst du gern früh auf? Bist du aktiv?

Da kannst du bei uns Zeitungen austragen! Melde dich bei:
millergmbh@yaboo.de

3 Spielst du gern mit Kindern? Kannst du malen, singen oder tanzen? Ja?

Toll! Das kannst du alles mit unseren Kindern machen. Wir suchen für Jana (5 J.), Mona (6 J.) und Benn (4 J.) einen Babysitter / eine Babysitterin. Die Kinder sind sehr lustig und aktiv.

Schreibe eine E-Mail an uns: berli@yaboo.de

5. Erstelle ein Poster über deinen Traumberuf. Berücksichtige folgende Fragen: Tätigkeiten im Beruf, mögliche Arbeitsplätze, das Gehalt. Przygotuj plakat na temat swojego wymarzonego zawodu. Uwzględnij następujące kwestie: czynności wykonywane w tym zawodzie, możliwe miejsca pracy, wynagrodzenie.

1.1

9

Familie

PRZYWITANIE I POŻEGNANIE

Guten Morgen! Dzień dobry! (rano)

Guten Tag! Dzień dobry! (przez cały dzień)

Guten Abend! Dobry wieczór!

Gute Nacht! Dobranoc! (używane przed pójściem spać)

Hi! / Hallo! Cześć! (na przywitanie)

Auf Wiedersehen! Do widzenia!

Tschüs! / Ciao! Cześć! (na pożegnanie)

ZWROTY

Hast du Geschwister? Czy masz rodzeństwo?

Ja, ich habe eine Schwester / einen Bruder. Tak, mam siostrę / brata.

Was machst du zu Hause? Co robisz w domu? (pot.)

Ich spüle das Geschirr und räume auf. Zmywam naczynia i sprzątam.

1.2

7

Schule

SZKOŁA

Wie viele Stunden hast du heute? Ile lekcji masz dzisiaj? (pot.)

Ich habe heute sechs Stunden. Mam dzisiaj sześć lekcji. (pot.)

Wann hast du Chemie? Kiedy masz chemię?

Ich habe Chemie am Dienstag.

Chemie mam we wtorek.

Was ist dein Lieblingsfach? Jaki jest twój ulubiony przedmiot?

Mein Lieblingsfach ist Sport. Mój ulubiony przedmiot to WF.

Ich mag auch Mathematik, Geografie und Geschichte.

Lubię też matematykę, geografie i historię.

1.3

8

Alltag

ZWROTY GRZECZNOŚCIOWE

Danke! Dziękuję!

Danke schön! Dziękuję bardzo!

Bittel! Proszę!

Entschuldigung. Przepraszam.

Macht nichts. Nie szkodzi.

Gesundheit! Na zdrowie!

Herzlichen Glückwunsch! Serdeczne życzenia!

PYTANIE O GODZINĘ, PODAWANIE GODZINY

Wie spät ist es? Która (jest) godzina?

Es ist 15.00 Uhr. Jest (godzina) 15.00.

Um wie viel Uhr? O której godzinie?

Um 18.00 Uhr. O (godzinie) 18.00.

Wie lange dauert der Film? Jak długo trwa film?

Zwei Stunden. Dwie godziny.

1.4

9

Freizeit

ZAWIERANIE ZNAJOMOŚCI

Wie heißt du? Jak masz na imię?

Ich heiße Lea. Mam na imię Lea.

Wie alt bist du? Ile masz lat?

Ich bin 14 (Jahre alt). Mam 14 lat.

Wo wohnst du? Gdzie mieszkasz?

Ich wohne in Bonn. Mieszkam w Bonn.

Wie geht es dir? Co u ciebie? / Jak się masz?

Danke, gut. Dziękuję, dobrze.

Super! Świetnie!

Nicht gut. Niedobrze.

HOBBY

Was ist dein Hobby? Jakie masz hobby?

Mein Hobby ist Musik. Moje hobby to muzyka.

Was machst du gern? Co lubisz robić?

Ich schwimme gern. Lubię pływać.

Ich lese gern Bücher. Lubię czytać książki.

1.5

10

Essen und Trinken

JEDZENIE I PICIE

Was isst du am liebsten? Co jesz najchętniej?

Ich esse am liebsten Suppen.

Najbardziej lubię jeść zupy.

Hast du Hunger? Czy jesteś głodny / głodna?

Hast du Durst? Czy chce ci się pić?

Ja, ich habe Hunger. Tak, jestem głodny / głodna.

Ja, ich habe Durst. Tak, chce mi się pić.

Nein, ich habe keinen Hunger. Nie, nie jestem głodny / głodna.

Nein, ich habe keinen Durst. Nie, nie chce mi się pić.

Die Speisekarte, bitte! Poproszę kartę (dań)!

Wir möchten bestellen. Chcielibyśmy złożyć zamówienie.

Ich möchte Spätzle mit Soße.

Chciałabym spęcze z sosem.

Wir möchten zahlen. Chcielibyśmy zapłacić.

Guten Appetit! Smacznego!

Danke, gleichfalls! Dziękuję, wzajemnie!

1.6

11

Feste und Wetter

DATY

Der Wievielte ist heute? Który jest dzisiaj? (pot.)

Der zweite März. Drugi marca.

Wann ist das Konzert? Kiedy jest koncert?

Am zweiten März. Drugiego marca.

Wann hast du Geburtstag? Kiedy masz urodziny?

Am dritten Dezember. Trzeciego grudnia.

POGODA

Wie ist das Wetter heute? Jaka jest dzisiaj pogoda?

Es ist sonnig. Jest słonecznie.

Es ist warm. Jest ciepło.

Es ist heiß. Jest gorąco.

Es ist kalt. Jest zimno.

Es regnet. Pada deszcz.

Es schneit. Pada śnieg.

Die Sonne scheint. Świeci słońce.

Ist es heute kalt? Czy dziś jest zimno?

Nein, es ist warm. Nie, jest ciepło.

2

Wo warst du im Sommer?

W tym rozdziale nauczysz się:

- ▶ wymieniać nazwy miejsc wypoczynku wakacyjnego
- ▶ opowiadać o wydarzeniach z przeszłości
- ▶ przedstawiać wydarzenia w odpowiedniej kolejności
- ▶ opowiadać o wakacyjnych aktywnościach

Dokąd na narty?

Południowe obszary Niemiec (Süddeutschland) oraz austriackie i szwajcarskie Alpy (Alpen) są bardzo popularnymi celami podróży zimowych, ponieważ wiele osób szuka o tej porze roku przede wszystkim dobrych warunków do uprawiania narciarstwa (Skilaufen). Austria – zaraz za Włochami – to ulubiony region narciarski większości Polaków. Świetne warunki do uprawiania sportów alpejskich panują w austriackim Tyrolu (Tirol), a także w południowej części tej historycznej krainy (Südtirol) leżącej na terenie Włoch (Italien).

Wakacje

Prawie 30% mieszkańców Niemiec spędza urlop we własnym kraju. Szczególnie popularnym celem podróży jest wybrzeże Morza Bałtyckiego (Ostsee). Najczęściej wybieranym kierunkiem wakacyjnych podróży zagranicznych pozostaje od lat Hiszpania (Spanien), a szczególnie wyspa Majorka (Mallorca). Prawie tak samo lubiane są Włochy (Italien). Także Austriacy najchętniej spędzają urlop we własnym kraju. Natomiast za granicę jeżdżą najchętniej do Włoch lub do Chorwacji (Kroatien). Wśród krajów najchętniej odwiedzanych przez mieszkańców Szwajcarii na pierwszym miejscu plasuje się Francja (Frankreich).

Zdarzenia z przeszłości

W języku niemieckim są trzy czasy gramatyczne używane do opisywania zdarzeń z przeszłości. W mowie potocznej najczęściej występuje czas **Perfekt**. Jest to czas złożony i ma konstrukcję analogiczną do angielskiego czasu **Present Perfect** (choć często różni się od niego zakresem użycia). Innym czasem przeszłym jest **Präteritum**, określane także jako **Imperfekt**. Ma on zastosowanie przede wszystkim w tekstach literackich, choć w odniesieniu do niektórych czasowników używa się go także w mowie potocznej. Jeśli chcemy opowiedzieć o czynności, która wydarzyła się przed inną czynnością w przeszłości, stosujemy czas zaprzeszy **Plusquamperfekt**.

2. 1 Wo warst du im Sommer?

- 1a.** Höre die Dialoge 1–3 und ordne ihnen jeweils zwei Fotos A–F zu. 12 Posłuchaj dialogów 1–3 i przyporządkuj im po dwa zdjęcia A–F.

- 1b.** Höre die Dialoge 1–3 noch einmal und sage, wie Matteo, Anke und Ella ihre Sommerferien finden. Benutze die angegebenen Ausdrücke. 12 Posłuchaj dialogów 1–3 ponownie i powiedz, co Matteo, Anke i Ella sądzą o swoich wakacjach. Użyj podanych wyrażen.

toll • in Ordnung • nicht schön • nicht langweilig

- 1c.** Lies die Sätze 1–6 und sage, wen sie betreffen: Matteo, Anke oder Ella.

Przeczytaj zdania 1–6 i powiedz, kogo one dotyczą: Mattea, Anke czy Elli.

1. Er / Sie war bei den Großeltern.
2. Er / Sie war oft am See.
3. Er / Sie hatte endlich viel Zeit.
4. Er / Sie hatte immer Streit mit Mama.
5. Er / Sie war im Sommer zu Hause.
6. Es war viel zu heiß.

Grammatik (§. 28)

G 2.1

► Odmiana czasowników *sein* i *haben* w czasie przeszłym *Präteritum*

	sein	haben		sein	haben
ich	war	hatte	wir	waren	hatten
du	warst	hattest	ihr	wart	hattet
er / sie / es	war	hatte	sie / Sie	waren	hatten

- 2.** Ergänze die Sätze 1–6 mit den Verben *sein* oder *haben* im *Präteritum*.

Uzupełnij zdania 1–6 czasownikami *sein* lub *haben* w czasie przeszłym *Präteritum*.

1. Wo ihr im Sommer?
2. Wir viel Spaß.
3. Ich zu Hause.
4. Es sehr kalt.
5. Die Sommerferien zu kurz.
6. Meine Eltern leider keine Zeit.

13

3. Schau dir die Fotos an. Höre dann die Aufnahme und wiederhole die Ausdrücke.

Przyjrzyj się zdjęciom. Następnie słuchaj nagrania i powtarzaj usłyszone wyrażenia.

am Meer

in den Bergen

bei Oma und Opa

im Ausland

am See

auf dem Land

zu Hause

im Ferienlager

14

4. Hörst den Dialog. Übt dann zu zweit ähnliche Dialoge. Posłuchajcie dialogu.

Następnie przećwiczcie w parach podobne dialogi.

1. A: im Ferienlager?

B: im Ausland / toll

2. A: zu Hause?

B: auf dem Land / langweilig

3. A: bei Oma und Opa?

B: am See / schön

4. A: am Meer?

B: in den Bergen / super

5. Schreibe die Antwort auf die unten stehende Frage ins Heft. Benutze den angegebenen Wortschatz.

Napisz w zeszyte odpowiedź na poniższe pytanie. Użyj podanego słownictwa.

• Wo warst du im Sommer?

Ich war zuerst [ ] und [ ]. Dann war ich [ ]. Zum Schluss [ ].

TIPP

zuerst (najpierw)
dann (następnie)
zum Schluss (na koniec)

6a. Lies die Notizen, die Lisa in den Bergen gemacht hat. Przeczytaj notatki, które Lisa zrobiła podczas pobytu w górach.

6b. Schreibe 6 Sätze über Lisas Ferien in den Bergen im Präteritum.

Napisz 6 zdań o pobycie Lisy w górach. Użyj czasu Präteritum.

Lisa war in den Bergen.
Ihre Mutter war [ ].

! Ich bin in den Bergen. Meine Mutter ist sehr glücklich. Ich bin immer nur müde, denn wir sind die ganze Zeit unterwegs hoch in den Bergen. Wetter: schrecklich.

Es ist kalt und windig. Wir haben Rucksäcke dabei und sie sind ganz schwer.

Ich bin das erste und das letzte Mal in den Bergen.

- 1. Arbeitet in Gruppen. Macht eine Kettenübung wie im Beispiel.** Pracujcie w grupach. Zadawajcie sobie pytania i na nie odpowiadajcie zgodnie z przykładem.

A Wo warst du im Januar? → **B** Im Januar war ich auf dem Land. Wo warst du im Februar?
→ **C** Im Februar ...

15

- 2a. Höre den Dialog und zeige die richtige Antwort: A, B, C oder D.** Posłuchaj dialogu i wskaż właściwą odpowiedź: A, B, C lub D.

• Wo war Bastian?

A. In der Schule.

B. Im Kino.

C. Im Ferienlager.

D. Bei Oma.

- 2b. Lies die Sätze 1–6 und ordne sie dann den Bildern A–F zu.** Przeczytaj zdania 1–6, a następnie przyporządkuj je rysunkom A–F.

• Was hat Bastian im Ferienlager gemacht?

A

B

C

D

E

F

1. Er hat morgens Gymnastik gemacht.
2. Er hat Französisch gelernt.
3. Er hat Basketball gespielt.

4. Er hat Tango getanzt.
5. Er hat Theaterrollen geübt.
6. Er hat Filme geschaut.

Grammatik (S. 28)

G 2.2

Zeitpunkt der Perfekt

	Zeitpunkt der Perfekt	Imiesłów czasu przeszłego
Was	hat	gemacht?
Er	hat	Tango getanzt.

TIPP

Porównaj niemiecki czas przeszły Perfekt z angielskim czasem Present Perfect, np.
Ich habe getanzt. → I have danced.

3a. Schreibe die angegebenen Partizipien 1–10 und die passenden Infinitive ins Heft. Lerne sie dann auswendig. Zapisz w zeszyście podane imiesłowcy 1–10 i odpowiednie bezokoliczniki. Następnie naucz się obydwu form na pamięć.

1. gemacht	3. gespielt	5. geübt	7. gekauft	9. gewohnt
2. gelernt	4. getanzt	6. geschaut	8. gehört	10. gearbeitet

3b. Schreibe die Sätze 1–6 im Perfekt ins Heft. Zapisz w zeszyście zdania 1–6 w czasie przeszłym Perfekt.

1. Du spielst gut Tennis.	3. Ihr macht heute viel.	5. Wir wohnen auf dem Land.
2. Ich kaufe Theaterkarten.	4. Er hört Musik.	6. Sie arbeitet in Berlin.

4a. Hör den Dialog und lest ihn mit. Übt dann zu zweit ähnliche Dialoge. Słuchajcie dialogu i równocześnie go czytajcie. Następnie przećwiczcie w parach podobne dialogi.

- A: Was hast du gestern gemacht?
B: Ich habe viel gelernt. Und du?
A: Ich habe Computer gespielt.

1. A: Klavier geübt	B: Filme geschaut
2. A: Musik gehört	B: viel gearbeitet
3. A: Tango getanzt	B: Fußball gespielt
4. A: Englisch gelernt	B: Hausaufgaben gemacht

4b. Arbeitet in Paaren. Stellt einander Fragen und antwortet auf sie wie im Beispiel. Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie pytania i odpowiadajcie na nie zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: Mathe lernen? / 😊 ➔ Hast du Mathe gelernt? – Ja, klar.

Klavier üben? / 😊 ➔ Hast du Klavier geübt? – Nein, noch nicht.

1. Hausaufgaben machen? / 😊	3. den Song hören? / 😊
2. Fußball spielen? / 😊	4. den Film schauen? / 😊

5. Schreibe in sechs Sätzen im Perfekt, was die Familie Vogel am Nachmittag gemacht hat. Napisz, co rodzina Vogel robiła po południu. Użyj sześciu zdań w czasie Perfekt.

2. Wir haben gejobbt!

- 1. Arbeitet in Paaren. Berichtet anhand der Zeichnungen 1–6, was Ben gestern gemacht hat.**
Pracujcie w parach. Na podstawie rysunków 1–6 opowiedzcie, co Ben wczoraj robił.

1

2

3

4

5

6

BEISPIEL: A. Ben hat gestern Klavier gespielt. → B. Ben hat gestern Klavier gespielt und .

- 2a. Lies die Texte 1–3 und ordne ihnen die Fotos A–C zu.** Przeczytaj teksty 1–3 i przyporządkuj im zdjęcia A–C.

A

B

C

••• BLOG

1 SARA

Meine Ferien in den Alpen waren cool. Wir haben so viele Orte besucht! Nur meine Mutter! Mensch! Sie hat die ganze Zeit Fotos gemacht. Und sie hat die Fotos an die ganze Familie und an alle Freunde geschickt und auf Instagram gepostet. Dazu hat sie stundenlang am Telefon geredet.

2 LUIS

Ich war in Ägypten. Das Meer war genial und wir haben viel gebadet. Das Programm für Touristen war megainteresant. Wir haben auch Pyramiden besucht! Meine Schwester hat gesagt:

3 ANTON

Mein Bruder und ich waren bei Tante und Onkel auf dem Land. Wir haben da richtig gejobbt und Geld verdient. Wir haben im Garten gearbeitet, Einkäufe gemacht, das Haus geputzt und sogar gekocht.

- 2b. Ergänze die Texte 1–3 mit den Sätzen A–C.** Uzupełnij teksty 1–3 zdaniami A–C.

A. Nächstes Mal nehmen wir sie nicht mit!

B. Jetzt sind wir reich!

C. Das waren meine schönsten Sommerferien!

- 2c. Berichte auf Deutsch über die Sommerferien von Sara, Luis und Anton.**

Opowiedz po niemiecku o wakacjach Sary, Luisa i Antona.

TIPP

Zapamiętaj!
Imiesłowcy czasu Perfekt czasowników z przedrostkami **be-**, **er-** i **ver-**, np. **besuchen**, **erzählen**, **verdienen** tworzymy bez przedrostka **ge-**, np. **besucht**, **erzählt**, **verdient**.

- 3a. Schreibe die Partizipien 1–10 und die passenden Infinitive ins Heft. Lerne sie dann auswendig.** Zapisz w zeszybie imiesłowcy 1–10 i odpowiednie bezokoliczniki. Następnie naucz się obydwu form na pamięć.

1. besucht	3. geschickt	5. geredet	7. gejobbt	9. gekocht
2. verdient	4. gepostet	6. gebadet	8. geputzt	10. gesagt

- 3b. Ergänze die Sätze 1–6 mit den Partizipien Perfekt der angegebenen Verben.**

Uzupełnij zdania 1–6 imiesłowami czasu *Perfekt* utworzonymi od podanych czasowników.

besuchen ● jobben ● kochen ● putzen ● posten ● verdienen ● baden

- Mein Bruder hat im Sommer und viel Geld .
- Wir haben Berlin und Hamburg .
- Eva hat heute Spaghetti .
- Hast du schon das Katzenklo .
- Er hat wieder etwas auf Facebook .
- Ich habe noch nie im Meer .

- 4. Hörst den Dialog. Spielt dann zu zweit ähnliche Dialoge vor.**

Posłuchajcie dialogu. Następnie odegrajcie w parach podobne dialogi.

- A: Was hast du im Sommer gemacht?
 B: Ich habe meine Großeltern besucht. Und du?
 A: Ich habe gejobbt.

1. A: Computer spielen	B: Filme schauen
2. A: viel baden	B: Berlin besuchen
3. A: Geld verdienen	B: oft Fußball spielen
4. A: Französisch lernen	B: auf dem Land jobben

- 5. Schreibe anhand der Fotos A–F, was Mathilde in den Sommerferien gemacht hat.**
 Na podstawie zdjęć A–F napisz, co Mathilde robiła na wakacjach.

- 6. Schreibe an deine Freundin eine E-Mail über deine Sommerferien. Benutze die angegebenen Informationen.** Napisz do koleżanki e-mail o swoich wakacjach. Wykorzystaj poniższe informacje.

im Ferienlager ● super ● zwei Wochen lang ● Tischtennis spielen ● Schach spielen ●
 baden ● abends tanzen

2. Wiederholung

1. Arbeitet in Gruppen. Macht eine Kettenübung wie im Beispiel. Nutzt die angegebenen Ausdrücke. Pracujcie w grupach. Zadawajcie sobie pytania i odpowiadajcie na nie zgodnie z przykładem. Wykorzystajcie podane wyrażenia.

BEISPIEL:

A Wo warst du am Montag? → B Am Montag war ich in der Schule. Wo warst du am Dienstag?

→ C Am Dienstag ...

am Meer • in den Bergen • bei Oma und Opa • im Ausland • am See •
auf dem Land • zu Hause • im Ferienlager

2. Bilde 15 Paare aus den angegebenen Infinitiven (A) und Partizipien II (B) und schreibe sie dann ins Heft. Utwórz 15 par bezokoliczników (A) i imiesłowów czasu Perfekt (B), a następnie zapisz je w zeszytcie.

A

reden
schauen
spielen
hören
putzen
lernen
kaufen
kochen
verdienen
machen
arbeiten
sagen
wohnen
besuchen

B

gemacht
gespielt
gelernt
gesagt
gehört
geschaut
gewohnt
gekauft
verdient
geputzt
gearbeitet
besucht
gekocht
gejobbt
geredet

3. Spielt zu viert nach den angegebenen Regeln. Przeprowadźcie zabawę w czteroosobowych grupach według podanych reguł.

- Każda grupa otrzymuje trzy zdania do modyfikacji. Jedna z osób odczytuje pierwsze zdanie, np.
Meine Mutter hat Brot gekauft.
- Następna osoba z grupy zamienia podmiot na inny, np.
Mein Opa hat Brot gekauft.
- Kolejna osoba zamienia dopełnienie na inne, np.
Mein Opa hat ein Buch gekauft.
- Ostatnia osoba zamienia znów podmiot na inny, np.
Florian hat ein Buch gekauft.
- Gała grupa zapisuje ostatnie zdanie w zeszytcie.

Zdania do modyfikacji:

- Unser Freund hat Englisch gelernt.
- Frau Schmidt hat in Bonn gewohnt.
- Wir haben Basketball gespielt.

4. Schreibe, wie die Personen auf den Fotos A-D ihre Sommerferien verbracht haben. Napisz, jak osoby przedstawione na zdjęciach A-D spędzały wakacje.

5. Finde in der Wortschnecke acht Partizipien Perfekt und bilde mit ihnen Entscheidungsfragen wie im Beispiel. Find in the snail words in the expression of the perfect and form questions with them as in the example. Find in the snail words in the expression of the perfect and form questions with them as in the example.

BEISPIEL: geschaut – Hast du Filme geschaut?

6. Nenne die falsche Antwort: A, B oder C. Wskaź błędną odpowiedź: A, B lub C.

- Was hast du gekauft?
A. Brot und Butter.
B. Nichts.
C. Ja.
- Wo wart ihr am Wochenende?
A. Aus Berlin.
B. Wir haben unsere Oma besucht.
C. Zu Hause.
- Warst du im Sommer in den Bergen?
A. Nein, am Meer.
B. Ja, es war aber langweilig.
C. In den Park.
- Was hast du gestern gemacht?
A. Viel Spaß.
B. Ich habe Mathe gelernt.
C. Nichts.
- Habt ihr viel besichtigt?
A. Nein, wir hatten keine Lust.
B. Ja, wir hatten viel Zeit.
C. Sehr oft.
- Wer hat Tango getanzt?
A. Alle Schüler.
B. In der Schule.
C. Ich weiß es nicht.

18

7. Höre die Fragen 1–5. Ordne jeder Frage eine der Reaktionen A–F zu. Eine Reaktion bleibt übrig. Posłuchaj pytań 1–5. Przyporządkuj każdemu pytaniu jedną z reakcji językowych A–F. Jedna reakcja została podana dodatkowo.

- Ich habe gejobbt.
- Ja, ich war in Berlin.
- Ja, ich bin schon dreizehn!
- Im Juli. Im August war ich zu Hause.
- Toll. Wir haben viel besichtigt.
- Um halb drei.

W tym rozdziale nauczyles / nauczylas sie:

- wymieniać nazwy miejsc wypoczynku wakacyjnego, np. **am See, auf dem Land**
- opowiadać o wydarzeniach z przeszłości, np. **Ich war am Meer., Ich hatte viel Zeit., Es war super!**
- przedstawiać wydarzenia w odpowiedniej kolejności, np. **Zuerst war ich in Berlin, dann zu Hause, zum Schluss im Ferienlager.**
- opowiadać o wakacyjnych aktywnościach, np. **Ich habe gebadet., Wir haben Fotos gemacht.**
- opowiadać o pracy wakacyjnej, np. **Ich habe im Garten gearbeitet., Wir haben bei Opa auf dem Land gejobbt.**

G 2.1 Odmiana czasowników *sein* i *haben* w czasie przeszłym *Präteritum*

	sein	haben
ich	war	hatte
du	warst	hattest
er / sie / es	war	hatte
wir	waren	hatten
ihr	wart	hattet
sie / Sie	waren	hatten

Julia und ich **waren** zu Hause. Julia i ja byliśmy / byłyśmy w domu.

Matteo **hatte** Zeit für seine Band. Matteo miał czas dla swojego zespołu.

G 2.2 Czas przeszły *Perfekt*

► Czas przeszły *Perfekt* tworzymy za pomocą **czasownika posiłkowego** w formie osobowej oraz **imiesłowa czasu przeszłego** (*Partizip Perfekt*).

► **Czasownik posiłkowy** w zdaniach oznajmujących i pytaniach szczegółowych zajmuje zawsze drugie miejsce.

Er	hat	Tango	getanzt.
Was	hat	er	gemacht?

► **Czasownik posiłkowy** w pytaniach o rozstrzygnięcie zajmuje zawsze pierwsze miejsce.

Hat	er	Tango	getanzt?
-----	----	-------	----------

► **Imiesłów czasu przeszłego** (*Partizip Perfekt*) znajduje się zawsze na końcu zdania.

► *Partizip Perfekt* od czasowników o odmianie regularnej tworzymy, dodając do tematu czasownika przedrostek **ge-** oraz przyrostek **-t** lub **-et**, np.

spielen → **gespielt**

tanzen → **getanzt**

baden → **gebadet**

schicken → **geschickt**

posten → **gepostet**

reden → **geredet**

Wir haben Basketball gespielt. Graliśmy w koszykówkę.

Christina und Linus haben Salsa getanzt. Christina i Linus tańczyli salsę.

Habt ihr im Meer gebadet? Czy kąpaliście się w morzu?

Wer hat die SMS an Miriam geschickt? Kto wysłał SMS do Miriam?

Tanja hat ihre Sommerfotos gepostet. Tanja opublikowała swoje zdjęcia z wakacji.

Warum hat sie so laut geredet? Dlaczego ona tak głośno mówiła?

G 2.3 Partizip Perfekt czasowników nierozdzielnie złożonych

Niektóre imiesłowy czasu przeszłego tworzymy bez przedrostka *ge-*. Są to czasowniki zaczynające się m.in. od: *be-*, *ver-*, *er-*, np. *besuchen*, *verdienen*, *erzählen*.

Partizip Perfekt tych czasowników to: *besucht*, *verdient*, *erzählt*.

Hast du Michael besucht? Czy odwiedziłeś Michaela?

Im Sommer habe ich auf dem Land gearbeitet und Geld verdient. Latem pracowałem na wsi i zarabiałem pieniądze.

In der Klasse hat Johanna über ihren Traumberuf erzählt. Johanna opowiadała klasie o swoim wymarzonym zawodzie.

- Hi, Max!

Wie war es in Ägypten?

- Langweilig ... Mensch, wer fährt noch mit seinen Eltern in Urlaub? Wir haben nur im Meer gebadet.

- **Du hast aber tolle Fotos gepostet!**

- Danke, und du? Warst du im Ferienlager?

- **Ja, zwei Wochen. Dann war ich auf dem Land. Da hatte ich einen Ferienjob.**

- Was? Du hast im Sommer gearbeitet?

- **Ja, im Obstgarten. Julia aus der 8a war auch da!**

- Die Julia?!

- Ja, wir haben zusammen gearbeitet, dabei viel geredet.

- Du, Glückspilz!

2. Landeskunde

1a. Beantworte die Fragen 1–3. Antworte na pytania 1–3.

1. Wie lange dauern die Sommerferien in Polen?
2. Wie lange dauern die Winterferien in Polen?
3. Wie viele Tage haben die Schüler im ganzen Jahr frei?

1b. Schau dir die Infografik an und sage, wie viele Wochen die Sommerferien in anderen europäischen Ländern dauern. Obejrzyj infografikę i powiedz, ile tygodni trwają wakacje w pozostałych krajach europejskich.

1c. Arbeitet in Paaren. Wählt ein Land aus der Infografik aus und findet im Internet Informationen darüber, wie viele Feiertage es in diesem Land gibt. Gibt es da vielleicht andere Feiertage als in Polen? Berichtet darüber auf Polnisch. Pracujcie w parach. Wybierzcie jeden z krajów przedstawionych na infografice i znajdźcie w Internecie informacje na temat liczby dni świątecznych w tym kraju. Czy są tam może inne dni świąteczne niż w Polsce? Opowiedzcie o tym po polsku.

2a. Ordne den Substantiven 1–8 die passenden Verben aus der Wortwolke zu. Eines der Verben passt zu zwei Substantiven. Przyporządkuj rzeczownikom 1–8 odpowiednie czasowniki z chmury wyrazowej. Jeden z czasowników pasuje do dwóch rzeczowników.

1. ein Schulfest (☆☆)	5. einen Apfelstrudel (☆☆)
2. Einladungen (☆☆)	6. Lieder (☆☆)
3. ein Plakat (☆☆)	7. ein Theaterstück (☆☆)
4. Gitarre (☆☆)	8. Quizaufgaben (☆☆)

2b. Ergänze die Sätze 1–8 mit den Verben aus Aufgabe 2a. Eines der Verben passt zu zwei Sätzen. Uzupełnij zdania 1–8 czasownikami z zadania 2a. Jeden z czasowników pasuje do dwóch zdań.

- Die Klasse 8a (☆☆) ein Schulfest.
- Die Jungen (☆☆) ein Plakat.
- Die Mädchen (☆☆) das Theaterstück.
- Peter (☆☆) Einladungen.
- Melanie (☆☆) Lieder.
- Oskar (☆☆) Gitarre.
- Anna und ihre Oma (☆☆) einen Apfelstrudel.
- Alle Schülerinnen und Schüler (☆☆) Quizaufgaben.

3. Arbeitet in Paaren. Stellt einander die Fragen 1–6 und antwortet auf sie in ganzen Sätzen.

Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie nawzajem pytania 1–6 i odpowiadajcie na nie całymi zdaniami.

BEISPIEL: Reist du im Sommer gern? – Ja, ich reise im Sommer gern. / Nein, ich reise im Sommer nicht gern.

- Fährst du im Sommer gern Rad?
- Besuchst du deine Familie gern in den Sommerferien?
- Triffst du deine Freunde gern im Sommer?
- Wanderst du im Sommer gern?
- Machst du in den Sommerferien gern viele Fotos?
- Gehst du in den Sommerferien gern ins Theater?

4. Spielt nach den angegebenen Regeln. Przeprowadźcie grę według podanych reguł.

Gra nosi nazwę: **Ein Rendezvous mit den DACHL-Ländern.** (Randka z krajami niemieckojęzycznymi)

Każda osoba będzie potrzebowała kartki A4 z bloku technicznego, kartki A5 oraz flamastrów.

- Każdy uczeń / Każda uczennica rysuje na kartce A4 zegar i zaznacza na nim trzy różne (pełne) godziny randek (np. 12.00, 17.00 i 18.00). Dodatkowo na oddzielnej kartce zapisuje trzy inne godziny spotkań.
- Zadaniem uczniów i uczennic jest wzajemne odszukanie osób, które zaplanowały randkę o tej samej godzinie.
- Uczniowie i uczennice zapisują – obok godzin zaznaczonych na kartce z zegarem – imiona osób, z którymi mają się spotkać.
- Randka z jedną osobą trwa 5 minut. Podczas spotkania uczniowie wzajemnie zadają sobie poniższe pytania dotyczące krajów DACHL i na nie odpowiadają.

- Welches DACHL-Land möchtest du besuchen?
- Was möchtest du in diesem Land sehen?
- Was möchtest du dort machen?

Uwaga! Te same osoby mogą się ze sobą umówić tylko raz.

NACH DER FILMSERIE

FOLGE

Ab nach Berlin!

19

New York – Berlin – Warschau

1a. Schau dir die Fotos 1–6 an und sage auf Polnisch oder Deutsch, wovon die Fotostory handeln könnte. Przyjrzyj się zdjęciom 1–6 i powiedz po polsku lub po niemiecku, o czym może opowiadać ta historia.

1b. Lies die Texte in der Infoleiste auf den Fotos 1–6 und sage, ob sich deine Vermutungen bestätigt haben. Przeczytaj napisy umieszczone na zdjęciach 1–6 i powiedz, czy twoje przypuszczenia się potwierdziły.

- 2a.** Schau dir die Wortwolke an und berichte, über welche Sehenswürdigkeiten von Berlin Kai, Tomek und George sprechen können. Obejrzyj chmurę wyrazową i powiedz, o których zabytkach Berlina mogą rozmawiać Kai, Tomek i George.

- 2b.** Arbeitet in Paaren. Wählt eine Sehenswürdigkeit aus Aufgabe 2a und findet Informationen über sie. Präsentiert sie dann auf Polnisch in der Klasse. Pracujcie w parach. Wybierzcie jedną z atrakcji turystycznych z zadania 2a i znajdźcie informacje na jej temat. Następnie przedstawcie ją po polsku klasie.

- 3.** Höre den Dialog und ergänze die Lücken 1–8 mit den angegebenen Wörtern. Posłuchaj dialogu i uzupełnij luki 1–8 podanymi wyrazami.

Potsdamer Platz • Berliner • Wannsee • Alexanderplatz • Fernsehturm • Stadt • Berlin • Unter den Linden

Kai: Und wie gefällt dir (1) ...?

George: Sehr gut, sehr coole (2) ... „Ich bin ein (3) ...“.

Kai: Was? Hast du schon alles gesehen?

George: Nicht viel.

Kai: Aber den (4) ... und den (5) ... kennst du bestimmt schon, oder?

George: Nein, nein.

Kai: Und den (6) ...?

George: Auch nicht.

Kai: (7) ...? Da warst du auch noch nicht?! Dann fangen wir mit dem Alex an. Was hast du an den letzten drei Tagen gemacht?

George: Wir waren am (8) ... und danach waren wir in SO36. Ein sehr geiler Klub!

- 4.** Entschlüssele die codierten Namen der Sehenswürdigkeiten. Schreibe dann, in welchen DACHL-Ländern und Städten sie sich befinden. Rozszyfruj zakodowane nazwy zabytków. Następnie napisz, w których krajach niemieckojęzycznych i w których miastach te zabytki się znajdują.

1. N E C C U < F .
2. . R . . . J . . . . . < V . . . .
3. U < F . . . . . < . . . .
4. V L N L E V V L N L E . . . . .

TIPP

A	B	C	J	K	L
D	E	F	M	N	O
G	H	I	P	Q	R
S T U V			W X Y Z		

2.1

20

Wo warst du im Sommer?

WYRAŻENIA

im Sommer latem
 im Ausland za granicą
 im Ferienlager na obozie
 in den Bergen w górach
 am Meer nad morzem
 am See nad jeziorem
 auf dem Land na wsi
 bei Oma und Opa u babci i dziadka
 zu Hause w domu

WAKACJE

Wo warst du im Sommer?
 Gdzie byłeś / byłaś latem?
 Ich war in den Bergen. Byłem / Byłam
 w górach.
 Wie war es? Jak było?
 Es war super! Było świetnie!

ZWROTY

Spaß haben dobrze się bawić
 Zeit haben mieć czas
 Streit haben kłócić się

2.2

21

Er hat Tango getanzt!

CZASOWNIKI

machen – gemacht
 lernen – gelernt
 spielen – gespielt
 tanzen – getanzt
 üben – geübt
 schauen – geschaut
 kaufen – gekauft
 hören – gehört
 wohnen – gewohnt
 arbeiten – gearbeitet
 putzen – geputzt
 spülen – gespült
 kochen – gekocht

CZYNNOŚCI WYKONYWANE
W PRZESZŁOŚCI

Er hat Gymnastik gemacht.
 On się gimnastykował.
 Sie hat Französisch gelernt.
 Ona uczyła się języka francuskiego.
 Wir haben Basketball gespielt.
 Graliśmy w koszykówkę.
 Sie haben Tango getanzt.
 Oni tańczyli tango.
 Ich habe Filme geschaut. Oglądałem /
 Oglądałam filmy.
 Was hast du gestern gemacht?
 Co robiłeś / robiłaś wczoraj?
 Hast du Mathe gelernt? Czy uczyłeś /
 uczyłaś się matematyki?

2.3

22

Wir haben gejobbt!

CZASOWNIKI

besuchen – besucht
 verdienen – verdient
 schicken – geschickt
 posten – gepostet
 reden – geredet
 baden – gebadet
 jobben – gejobbt
 sagen – gesagt

CZYNNOŚCI WYKONYWANE
W PRZESZŁOŚCI

Ich habe meine Großeltern besucht.
 Odwiedziłem / Odwiedziłam babcię
 i dziadka.
 Hast du Geld verdient?
 Czy zarabiałeś / zarabiałaś pieniądze?
 Wir haben viel gebadet.
 Dużo się kąpailiśmy.

3

Unterwegs

W tym rozdziale nauczysz się:

- ▶ wymieniać nazwy środków transportu
- ▶ informować o wakacyjnych celach podróży
- ▶ zasięgać i udzielać informacji związanych z poruszaniem się po mieście
- ▶ zasięgać informacji na dworcu kolejowym
- ▶ relacjonować przebieg podróży / wycieczki

Koleje

Koleje niemieckie (**Deutsche Bahn**) dysponują od 1991 roku siecią szybkich kolei ICE (**Intercity-Express**). Pociągi należące do tego systemu rozwijają prędkość nawet do 300 km/h i kursują także w Austrii, Szwajcarii oraz innych krajach sąsiadujących z Niemcami.

Komunikacja w Berlinie

Berlińskie metro (**U-Bahn Berlin**) to miejska kolej podziemna, która została oddana do użytku w 1902 roku jako czwarta w Europie – po sieciach metra w Londynie, Budapeszcie i Paryżu. Berlińskie metro ma długość 146 km, obejmuje 10 linii i 173 stacje. W Berlinie oprócz metra działają: kolej miejska (**S-Bahn**), którą tworzy 15 linii o łącznej długości 332 km i 166 stacji, oraz autobusy i tramwaje. Berliński system transportu miejskiego jest uznawany za jeden z najsprawniejszych w Europie.

Koleje górskie

Znaną atrakcją turystyczną Szwajcarii są malownicze koleje górskie. Dwie z nich: **Berninabahn** i **Albulabahn** zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. **Berninabahn** łączy szwajcarski kurort St. Moritz z włoskim miastem Tirano, a **Albulabahn** – miejscowość Thusis z St. Moritz. Najwyżej położona stacja na przełęczy alpejskiej **Berninapass** znajduje się na wysokości 2253 m n.p.m. Ze względu na konieczność pokonania znacznego przewyższenia przejechanie trasy o długości nieco ponad 60 km zajmuje niemal dwie i pół godziny.

3. 1 Mit dem Bus oder mit dem Zug?

- 1. Höre sechs Geräusche und ordne ihnen die Fahrzeuge auf den Bildern A-F zu.**
Posłuchaj sześciu odgłosów i przyporządkuj im środki transportu na zdjęciach A-F.

Grammatik (S. 44)

G 3.1

der Bus	mit dem Bus
die Straßenbahn	mit der Straßenbahn
das Fahrrad	mit dem Fahrrad

A das Auto

B der Bus

C die Straßenbahn

D der Zug

E das Fahrrad

F das Flugzeug

- 2a. Höre die Aufnahme und ordne die Sätze 1-6 den folgenden Personen zu: Sonja, Martin und Alina.**
Posłuchaj nagrania i przyporządkuj zdania 1-6 następującym osobom: Sonji, Martinowi i Alinie.

1. Ich fahre mit dem Fahrrad.
2. Ich gehe zu Fuß.
3. Ich fahre mit dem Zug.
4. Mein Vater nimmt mich mit.
5. Ich fahre mit der Straßenbahn.
6. Meine Schule ist nicht weit.

zu Fuß (na piechotę,
pieszo)

TIPP

- 2b. Lies die Aussagen und ergänze sie mit den angegebenen Ausdrücken.** Przeczytaj wypowiedzi i uzupełnij je podanymi wyrażeniami.

mit der Straßenbahn • zu Fuß • mit dem Zug • mit dem Fahrrad • mit dem Auto

Sonja: Ich gehe immer , denn meine Schule ist nicht weit, etwa 500 Meter. Ich muss also erst um Viertel vor acht losgehen und deswegen schlafe ich morgens lange. Das finde ich genial!

Martin: Meine Schule ist im Stadtzentrum. Und ich wohne auf dem Land. Ich fahre zuerst , und dann . Ich brauche 50 Minuten.

Alina: Ich fahre am liebsten . Nur im Winter oder bei schlechtem Wetter nimmt mich mein Vater mit und wir fahren .

- 3. Antworte auf die Fragen 1-3.** Odpowiedz na pytania 1-3.

1. Womit fährst du zur Schule?
2. Womit fährst du oft?
3. Womit fährst du nie?

4a. Lies den Blogeintrag von Nicole und ordne jedem Abschnitt 1–4 das richtige Bild A–D zu.

Przeczytaj wpis na blogu Nicole i do każdego fragmentu 1–4 dobierz odpowiedni rysunek A–D.

● ● ● **BLOG**

#RYANS REISE NACH DORTMUND

- Ich bin auf dem Bahnhof und warte auf Ryan. Ryan ist mein Freund aus London. Er soll mich heute besuchen. Wir wollen zusammen Dortmund besichtigen.
- Der Zug kommt an und die Leute steigen aus, aber nicht Ryan. Wo ist er? Ich rufe ihn an, aber er meldet sich nicht. Ich warte also weiter auf Ryan und schreibe ihm eine SMS: „Ich warte auf dem Bahnhof. Wo bist du?“
- Ryan ruft endlich an.
– Nicole, du hast gesagt, ich soll in Düsseldorf aussteigen!
– Nein, in Düsseldorf sollst du UMSTEIGEN!
- Ryan ist endlich da! Wie gut!

4b. Berichte auf Polnisch, was auf dem Bahnhof passiert ist.

Opowiedz po polsku, co wydarzyło się na dworcu.

TIPP

einsteigen (wsiadać)
aussteigen (wysiądać)
umsteigen (przesiadać się)

5a. Lies die Ausdrücke. Sage dann, was sie auf Polnisch bedeuten und lerne sie auswendig. Przeczytaj wyrażenia. Następnie powiedz, co one oznaczają po polsku, i naucz się ich na pamięć.

Grammatik (S. 44)

G 3.1

Wohin? / Dokąd?

ans Meer

zu Oma und Opa

in die Berge

nach Deutschland

ins Ferienlager

nach Hause

5b. Übt zu zweit Dialoge wie im Beispiel. Durchföhrt die Dialoge in Paraden zgnodnie z przykldem.

A: Wohin fährst du im Sommer?

B: Ans Meer.

A: Mit dem Bus?

B: Nein, mit dem Zug.

A: Toll! Gute Reise!

1. A: Wohin ...? / *samochodem?*

B: In die Berge. / *pocigiem*

2. A: Wohin ...? / *samochodem?*

B: Ins Ferienlager. / *autobusem*

3. A: Wohin ...? / *pocigiem?*

B: Nach Deutschland. / *samochodem*

3. 2 Wo ist der Bahnhof?

1. Arbeitet in Paaren. Fragt und antwortet, wohin und womit ihr im Alltag, an Wochenenden und in den Sommerferien fahrt. Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie nawzajem pytania i odpowiadajcie, dokąd i czym jeździcie na co dzień, podczas weekendów i w wakacje.

2. Sieh dir den Stadtplan an und ordne den Objekten 1–10 ihre deutschen Bezeichnungen A–J zu. Przyjrzyj się planowi miasta i przyporządkuj obiektom 1–10 ich niemieckie nazwy A–J.

A. der Bahnhof	C. die Kirche	E. der Skatepark	G. das Hotel	I. das Rathaus
B. die Bushaltestelle	D. der Marktplatz	F. die Pizzeria	H. das Einkaufszentrum	J. das Museum

3a. Hörst die Dialoge 1 und 2 und lest sie mit.

Śłuchajcie dialogów 1 i 2 oraz czytajcie je wraz z nagraniem.

An der (ersten / zweiten) Kreuzung

geradeaus

- Entschuldigung, wo ist der Bahnhof?
- Hier geradeaus und dann nach links.
- Vielen Dank!

1

nach links

- Entschuldigung, wo ist der Marktplatz?
- 300 Meter geradeaus und an der zweiten Kreuzung nach rechts.
- Danke!

2

nach rechts

3b. Arbeitet in Paaren. Stellt einander Fragen nach dem Weg und antwortet auf sie. Benutzt den Stadtplan aus Aufgabe 2. Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie wzajemnie pytania o droge i na nie odpowiadajcie. Wykorzystajcie plan miasta z zadania 2.

A. der Bahnhof → die Pizzeria	C. die Kirche → das Hotel
B. der Skatepark → die Bushaltestelle	D. das Einkaufszentrum → der Bahnhof

 4a. Höre die Aufnahme und wähle die Ortsangabe 1–4, wo man die Durchsage hören kann.
Posłuchaj nagrania i wybierz miejsce 1–4, w którym można usłyszeć ten komunikat.

1. Im Einkaufszentrum.
2. An der Bushaltestelle.
3. Auf dem Bahnhof.
4. Auf dem Marktplatz.

 4b. Höre die Aufnahme noch einmal und beantworte die Fragen 1–3.
Posłuchaj nagrania ponownie i odpowiedz na pytania 1–3.

1. Von welchem Bahnsteig fährt der Zug nach Bremen?
2. Von welchem Bahnsteig fährt der Zug nach Lübeck?
3. Um wie viel Uhr fährt der Zug nach Lübeck?

 5. Lest in Paaren den Dialog vor. Übt dann ähnliche Dialoge.
Przeczytajcie dialog w parach. Następnie przećwiczcie podobne dialogi.

A: Um wie viel Uhr fährt der Zug nach Berlin?

B: Um 16.40 Uhr.

A: Von welchem Bahnsteig?

B: Vom Bahnsteig 5.

1. Hannover / 20.13 Uhr / Bahnsteig 5

2. Potsdam / 14.23 Uhr / Bahnsteig 7

3. Dresden / 8.04 Uhr / Bahnsteig 1

4. Linz / 17.52 Uhr / Bahnsteig 9

 6a. Sieh dir den Comic an und ergänze die Texte mit den angegebenen Wörtern.
Obejrzyj komiks i uzupełnij teksty podanymi wyrazami.

Reise • Verspätung • Ticket • Zeit

 6b. Bereitet in Paaren euren eigenen Comic vor, in dem dargestellt wird, wie die Geschichte von Nicole und Ryan weitergegangen ist. Przygotujcie w parach własny komiks, w którym opowiecie, jak zakończyła się historia Nicole i Ryana.

1. Ordne den Fragen 1–4 die Antworten A–C zu. Eine Frage bleibt übrig.

Przyporządkuj odpowiedzi A–C pytanom 1–4. Jedno pytanie zostało podane dodatkowo.

1. Wo ist das Museum?	A. Geradeaus und an der zweiten Kreuzung nach rechts.
2. Um wie viel Uhr fährt der Bus nach Köln?	B. Vom Bahnsteig 4.
3. Wohin fährst du im Sommer?	C. Um halb zwölf.
4. Von welchem Bahnsteig fährt der Zug nach Duisburg?	

2. Lies den Blogbeitrag von Anette und ordne jedem Abschnitt 1–3 das richtige Bild A–C zu.

Przeczytaj wpis na blogu Anette i do każdego fragmentu 1–3 dobrać odpowiedni rysunek A–C.

BLOG

#KATZE

- Das war in Österreich. Auf dem Campingplatz ist eine Katze zu uns gekommen. Sie war klein und hungrig. Sie hat bei uns gegessen, getrunken und auch geschlafen.
- Dann sind wir aber nach Hause gefahren. Das war sehr traurig! An diesem Tag haben wir sie nicht gesehen ... Nach 200 km haben wir ein Miauen gehört ... Mensch! Das war doch die Katze! Sie war im Kofferraum 😊.
- Wir haben sie natürlich mit nach Hause genommen! Sie heißt Reisi und ist schon drei Jahre bei uns 😊.

Grammatik (S. 44)

G 3.3

Niektóre czasowniki, takie jak **fahren** i **kommen**, tworzą czas przeszły **Perfekt** z czasownikiem posiłkowym **sein**. Są to czasowniki oznaczające ruch połączony z przemieszczaniem się.

3. Schreibe die Partizipien 1–8 und die passenden Infinitive ins Heft. Lerne sie dann auswendig.

Zapisz w zeszyty imiesłowy 1–8 i odpowiednie bezokoliczniki. Następnie naucz się ich na pamięć.

1. gekommen	3. geschlafen	5. gesehen	7. gegessen
2. getrunken	4. gefahren	6. genommen	8. gegangen

4. Ordne den Sätzen 1–5 ihre polnischen Entsprechungen A–E zu.

Przyporządkuj niemieckim zdaniom 1–5 ich polskie odpowiedniki A–E.

1. Hast du meine Katze gesehen?	A. Czy dobrze spałaś?
2. Meine Eltern sind nach Berlin gefahren.	B. Czy wzięłaś paszport?
3. Was habt ihr gegessen und getrunken?	C. Czy widziałaś mojego kota?
4. Hast du den Pass genommen?	D. Co jedliście i piliście?
5. Hast du gut geschlafen?	E. Moi rodzice pojechali do Berlina.

5. Ergänze die Sätze 1–6 mit den Hilfsverben *haben* oder *sein* in der richtigen Form.

Uzupełnij zdania 1–6 czasownikami posiłkowymi *haben* lub *sein* w odpowiedniej formie.

- Wir heute noch nichts gegessen.
- Wann dein Vater gekommen?
- Ich Kaffee und Kuchen genommen.
- Paul sehr lange geschlafen.
- Ich mit dem Bus zur Schule gefahren.
- Wir viel Wasser getrunken.

6a. Höre die Aufnahme und wähle das richtige Satzende A–C.

Posłuchaj nagrania i wybierz właściwe zakończenie zdania A–C.

Leon opowiada .

- o tym, jak się rozchorował w Wiedniu.
- o tym, jak zwiedzał Wiedeń.
- o planach wyjazdu w Alpy.

6b. Höre die Aufnahme noch einmal und sage, welche der Sätze 1–4 richtig und welche falsch sind.

Posłuchaj nagrania ponownie i powiedz, które ze zdań 1–4 są zgodne z jego treścią, a które nie.

- Leon war mehrmals in Wien.
- Leon hat etwas Schlechtes gegessen.
- Er hat Cola getrunken.
- Leon hat Wien besichtigt.

6c. Ergänze den Bericht von Leon mit den angegebenen Partizipien.

Uzupełnij relację Leona podanymi imiesłowami.

gegessen • gefahren • getrunken • gesehen

- Ich bin im Sommer mit Freunden nach Wien .
- Aber schon am ersten Tag habe ich etwas Schlechtes .
- Ich war drei Tage im Bett und habe nur Wasser .
- Meine Freunde haben die ganze Stadt ! Und ich? Nur ihre Fotos.

7a. Höre die Fragen 1–7. Ordne jeder Frage eine der Antworten A–G zu.

Posłuchaj pytań 1–7. Przyporządkuj każdemu z nich po jednej odpowiedzi A–G.

- Ich habe gesunde Gerichte, Gemüse und Obst gegessen.
- Ich war in den Bergen.
- Ich habe Wien und Salzburg gesehen.
- Ich habe Säfte und Wasser getrunken.
- Ich bin am Sonntag nach Hause gekommen.
- Ich bin mit dem Zug gefahren.
- Ich habe auf dem Campingplatz geschlafen.

7b. Führt in Paaren ein ähnliches Interview. Notiert die Antworten des Gesprächspartners / der Gesprächspartnerin. Przeprowadźcie w parach podobny wywiad. Zanotujcie odpowiedzi kolegi / koleżanki.

7c. Schreib anhand des Interviews einen kurzen Bericht über die Reise deines Gesprächspartners / deiner Gesprächspartnerin. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu napisz krótką relację z podróży kolegi / koleżanki.

3. Wiederholung

1. Bilde Sätze wie im Beispiel und schreibe sie ins Heft. Utwórz zdania zgodnie z przykładem i zapisz je w zeszytach.

BEISPIEL: Sofia → → Sofia geht zu Fuß zur Schule.

1. Jasmin → →

2. Ludwig → →

3. Sabine → →

4. Meine Eltern → →

5. Saskia → →

6. Paula und Dominik → →

2. Spielt in der Klasse nach der angegebenen Beschreibung. Przeprowadźcie zabawę w klasie zgodnie z podanym opisem.

Utwórzcie tor przeszkód z krzesel, a następnie dobiećcie się w pary. Wyznaczcie cel (np. tablica w klasie), do którego chcecie się udać. Jedna osoba z pary ma zawiązane oczy, a druga musi ją bezkolizyjnie poprowadzić do określonego celu, posługując się prostymi poleceniami: *Geradeaus!* / *Jetzt nach rechts!* / *Jetzt nach links!* Mierzcie czas. Wygrywa ta para, która w najkrótszym czasie dotrze do celu.

3. Höre die Aufnahme, folge dabei dem Weg auf dem Stadtplan und antworte auf die Fragen 1-3. Słuchaj nagrania i śledź opisywaną drogę na mapie. Następnie odpowiedz na pytania 1-3.

1. Wohin geht Felix?

2. Zu wem geht Luise?

3. Wo wohnen die Großeltern von Emil und Helena?

4. Übt in Paaren Dialoge wie im Beispiel. Przeprowadźcie w parach dialogi zgodnie z przykładem.

BEISPIEL:

A: Um wie viel Uhr fährt der Zug nach Lübeck?

B: Um 11.45 Uhr.

A: Von welchem Bahnsteig?

B: Vom Bahnsteig 8.

A: Vielen Dank!

Zeit		Über	Ziel	Bahnsteig
15:25	ICE 2218	Bremen Hbf	Hamburg Altona	3
15:37	ICE 1129	Dortmund	Nürnberg Hbf	2
15:49	RE 90505	Melle	Bielefeld Hbf	11
16:01	RE 62325	Bramsche	Oldenburg	13
16:19	ICE 4032	Hannover	Berlin Ostbahnhof	4
16:22	RE 3267	Hasbergen	Münster	1

5. Macht zu viert eine Kettenübung wie im Beispiel.

Pracujcie w czteroosobowych grupach. Twórzcie zdania zgodnie z przykładem.

Spróbujcie ułożyć jak najdłuższe zdania w czasie przeszłym *Perfekt*. Pierwsza osoba rozpoczyna od podmiotu, każda następna dodaje po jednym elemencie pasującym do kontekstu zdania. Ostatnia osoba kończy zdanie, podając odpowiedni imiesłów czasu *Perfekt*. Następnie kolejna osoba rozpoczyna nowe zdanie.

BEISPIEL: Robert → hat → am Mittwoch → um 20 Uhr → einen Film → gesehen.

6. Arbeitet zu zweit. Macht eine Übung nach der angegebenen Beschreibung.

Pracujcie w parach. Wykonajcie ćwiczenie zgodnie z podanym opisem.

Jedna osoba układa zdanie w czasie teraźniejszym, a druga ma za zadanie sformułować to zdanie w czasie przeszłym. Można stosować tylko podane czasowniki.

BEISPIEL: Meine Oma wohnt in Wien. → Meine Oma hat in Wien gewohnt.

7. Wähle die richtige Übersetzung der polnischen Sätze: A oder B.

Wybierz poprawny przekład polskich zdań: A lub B.

1. Czym jeździsz do szkoły?

- A. Womit fährst du zur Schule?
B. Warum fährst du zur Schule?

2. Musisz wysiść przy kinie.

- A. Du musst am Kino umsteigen.
B. Du musst am Kino aussteigen.

3. Musisz iść w lewo, a potem prosto.

- A. Du musst nach rechts und dann geradeaus gehen.
B. Du musst nach links und dann geradeaus gehen.

4. Szczęśliwiej podróży!

- A. Gute Reise!
B. Viel Spaß!

5. Twój pociąg ma 15 minut opóźnienia.

- A. Dein Zug hat 15 Minuten Verspätung.
B. Dein Zug hat 15 Minuten Zeit.

6. Jedziemy do domu.

- A. Wir sind nach Hause gefahren.
B. Wir fahren nach Hause.

W tym rozdziale nauczyłeś / nauczyłaś się:

- ▶ wymieniać nazwy środków transportu, np. **der Bus, der Zug, das Auto, die Straßenbahn**
- ▶ informować o wakacyjnych celach podróży, np. **ans Meer / in die Berge fahren**
- ▶ zasięgać i udzielać informacji związanych z poruszaniem się po mieście, np. **Wo ist der Bahnhof?, Geradeaus und dann nach links.**
- ▶ zasięgać informacji na dworcu kolejowym, np. **Um wie viel Uhr fährt der Zug nach Lübeck?, Von welchem Bahnsteig fährt der Zug nach Bremen?**
- ▶ realjonować przebieg podróży / wycieczki, np. **Ich war in Österreich., Ich bin mit dem Zug gefahren., Ich habe Salzburg gesehen.**

3. Grammatik

G 3.1 Przyimek mit

Przyimek **mit** (z) wymaga użycia rzeczownika w celowniku (**Dativ**).

- ▶ Przyimek **mit** jest używany do określania czynności wykonywanej za pomocą narzędzia lub środka transportu, np. **Womit reist du?** Czym podróżujesz? – **Mit dem Zug**. Pociągiem.
Womit fährst du zu Oma? Czym jedziesz do babci? – **Mit den Bussen**: Linie 102 und dann 191.
Autobusami linii 102, a później 191.

Odmiana rzeczownika w mianowniku i celowniku

	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Liczba mnoga
Mianownik	der Bus	die Straßenbahn	das Fahrrad	die Busse
Celownik	dem Bus	der Straßenbahn	dem Fahrrad	den Bussen

Womit fahrt ihr nach Berlin? Czym jedziecie do Berlina?

Wir fahren mit dem Bus. Jedziemy autobusem.

Womit fährst du zu Oma und Opa? Czym jedziesz do babci i dziadka?

Ich fahre mit der Straßenbahn. Jadę tramwajem.

Womit fährt Diana nach Hause? Czym Diana jedzie do domu?

Diana fährt mit dem Fahrrad nach Hause. Diana jedzie do domu rowerem.

G 3.1 Przyimki służące do określania miejsca

W języku niemieckim wyróżniamy przyimki służące do określania miejsca. Są to m.in. **in, an, auf, nach, bei i zu**.

- ▶ Przyimki **in i an** możemy stosować zarówno wtedy, gdy mówimy, dokąd się udajemy, jak i wówczas, gdy określamy nasze położenie. Jednakże w każdej z powyższych sytuacji przyimki łączą się z innym przypadkiem.

	Wohin? Dokąd? + Akkusativ	Wo? Gdzie? + Dativ
Rodzaj męski (der)	in den Park (do parku)	im (in dem) Park (w parku)
Rodzaj żeński (die)	in die Pizzeria (do pizzerii)	In der Pizzeria (w pizzerii)
Rodzaj nijaki (das)	ans (an das) Meer (nad morze)	am (an dem) Meer (nad morzem)
Liczba mnoga (die)	In die Berge (w góry)	in den Bergen (w górach)

- ▶ Jeżeli udajemy się do kogoś, używamy przyimka **zu**. Jeżeli celem podróży jest miasto lub państwo, stosujemy przyimek **nach**, np.

Wir fahren zu Monika. Jedziemy do Moniki.

Wir fliegen nach Deutschland. Lecimy do Niemiec.

Uwaga! Przyimek **zu** wymaga użycia rzeczownika w celowniku, zatem:

Ich gehe zum (zu dem) Sportlehrer. Idę do nauczyciela WF-u.

Pati geht zur (zu der) Schule. Pati idzie do szkoły.

G 3.3 Czas przeszły *Perfekt* czasowników o odmianie nieregularnej

- Od wielu czasowników tworzy się formy imiesłowów *Partizip Perfekt* nieregularnie poprzez dodanie do tematu czasownika przedrostka **ge-** oraz końcówki **-en**. W temacie może nastąpić zmiana samogłoski rdzennej.

kommen – **gekommen** (sein)

fahren – **gefahren** (sein)

gehen – **gegangen** (sein)

essen – **gegessen**

trinken – **getrunken**

sehen – **gesehen**

schlafen – **geschlafen**

nehmen – **genommen**

- Niektóre czasowniki, takie jak **fahren**, **kommen** czy **gehen**, tworzą czas przeszły *Perfekt* z czasownikiem posiłkowym **sein**. Są to czasowniki oznaczające ruch połączony z przemieszczaniem się, np.

Erik und Melanie sind nach Bielefeld gefahren. Erik i Melanie pojechali do Bielefeldu.

Wir sind spät nach Hause gekommen. Późno przyszlśmy do domu.

Ich bin ans Meer gefahren. Pojechałem / Pojechałam nad morze.

Leon ist in den Park gegangen. Leon poszedł do parku.

– Fährst du auch ans Meer?

– Nein, am Meer war ich im Juni.

Jetzt fahre ich in die Berge. Und du?

– In den Bergen war ich im Juni. Jetzt fahre ich ans Meer.

3. Landeskunde

1. Finde im Suchsel die Partizipien der angegebenen Verben und ergänze mit ihnen die Sätze 1–8.
Znajdź w wykreślance imiesłowy podanych czasowników i uzupełnij nimi zdania 1–8.

M	U	E	I	K	F	E	K	A	V	U	E	P	M	Y	U
B	J	W	I	C	H	T	O	W	X	E	R	D	L	F	B
U	Q	R	H	B	N	R	B	M	Y	F	X	T	X	Z	R
P	O	N	B	L	Q	W	D	G	E	L	E	R	N	T	O
S	N	W	W	T	I	W	R	T	S	H	Q	T	I	C	M
J	H	T	W	E	E	M	T	I	Z	C	W	W	N	U	I
G	Z	V	B	E	S	U	C	H	T	S	N	M	T	C	Q
G	F	R	Y	G	H	G	D	G	E	K	A	U	F	T	N
G	L	J	G	E	A	R	B	E	I	T	E	T	D	Y	I
E	J	E	A	P	R	M	F	G	M	F	C	Q	U	U	W
J	H	T	Y	O	G	K	E	G	E	S	P	I	E	L	T
O	U	C	T	S	U	Z	O	W	H	S	E	E	C	Z	Q
B	K	W	X	T	W	V	L	V	B	S	S	Y	D	X	U
B	X	R	J	E	Y	M	W	G	E	W	O	H	N	T	
T	J	K	Y	T	L	G	H	V	V	S	U	G	O	A	M
W	T	T	M	B	B	K	Y	N	V	O	L	D	H	H	F

wohnen ● lernen ● besuchen ● spielen ●
posten ● jobben ● arbeiten ● kaufen

- Welche Souvenirs hast du in Köln (●●)?
- Hast du im Camp Tischtennis (●●)?
- Miriam hat schöne Fotos von der Reise nach Bern (●●).
- Janik hat in den Sommerferien im Obstgarten (●●).
- Auf der Reise durch die Schweiz haben wir in Hotels (●●).
- Unsere Klasse hat im Oktober das Schloss Schönbrunn (●●).
- Hast du im Sprachcamp in Bern Französisch (●●)?
- Herr Kaspides hat als Lockführer in Österreich (●●).

TIPP

der Lokführer, -
(maszynista kolejowy)

2. Ordne den UNESCO-Sehenswürdigkeiten A–I die Namen 1–9 zu. Sage dann, in welchen Ländern sich die Sehenswürdigkeiten befinden. Przyporządkuj zabytkom UNESCO A–I nazwy 1–9. Następnie powiedz, w których krajach znajdują się te atrakcje turystyczne.

- Kölner Dom
- Aachener Dom
- Museumsinsel Berlin
- Altstadt von Bern
- Benediktinerinnen-Kloster St. Johann in Müstair
- Drei Burgen von Bellinzona
- Schloss und Park von Schönbrunn
- Semmeringbahn
- Wiener Altstadt

3a. Lies die Nachricht von Anja. Ordne dann die Sätze 1–6 den Bildern A–F zu. *Przeczytaj wiadomość od Anji. Następnie przyporządkuj zdania 1–6 zdjęciom A–F.*

Hi Papa, das Camp ist toll! Ich schicke dir gleich ein paar Fotos!

1. Wir besuchen den Europa-Park in Rust.
2. Wir machen eine „Dampferreise durch Österreich“.
3. Wir sehen ein Theaterstück.
4. Wir schauen durch die Virtual-Reality-Brille.
5. Wir fahren mit dem Megacoaster.
6. Wir fahren mit dem Boot.

3b. Schreibe die Sätze 1–6 im Perfekt. Benutze den Spickzettel. Zapisz zdania 1–6 w czasie przeszłym Perfekt. Użyj podpowiedzi.

besuchen – besucht (haben)
machen – gemacht (haben)
sehen – gesehen (haben)
fahren – gefahren (sein)

- 4.** Schau dir das Poster an und sage, welche der Sätze 1–5 richtig und welche falsch sind. *Przyjrzyj się plakatowi i powiedz, które ze zdań 1–5 są zgodne z jego treścią, a które nie.*

Herzlich willkommen beim Tramwaytag der Wiener Linien!

1. Der Tramwaytag ist in Wien.
2. Der Tramwaytag findet im Juli statt.
3. Am Tramwaytag kann man mit allen Wiener Linien kostenlos fahren.
4. Der Tramwaytag dauert sechs Stunden.
5. Man darf keine Hunde mitnehmen.

- 5.** Arbeitet in Gruppen. Erstellt Plakate über UNESCO-Sehenswürdigkeiten in den DACHL-Ländern. Wählt drei UNESCO-Sehenswürdigkeiten und sucht im Internet Informationen darüber. *Präsentiert dann die Plakate auf Polnisch oder auf Deutsch in der Klasse. Pracujcie w grupach. Sporządźcie plakaty o zabytkach UNESCO znajdujących się w krajach niemieckojęzycznych. Wybierzcie trzy zabytki i znajdźcie w Internecie odpowiednie informacje. Zaprezentujcie klasie swoje plakaty po polsku lub po niemiecku.*

3. Fotostory

NACH DER FILMSERIE
Ab nach Berlin!

FOLGE
9

Unterwegs

1a. Schau dir die Fotos 1–6 an und sage auf Polnisch oder Deutsch, wovon die Fotostory handeln könnte. Przyjrzyj się zdjęciom 1–6 i powiedz po polsku lub po niemiecku, o czym może opowiadać ta historia.

1b. Ordne die Überschriften A–F den Fotos 1–6 zu. Przyporządkuj nagłówki A–F zdjęciom 1–6.

- A. Mit der U-Bahn fahren
- B. Das Technikmuseum besuchen
- C. Den Weg auf dem Stadtplan finden

- D. Berlin am Wochenende besichtigen
- E. Nach dem Weg fragen
- F. Über die Pläne sprechen

- 1c.** Berichte anhand der Fotos und ihrer Überschriften aus Aufgaben 1a und 1b, was Tomek am Wochenende machen möchte. Opowiedz na podstawie zdjęć i ich nagłówków z zadań 1a i 1b, co Tomek chciałby robić podczas weekendu.

- 2.** Finde in der Wortwolke deutsche Verben und ihre polnischen Entsprechungen. Schreibe sie ins Heft, konjugiere dann die deutschen Verben mündlich. Znajdź w chmurze wyrazowej niemieckie czasowniki i ich polskie odpowiedniki. Zapisz je w zeszyt, następnie odmień ustnie niemieckie czasowniki.

- 3.** Korrigiere die Verbformen in den Sätzen 1–4.

Popraw formy czasowników w zdaniach 1–4.

1. Tomek besichtige die Stadt.
2. Tomek habt Zeit für sich.

3. Tomek besuchen das Technische Museum.
4. Tomek seht den Stadtplan von Berlin.

- 4a.** Was kann Tomek in Berlin sehen? Finde die Sehenswürdigkeiten in der Wortschnecke und schreibe sie ins Heft. Co Tomek może zobaczyć w Berlinie? W ślimaku wyrazowym znajdź nazwy atrakcji turystycznych i zapisz je w zeszyt.

- 4b.** Ergänze die Ausdrücke mit den richtigen Präpositionen und Artikeln. Uzupełnij wyrażenia odpowiednimi przyimkami i rodzajnikami.

Ich gehe ... (wohin?)	Ich bin ... (wo?)
auf den Alexanderplatz.	... Alexanderplatz.
auf den Potsdamer Platz.	... Potsdamer Platz.
auf die Museumsinsel.	... Museumsinsel.
zum Brandenburger Tor.	am Brandenburger Tor.
in die Altstadt.	... Altstadt.
in den Reichstag.	... Reichstag.
zum Checkpoint Charlie.	am Checkpoint Charlie.

- 5.** Höre die Aufnahme und lies den Text mit. Schreibe dann ins Heft, wie die Personen 1–4 das Wochenende verbringen. Słuchaj nagrania i czytaj równocześnie tekst. Następnie napisz w zeszyt, jak osoby 1–4 spędzą weekend.

#BLOG

Tomek Heute habe ich endlich Zeit für mich. Kai ist auf einer Klassenfahrt, Marie schläft bei Sarah, und Paul macht mit Lina einen Wochenendausflug. Und ich? Vielleicht besuche ich das Technische Museum?

1. Kai
2. Marie
3. Paul und Lina
4. Tomek

Te zwroty warto znać!

Ich komme zurecht. (Poradzę sobie.)
 Viel Spaß! (Dobrej zabawy!)
 Gute Reise! (Szczęśliwej podróży!)
 Wir sind fertig. (Jesteśmy gotowi. / Skończyliśmy.)

Ich muss los. (Muszę iść.)
 Wie komme ich zur U-Bahn-Station? (Jak dojdę do stacji metra?)
 Wir schaffen das schon. (Poradzimy sobie z tym.)

TIPP

- rzeczowniki rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju nijakiego w liczbie pojedynczej

3.1

31

Mit dem Bus oder mit dem Zug?

ŚRODKI TRANSPORTU

der Bus, -se autobus
mit dem Bus autobusem
der Zug, Züge pociąg
mit dem Zug pociągiem
die Straßenbahn, -en tramwaj
mit der Straßenbahn tramwajem
das Auto, -s samochód
mit dem Auto samochodem
das Fahrrad, Fahrräder rower
mit dem Fahrrad rowerem
das Flugzeug, -e samolot
mit dem Flugzeug samolotem

CZASOWNIKI

fahren jechać
gehen iść
fliegen lecieć
kommen przychodzić; pochodzić
einsteigen wsiadać
aussteigen wysiadać
umsteigen przesiadać się

POZOSTAŁE WYRAŻENIA I ZWROTY

zu Fuß gehen iść na piechotę / pieszo
Womit fährst du? Czym jedziesz?
auf dem Bahnhof na dworcu
ans Meer nad morze
in die Berge w góry
zu Oma und Opa do babci i dziadka
ins Ferienlager na obóz
nach Deutschland do Niemiec
nach Hause do domu

3.2

32

Wo ist der Bahnhof?

OBIEKTY W MIEŚCIE

der Bahnhof, Bahnhöfe dworzec
auf dem Bahnhof na dworcu
der Marktplatz, Marktplätze rynek
auf dem Marktplatz na rynku
der Skatepark, -s skatepark
im Skatepark w skateparku
die Bushaltestelle, -n przystanek
autobusowy
an der Bushaltestelle na przystanku
autobusowym

die Kirche, -n kościół
in der Kirche w kościele
die Pizzeria, Pizzerien / Pizzerias

pizzeria
in der Pizzeria w pizzerii
das Einkaufszentrum,
Einkaufszentren centrum handlowe
im Einkaufszentrum w centrum
handlowym
das Hotel, -s hotel
im Hotel w hotelu
das Kino, -s kino
im Kino w kinie
das Museum, Museen muzeum
im Museum w muzeum
das Rathaus, die Rathäuser ratusz
im Rathaus w ratuszu

POZOSTAŁE SŁOWNICTWO

die Verspätung, -en opóźnienie
das Ticket, -s bilet
das Abenteuer, - przygoda

ORIENTACJA W TERENIE

geradeaus prosto
an der Kreuzung na skrzyżowaniu
an der zweiten / dritten Kreuzung
na drugim / trzecim skrzyżowaniu
links w lewo; po lewej stronie
rechts w prawo; po prawej stronie

NA DWORCU

Entschuldigung, wo ist der Bahnhof?
Przepraszam, gdzie jest dworzec?
Hier geradeaus und an der Kreuzung
rechts. Tu prosto, a na skrzyżowaniu
w prawo.
Von welchem Bahnsteig fährt
der Zug? Z którego peronu odjeżdża
pociąg?
Vom Bahnsteig 5. Z peronu piątego.
Um wie viel Uhr fährt der Bus nach
Köln? O której godzinie odjeżdża
pociąg do Kolonii?
Gute Reise! Szczęśliwej podróży!

3.3

33

Was hast du gesehen?

CZASOWNIKI

essen – gegessen
trinken – getrunken
kommen – gekommen (sein)
fahren – gefahren (sein)
sehen – gesehen
schlafen – geschlafen
nehmen – genommen
gehen – gegangen (sein)

RELACJA Z PODRÓŻY

Wo warst du? Gdzie byłeś?
Ich war in den Bergen. Byłem
w górach.
Womit bist du gefahren? Czym
jechałeś?
Ich bin mit dem Zug gefahren.
Jechałem pociągiem.
Wo hast du geschlafen? Gdzie spałeś?
Ich habe auf dem Campingplatz
geschlafen. Spałem na kempingu.
Was hast du gesehen? Co widziałeś?
Ich habe Wien und Salzburg gesehen.
Widziałem Wiedeń i Salzburg.
Was hast du gegessen? Co jadłeś?
Ich habe Pizza und Würstchen
gegessen. Jadłem pizzę i kiełbaski.
Was hast du getrunken? Co pijeś?
Ich habe Cola und Wasser getrunken.
Pilem colę i wodę.
Wann bist du nach Hause
gekommen? Kiedy wróciłeś do domu?
Ich bin am Sonntag nach Hause
gekommen. W niedzielę wróciłem
do domu.

4

Am schönsten ist es doch zu Hause!

W tym rozdziale nauczysz się:

- ▶ opowiadać o miejscu zamieszkania
- ▶ wymieniać nazwy obiektów użyteczności publicznej
- ▶ mówić, gdzie ktoś lub coś się znajduje
- ▶ wymieniać nazwy pomieszczeń w domu / w mieszkaniu
- ▶ opisywać dom / mieszkanie oraz jego wyposażenie

Największe miasta

Największym miastem Niemiec jest Berlin, liczący około 3,5 miliona mieszkańców. W każdym z takich miast jak Hamburg, Monachium (München) czy Kolonia (Köln) mieszka ponad milion osób. Największym obszarem metropolitalnym, czyli grupą miast graniczących bezpośrednio ze sobą i stanowiących spójny oraz gęsto zaludniony zespół miejski, jest region Ren-Ruhra (Metropolregion Rhein-Ruhr), zamieszkiwany przez blisko 10 milionów osób. Na jego terenie leżą takie miasta jak Kolonia (Köln), Dortmund, Bonn, Düsseldorf i Bochum.

Wspólne mieszkanie

Niektórzy młodzi ludzie w Niemczech wyprowadzają się z domu rodzinnego, jak tylko osiągną pełnoletność. Nie oznacza to jednak, że każdego z nich stać na wynajęcie własnego mieszkania, zwłaszcza że czynsz w większości niemieckich miast jest bardzo wysoki i pochłania od 35 % do 50 % miesięcznych dochodów rodziny. Dlatego młodzi ludzie wynajmują często wspólne mieszkanie lub dom (Wohngemeinschaft – WG), w których każdy z mieszkańców ma swój pokój, a kuchnię i łazienkę dzieli z pozostałymi współlokatorami.

4. 1 Hier wohne ich

1. Bereitet in Paaren eine Mindmap zum Thema *Wohnen* oder *Mein Haus* vor.

Przygotujcie w parach mapę myśli związaną z tematem *Wohnen* lub *Mein Haus*.

2a. Lies Matteos Beitrag und sage, aus welchem Grund (1-3) er ihn gepostet hat.

Przeczytaj wpis Mattea i powiedz, z jakiego powodu (1-3) go zamieścił.

MATTEO

Hi, Leute! Im Sommer zieht meine Familie nach Bispingen. Jetzt wohnen wir in Berlin und ich bin glücklich hier, aber meine Eltern nicht. Sie wollen unbedingt auf dem Dorf wohnen. Sie brauchen Ruhe ... Wohnt jemand in Bispingen??? Ich habe sehr viele Fragen zu diesem Ort 😊. Zum Beispiel: Was kann ich da machen? Was gibt es Interessantes da? Wo kann man gut einkaufen? Wo kann ich einen leckeren Burger essen? Spielt da jemand Tischtennis? Und das Wichtigste: Wie ist die Schule in Bispingen?

Matteo 🗨️

1. will nicht mehr in der Stadt wohnen.
2. möchte Ferien auf dem Land machen.
3. braucht Informationen über Bispingen.

TIPP

in der Stadt (w mieście)
auf dem Dorf / Land (na wsi)

2b. Lies die Kommentare zu Matteos Beitrag. Ordne jedem Kommentar 1-4 das passende Foto A-E zu. Ein Foto bleibt übrig.

Przeczytaj komentarze do wpisu Mattea. Następnie przyporządkuj każdemu komentarzowi 1-4 odpowiednie zdjęcie A-E. Jedno zdjęcie podano dodatkowo.

1. Ich wohne hier schon 14 Jahre und mag diesen Ort. Es gibt hier viele Supermärkte – mit dem Einkaufen gibt es also kein Problem. Auch mit Burger-Restaurants! Und: Es gibt hier doch einen Wasserpark. Der ist klasse!
2. Du, in Bispingen ist nicht zu viel los. Es gibt kein Einkaufszentrum und kein Kino! Aber dafür haben wir hier einen Naturpark. Der ist echt toll!
3. Die Schule ist in Ordnung! In welche Klasse kommst du? Vielleicht treffen wir uns? Aha, die besten Brötchen kriegst du in der Bäckerei Beckermann!
4. Vom Tischtennis weiß ich nicht viel. Aber wir haben hier eine super Skihalle! Du kannst hier 365 Tage im Jahr snowboarden oder rodeln! Also auch im Sommer, das ist unglaublich!

3. Finde im Internet Informationen über Bispingen und schreibe, was man dort wo machen kann.

Znajdź w Internecie informacje o Bispingen i napisz, co i gdzie można tam robić.

In Bispingen gibt es eine Skihalle. In der Skihalle kann man 🗨️

Es gibt dort auch einen / eine / ein 🗨️. Dort kann man 🗨️

4a. Ordne den Fotos A–J die Unterschriften 1–10 zu. Przyporządkuj podpisy 1–10 zdjęciom A–J.

1. der Sportplatz	3. die Arztpraxis	5. der Supermarkt	7. die Bäckerei	9. die Wohnsiedlung
2. das Geschäft	4. die Apotheke	6. die Imbissbude	8. der Park	10. die Bushaltestelle

4b. Sage, wo du wohnst und was man in deinem Wohnort machen kann.

Powiedz, gdzie mieszkasz i co można robić w twojej miejscowości.

Ich wohne in der Stadt / auf dem Dorf. Die Stadt / Das Dorf ist klein / groß. Es gibt hier ( ). Wir haben leider kein / keine / keinen ( ). Das Beste ist ( ).

5a. Höre den Dialog und wähle den Ort A–D, wo das Gespräch stattfindet.

Posłuchaj dialogu i wybierz miejsce A–D, w którym odbywa się ta rozmowa.

A. In der Bäckerei.	C. An der Imbissbude.
B. Auf dem Sportplatz.	D. In der Apotheke.

5b. Höre den Dialog noch einmal und beantworte die Fragen 1–5.

Posłuchaj dialogu ponownie i odpowiedz na pytania 1–5.

- Was kauft Matteo?
- Wie viel bezahlt er?
- Wo ist die Apotheke?
- Wie lange wohnt Matteo in Bisingen?
- Wo und um wie viel Uhr ist das Fußballspiel?

Grammatik (S. 60)

G 4.1

Wo? (Gdzie?) → **przymek + celownik**

der Sportplatz – **auf dem** Sportplatz

die Apotheke – **in der** Apotheke

das Geschäft – **in dem / im** Geschäft

	Rodział męski	Rodział żeński	Rodział nijaki	Liczba mnoga
Mianownik	der / ein / kein	die / eine / keine	das / ein / kein	die / – / keine
Celownik	dem / einem / keinem	der / einer / keiner	dem / einem / keinem	den / – / keinen + (-n)

6. Ergänze die Sätze 1–5 mit den Artikeln im Dativ. Bilde dann zu den fett gedruckten Satzteilen Fragen. Uzupełnij zdania 1–5 rodzajnikami w celowniku. Następnie ułóż pytania do wyróżnionych części zdań.

1. Meine Mutter wartet schon auf d Bahnhof.	4. Auf d Marktplatz ist heute ein großes Stadtfest.
2. Klaudia war in d Supermarkt.	5. Wir treffen uns heute in d Park.
3. Die Bushaltestelle ist gleich an d Kirche.	

4. 2 In der Küche oder im Garten?

1. Arbeitet in Paaren. Stellt euch einander die angegebenen Fragen und beantwortet sie.

Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie nawzajem podane pytania i na nie odpowiadajcie.

Woher kommst du? • Wo ist das? • In welcher Straße wohnst du? • Wie ist die Gegend? •
Was gibt es in der Nähe?

2. Ordne den Räumen 1-8 die angegebenen Substantive zu.

Höre dann zu und wiederhole. Przyporządkuj podane rzeczowniki pomieszczeniom 1-8. Następnie słuchaj i powtarzaj za nagraniem.

das Schlafzimmer • das Wohnzimmer • das Arbeitszimmer •
die Küche • das Badezimmer / das Bad •
das Kinderzimmer • die Garage • die Terrasse

TIPP

der Balkon (balkon)
die Toilette (toaleta)
der Keller (piwnica)
der Garten (ogród)

3. Höre die Aufnahme und sage, wo man die Geräusche 1-6 hören kann.

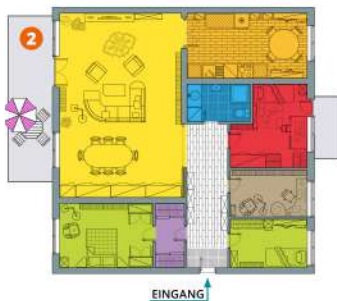
Posłuchaj nagrania i powiedz, gdzie można usłyszeć odgłosy 1-6.

BEISPIEL: Man kann die Geräusche in der Garage hören.

4a. Sieh dir die Wohnungspläne 1 und 2 aufmerksam an und höre die Aufnahme. Sage dann,

in welcher der Wohnungen Achim wohnt. Przyjrzyj się uważnie planom mieszkań 1 i 2 oraz posłuchaj nagrania. Następnie powiedz, które z nich to mieszkanie Achima.

4b. Beschreibe eine der Wohnungen aus Aufgabe 4a. Opisz jedno z mieszkań z zadania 4a.

Die Wohnung ist groß und modern. Sie hat ☹️. Hier gibt es ☹️. Es gibt hier keinen / keine / kein ☹️.

5a. Lies die Beiträge 1–3. Sage, wer mit seinem Wohnort zufrieden ist und wer nicht.

Przeczytaj wpisy 1–3. Powiedz, kto jest zadowolony ze swojego miejsca zamieszkania, a kto nie.

●●● BLOG

1 FELIX

Unsere Wohnung ist zu klein. Wir haben nur zwei kleine Schlafzimmer und ein Wohnzimmer – und ich habe drei Geschwister! Ich teile also ein Zimmer mit meinem Bruder, und meine Schwestern haben auch ein Zimmer zusammen. Unsere Eltern schlafen im Wohnzimmer. Zum Glück haben wir zwei Toiletten und einen Balkon!

2 SUSANNE

Unser Haus ist dafür sehr groß, echt. Wir haben einen Garten, eine Terrasse und viele Zimmer. Ich habe mein eigenes Bad und meine eigene Garderobe. Das ist sehr bequem. Aber meine Eltern arbeiten viel und ich bin oft allein zu Hause. Ich habe nämlich keine Geschwister.

3 LYDIA

Wir haben auch ein Haus. Aber unten ist eine Autowerkstatt. Mein Vater ist nämlich Automechaniker und repariert Autos. Bei uns zu Hause 😞. Im Garten und im Hof stehen Autos, alle kaputt. Ich höre ständig Motoren. Ich habe zwar mein eigenes Zimmer, aber ich möchte lieber woanders wohnen.

5b. Ordne den Beiträgen 1–3 die Bilder A–D zu. Ein Bild bleibt übrig.

Do wpisów 1–3 dobrać zdjęcia A–D. Jedno zdjęcie podano dodatkowo.

5c. Berichte von den Wohnproblemen von Felix, Susanne und Lydia.

Opowiedz o problemach związanych z miejscami zamieszkania Feliksa, Susanne i Lydią.

6. Sprecht zu zweit nach dem Beispiel. Nutzt den angegebenen Wortschatz. Porozmawiajcie w parach zgodnie z przykładem. Wykorzystajcie podane słownictwo.

A: Was macht man in der Küche?

B: In der Küche kocht und isst man.

A: Wo schaut man Filme?

B: Filme schaut man im Wohnzimmer oder im Schlafzimmer.

im Schlafzimmer – schlafen ● im Bad – sich waschen, duschen, baden ● im Wohnzimmer – fernsehen ●
in der Küche – frühstücken ● im Garten – grillen, spielen ● im eigenen Zimmer – lernen, Musik hören,
Videospiele spielen

1. Spielt nach den angegebenen Regeln Pantomime. Zagrajcie w kalambury według podanych reguł.

Każda osoba zapisuje na kartce zdanie związane z jej codziennymi czynnościami oraz miejscem ich wykonywania, np. *Ich dusche im Badezimmer. / Ich lerne in der Küche.* Następnie przedstawia za pomocą pantomimy treść zapisanego zdania. Pozostali zgadują, o jaką czynność chodzi i gdzie się ją wykonuje.

2. Arbeitet in Paaren. Stellt einander Fragen und beantwortet sie wie im Beispiel.

Pracujcie w parach. Zadawajcie sobie wzajemnie pytania i na nie odpowiadajcie zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: A: Was ist Nummer 4?

B: Nummer 4 ist ein Sessel.

das Fenster • die Kommode • der Schreibtisch • das Bett • der Teppich • der Stuhl • das Sofa •
der Fernseher • der Sessel • der Tisch • die Tür • der Schrank • die Lampe • das Regal

3a. Höre die Aufnahme und sage, welches Zimmer Julian gehört.

Posłuchaj nagrania i powiedz, który z pokoi to pokój Juliana.

3b. Sage, welche der Sätze 1–6 richtig und welche falsch sind.

Powiedz, które ze zdań 1–6 są zgodne z treścią nagrania, a które nie.

- Julians Zimmer ist dunkel.
- In seinem Zimmer gibt es drei Fenster.
- Julian gefällt sein Zimmer.
- Julian schläft auf einer Matratze.
- Julian hat einen Schrank.
- Im Zimmer gibt es ein Musikinstrument.

Grammatik (S. 61) G 4.3

stehen (stać)
hängen (wiesieć)
liegen (leżeć)

4. Beschreibe das Zimmer von Julian oder dein eigenes Zimmer.

Opisz pokój Juliana lub swój własny.

5a. Ordne den Bildern A–H die Wörter 1–8 zu. Przyporządkuj wyrazy 1–8 zdjęciom A–H.

A

B

C

D

E

F

G

H

1. der Herd

2. die Spülmaschine

3. die Spüle

4. der Kühlschrank

5. die Badewanne

6. die Dusche

7. die Toilette

8. die Waschmaschine

5b. Arbeitet in Paaren. Fragt und antwortet wie im Beispiel. Nutzt die Wörter aus Aufgabe 5a.

Pracujcie w parach. Pytajcie i odpowiadajcie zgodnie z przykładem. Użyjcie wyrazów z zadania 5a.

BEISPIEL: A. Wo steht / Ist der Kühlschrank?

B. Der Kühlschrank steht / Ist in der Küche.

6a. Lies den Beitrag und ordne ihm das passende Foto 1–3 zu.

Przeczytaj wpis i dobrać do niego odpowiednie zdjęcie 1–3.

BLOG #UNTERWEGS WOHNEN

STEPHANIE UND ERIK

Wir haben hier nicht viel Platz, aber wir haben alles, was wir brauchen. Und das Wichtigste: Wir sind ständig unterwegs 😊. Wir haben also ein Doppelbett und zwei kleine Betten. Es gibt auch eine kleine Küche mit einem Herd, einer Spüle und einem Kühlschrank. Man kann das Bett zusammenklappen, dann haben wir auch einen Tisch. Die Schränke sind oben. Aha, hier gibt es auch ein normales Bad mit Dusche und Toilette. Und am liebsten parken wir auf dem Campingplatz direkt am Meer. Super, oder?

1 das Zelt

2 das Segelboot

3 der Wohnwagen

6b. Beantworte in sechs Sätzen eine der angegebenen Fragen.

Odpowiedz na jedno z podanych pytań. Sformułuj sześć zdań.

1. Hast du einmal in einem Wohnwagen oder in einem Zelt gewohnt? (Wann / Wie lange / Wohin / Mit wem / Wie war die Reise? Welche Möbel und Geräte waren nötig?)

2. Möchtest du einmal in einem Wohnwagen oder in einem Zelt wohnen? (Wann / Wie lange / Wohin / Mit wem / Warum möchtest du reisen? Welche Möbel und Geräte brauchst du?)

1. Spielt in Paaren nach der angegebenen Beschreibung.

Przeprowadźcie zabawę w pary zgodnie z podanym opisem.

Wybierzcie jedną z poniższych kategorii i w ciągu pięciu minut dopiszcie do niej jak najwięcej rzeczowników wraz z rodzajnikami. Wygrywa ta para, która zapisze najwięcej rzeczowników.

Wohnort und Infrastruktur

Räume im Haus

Möbel und Einrichtung

2. Spielt in der Klasse nach den angegebenen Regeln.

Zagrajcie w klasie w grę według podanych reguł.

1. Na górze kartki każdy uczeń zapisuje rzeczownik (w lp.) oznaczający osobę wraz z zaimkiem dzierżawczym, np. *mein Freund / unsere Lehrerin*.
2. Następnie zagina kartkę tak, by napis był niewidoczny, i przekazuje ją kolejnej osobie.
3. Osoba, która otrzymała kartkę, zapisuje na niej czasownik w 3. os. lp., np. *sitzt / kocht*, po czym zagina kartkę i podaje ją dalej.
4. Osoba, która otrzymała kartkę, dopisuje określenie miejsca, np. *an der Bushaltestelle / in der Dusche*, i postępuje jak poprzednio.
5. Kolejne zdania uczestnicy zapisują według stałego schematu: *kto? – co robi? – gdzie?* Na koniec każdy rozwija swoją kartkę i odczytuje zdanie.

3. Formuliere gemäß den Situationsbeschreibungen 1–7 Sätze auf Deutsch.

Sformułuj zdania w języku niemieckim zgodnie z opisami sytuacji 1–7.

1. Mówisz, że twoja rodzina wkrótce przeprowadzi się do Bonn.
2. Informujesz kolegę, że mieszkasz na osiedlu.
3. Pytasz koleżankę, czy chciałaby mieszkać na wsi.
4. Mówisz, że byłeś w parku, a teraz idziesz do sklepu.
5. Wymieniasz nazwy pomieszczeń w twoim mieszkaniu / domu.
6. Mówisz, jak wygląda twój pokój.
7. Pytasz, czy mieszkanie ma piwnicę i garaż.

4. Ordne den Fragen 1–6 die Antworten A–F zu. Przyporządkuj odpowiedzi A–F pytaniom 1–6.

1. Wie ist deine Adresse?	A. Ich glaube, ein Schlüssel.
2. Hat die Wohnung eine Terrasse?	B. Nein, nur einen Balkon.
3. Wie viele Räume hat die Wohnung?	C. In der Küche. Im Bad gibt es keinen Platz.
4. Was liegt auf dem Bett?	D. Mozartstraße 45.
5. Wo steht die Waschmaschine?	E. Groß, aber zu dunkel.
6. Wie ist dein Zimmer?	F. Vier: eine Küche, ein Badezimmer und zwei Zimmer.

5a. Höre die Aufnahme und notiere die Namen der Räume in der Reihenfolge, in welcher Lydia sie zeigt. Posłuchaj nagrania i zapisz nazwy pomieszczeń w kolejności, w której Lydia je pokazuje.

5b. Sieh dir die Wohnungspläne 1–3 aufmerksam an und höre den Dialog noch einmal. Sage, welches der Bilder 1–3 die Wohnung von Lydia darstellt. Przyjrzyj się uważnie planom mieszkań 1–3 i wysłuchaj ponownie dialogu. Powiedz, który z rysunków 1–3 przedstawia mieszkanie Lydi.

 das Wohnzimmer	 das Arbeitszimmer
 das Schlafzimmer	 die Garderobe
 das Badezimmer	 die Küche

6. Spielt in Gruppen nach der angegebenen Beschreibung. Przeprowadźcie zabawę w grupach zgodnie z podanym opisem.

Podzielcie się na czteroosobowe grupy. Każdy uczeń z grupy wykonuje trzy rysunki przedstawiające miejsca do spania kota, psa oraz królika. Następnie jeden z uczniów opisuje narysowane legowiska po niemiecku, np. *Die Katze schläft in der Kommode.* / *Der Hund schläft im Badezimmer.* / *Das Kaninchen schläft im Schrank.* Pozostali uczniowie rysują to, co usłyszeli. Potem następuje zamiana ról.

W tym rozdziale nauczyłeś / nauczyłaś się:

- ▶ opowiadać o miejscu zamieszkania, np. *Ich wohne auf dem Land., Ich wohne in der Stadt.*
- ▶ wymieniać nazwy obiektów użyteczności publicznej, np. *die Apotheke, die Bäckerei, die Bushaltestelle, der Sportplatz*
- ▶ mówić, gdzie ktoś lub coś się znajduje, np. *auf dem Marktplatz, im Park, an der Kirche, in der Küche*
- ▶ wymieniać nazwy pomieszczeń w domu / w mieszkaniu, np. *das Wohnzimmer, die Toilette, die Küche, das Schlafzimmer*
- ▶ opisywać dom / mieszkanie oraz jego wyposażenie, np. *Die Wohnung ist hell und hat viele Fenster., In der Küche gibt es eine Spülmaschine., Im Wohnzimmer steht ein Sofa.*

G 4.1 Przyimki zmienne *auf, in, an*

► Wśród przyimków służących do określania położenia wyróżniamy m.in. **an** (przy), **auf** (na), **in** (w). Za pomocą tych przyimków możemy określić, gdzie ktoś lub coś się znajduje. W takim kontekście po przyimkach **an**, **auf** i **in** używamy rzeczownika w celowniku (*Dativ*), np.

- **Wo ist Sandra?** Gdzie jest Sandra?
- **Sie ist auf dem Sportplatz.** Ona jest na boisku.
- **Ich warte auf dich im Park und wo bist du?** Czekam na ciebie w parku, a gdzie ty jesteś?
- **Ich bin in der Apotheke, gleich sehen wir uns!** Jestem w aptece, za chwilę się zobaczymy!
- **Wo hast du die Bratwurst gekauft?** Gdzie kupiłeś pieczoną kiełbaskę?
- **An der Imbissbude.** W budce z jedzeniem.
- **Wo kaufe ich Obst und Gemüse?** Gdzie kupię owoce i warzywa?
- **Im Geschäft oder auf dem Markt.** W sklepie lub na targu.

Odmiana rzeczownika w mianowniku i celowniku

	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Liczba mnoga
Mianownik	der / ein / kein Sportplatz Park	die / eine / keine Apotheke	das / ein / kein Geschäft	die / - / keine Sportplätze Apotheken Geschäfte Parks
Celownik	dem / einem / keinem Sportplatz Park	der / einer / keiner Apotheke	dem / einem / keinem Geschäft	den / - / keinen + (-n) Sportplätzen Apotheken Geschäften Parks

Gdy odmieniamy rzeczowniki w celowniku Im., dodajemy do nich końcówkę **-n**. Wyjątek stanowią rzeczowniki, które w Im. już tę końcówkę mają, oraz rzeczowniki, które tworzą liczbę mnogą za pomocą końcówki **-s**, np.

Ich war in zwei Bäckereien und es gab da keine Brezel mehr. Byłem w dwóch piekarniach i nie było tam już precl.
Es gibt am Sonntag in Parks viele Besucher. Jest wielu spacerowiczów w parkach w niedziele.

► Za pomocą przyimków **an**, **auf**, **in** możemy również wyrazić, dokąd się udajemy, lub określić zmianę położenia jakiegoś przedmiotu. W takim kontekście po tych przyimkach używamy rzeczownika w bierniku (*Akkusativ*), np.

- **Wohin geht Sandra?** Dokąd Sandra idzie?
- **Sie geht auf den Sportplatz.** Ona idzie na boisko.
- **Wohin geht ihr nach der Schule?** Dokąd idziecie po szkole?
- **Wir gehen in den Park.** Idziemy do parku.
- **Wir gehen heute aus. Kommst du mit?** Wychodzimy dziś na miasto. Pójdiesz z nami?
- **Wohin?** Dokąd?
- **Auf den Marktplatz.** Da gibt es ein Konzert. Na rynek. Tam odbędzie się koncert.

G 4.2 Czasowniki *stehen*, *hängen*, *liegen*

► Czasowniki **stehen** (stać), **hängen** (wiesić), **liegen** (leżeć) wymagają użycia przyimka miejsca oraz rzeczownika w celowniku, np.

- **Wo steht dein Fahrrad?** Gdzie stoi twój rower?
- **Mein Fahrrad steht in der Garage.** Mój rower stoi w garażu.
- **Was liegt auf dem Bett?** Co leży na łóżku?
- **Das ist doch Mimi, unser Meerschweinchen.** To przecież Mimi, nasza świnka morska.
- **Darf es das?** Wolno jej?
- **Mama, hast du meine Schultasche gesehen?** Mamo, widziałaś moją torbę szkolną?
- **Hängt sie nicht im Schrank?** Czy ona nie wisi w szafie?
- **Doch, da ist sie!** Tak, jest właśnie tu!

- Wer ist in der Garage?

- Meine Mutter und mein Bruder. Wie immer.

- Und dein Vater?

- In der Küche mit Lisa. Wie immer.

4. Landeskunde

1. Ergänze die Visitenkarten A und B mit den angegebenen Wörtern. Finde dann im Internet Satellitenbilder von Straßen, in denen die Personen wohnen. Uzupełnij wizytówki A i B podanymi wyrazami. Następnie znajdź w Internecie zdjęcia satelitarne ulic, na których mieszkają te osoby.

wohnen • Jahre alt • Schweiz

Ingrid • komme • Liechtenstein • bin • Vaduz

Namen: Bastian und Karl

Land: Sie kommen aus der (1) .

Alter: Sie sind fünf (2) .

Adresse: Sie (3) in Bern, in der Bernstraße.

Name: (1)

Land: Ich (2) aus (3) .

Alter: Ich (4) 15 Jahre alt.

Adresse: Ich wohne in (5) , in der Bergstraße.

2. Ordne den Fotos A–E die angegebenen Haustypen zu.

Przyporządkuj podane typy domów zdjęciom A–E.

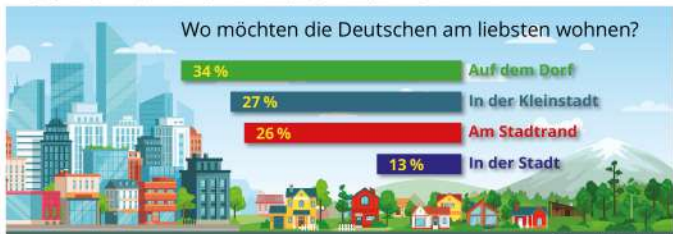
das Apartmenthaus • das Einfamilienhaus • der Wohnblock • das Hochhaus • das Reihenhaus

3. Welche Möbel und Geräte sind auf den Bildern 1–10 dargestellt? Schreibe die Substantive mit den Artikeln ins Heft. Jakie meble i urządzenia zostały przedstawione na zdjęciach 1–10? Zapisz te rzeczowniki wraz z rodzajnikami w zeszyte.

- 4a. Schau dir die Infografik an und sage, wo die Deutschen am liebsten wohnen möchten. Obejrzyj infografikę i powiedz, gdzie Niemcy najbardziej chcieliby mieszkać.

- 4b. Macht in der Klasse auf Deutsch oder auf Polnisch eine Umfrage zum Thema *Wo möchtest du wohnen?* Vergleiche dann eure Ergebnisse mit denen aus der Infografik. Przeprowadźcie w klasie – po niemiecku lub po polsku – ankietę na temat *Wo möchtest du wohnen?* Porównajcie jej wyniki z wynikami z infografiki.

5. Lies den Text und sage auf Polnisch, was du über das Hundertwasserhaus erfahren hast. Przeczytaj tekst i powiedz po polsku, czego dowiedziałeś / dowiedziałaś się o Domu Hundertwassera.

Das Hundertwasserhaus in Wien

Das Hundertwasserhaus in Wien zählt zu den architektonischen Highlights Österreichs. Es befindet sich in Wien an der Ecke Kegelgasse und Löwengasse.

Friedensreich Hundertwasser war ein bekannter Künstler und Architekt. Sein Stil ist fantasievoll, kreativ, bunt und naturnah. Das Hundertwasserhaus ist ein Mietshaus. Hier befinden sich

fünzig Wohnungen (da wohnen ca. 150 Menschen), vier Geschäftslokale und eine Arztpraxis. Am Haus gibt es viele Terrassen mit knapp 250 Bäumen und anderen Pflanzen.

6. Projektarbeit. Erstelle ein Lapbook über dein Zukunftshaus / deine Zukunftswohnung. Berücksichtige die unten stehenden Stichwörter. Praca projektowa. Zaprojektuj swój przyszły dom / swoje przyszłe mieszkanie w formie lapbooka. Uwzględnij poniższe zagadnienia,

położenie • pomieszczenia • wyposażenie

Ciekawostka

Czy wiesz, że ślany z charakterystycznymi drewnianymi belkami w wielu budynkach w Niemczech nazywa się murem pruskim? Jest to technika budowlana polegająca na wypełnianiu cegłą drewnianego szkieletu ślany. W Polsce również występują tego typu budowle. Dowiedz się, gdzie one się znajdują.

Dom w miejscowości Lüneburg

TIPP

NACH DER FILMSERIE

FOLGE

Ab nach Berlin!

3

Das neue Zuhause

1. Schau dir die Fotos 1–6 an und sage, wovon die Fotostory handeln könnte.

Przyjrzyj się zdjęciom 1–6 i powiedz, o czym może opowiadać ta historia.

2. Lies die Texte auf den Fotos 1–6 und sage, ob sich deine Vermutungen bestätigen haben.

Przeczytaj teksty na zdjęciach 1–6 i powiedz, czy twoje przypuszczenia się potwierdziły.

- **3. Höre die Aufnahme und sage, welche der Räume A–J Tomek schon kennengelernt hat.**
Posłuchaj nagrania i powiedz, które z pomieszczeń A–J Tomek już poznał / zna.

A. das Schlafzimmer	F. die Garderobe
B. die Küche	G. sein Zimmer
C. Kais Zimmer	H. die Toilette
D. das Wohnzimmer	I. das Gäste-WC
E. Marias Zimmer	J. das Bad

- 4a. Entschlüssele die Namen der Möbel A–F. Schreibe sie dann ins Heft samt ihren Artikeln.**
Rozszyfruj nazwy mebli A–F. Zapisz je w zeszytach wraz z rodzajnikami.

A. Bruchregal	D. Schreibtisch
B. Schrank	E. Schlafsofa
C. Stuhl	F. Couch

- **4b. Höre die Aufnahme und ergänze den Dialog mit den passenden Wörtern aus Aufgabe 4a. Zwei Wörter bleiben übrig.** Wysłuchaj nagrania, a następnie uzupełnij dialog odpowiednimi wyrazami z zadania 4a. Dwa z nich podano dodatkowo.

Marie: Na, wie findest du's? Gefällt dir das Zimmer? Magst du es?

Tomek: Ach, ich verstehe. Ja, super! Es ist groß und hell.

Kai: Das ist dein (1) Ich zeig's dir.

Tomek: Ja, super.

Marie: Ich hoffe, alles ist da: ein (2) , ein (3) , ein (4) , ein Wecker.

Kai: Der ist für dich von Papa zur Begrüßung. Damit der Junge jeden Morgen rechtzeitig aus dem Bett kommt.

TIPP
der Wecker (budzik)

- 5. Spielt in der Klasse nach den angegebenen Regeln.**
Zagrajcie w klasie w grę według podanych reguł.

Jedzi uczeń przygotowuje – zgodnie z przykładem – kartę BINGO z niemieckimi wyrazami, które pojawiły się w zadaniu 3. Następnie nauczyciel wypowiada nazwy pomieszczeń po polsku, a uczniowie zaznaczają na swoich kartach ich niemieckie odpowiedniki. Osoba, która jako pierwsza zaznaczy trzy wyrazy w poziomie, pionie lub na skos, woła: BINGO!

BINGO!		
das Schlafzimmer	das Wohnzimmer	sein Zimmer
die Küche	Marias Zimmer	die Toilette
Kais Zimmer	die Garderobe	das Bad

- 6. Spielt in zwei Gruppen nach den angegebenen Regeln.**

Zagrajcie w dwóch grupach w grę zgodnie z podanymi zasadami.

Uczniowie ustawiają się w dwóch kręgach: zewnętrznym i wewnętrznym. Dwóch najbliższych sobie stojących uczniów z kręgów zewnętrznego i wewnętrznego tworzy parę. Uczniowie z wewnętrznego kręgu proszą uczniów z zewnętrznego kręgu o wykonanie dwóch zadań spośród 1–8. Następnie uczniowie z kręgu zewnętrznego przesuwają się o jedno miejsce zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Uczeń z kręgu zewnętrznego prosi teraz o wykonanie zadania osobą stojącą najbliżej w kręgu wewnętrznym.

1. Podaj swój adres.
2. Podaj trzy nazwy mebli.
3. Podaj cztery nazwy pomieszczeń w domu / mieszkaniu.
4. Podaj trzy przymiotniki opisujące twój pokój w domu / w mieszkaniu.
5. Powiedz, co znajduje się w kuchni.
6. Powiedz, co znajduje się w sypialni.
7. Podaj polskie odpowiedniki wyrazów: *das Bett, der Stuhl, der Schrank*.
8. Podaj niemieckie odpowiedniki wyrazów: łóżko, pokój, toaleta.

Te zwroty warto znać!

Fühl dich ganz wie zu Hause. (Czuj się jak u siebie w domu.)

Du hast sicherlich schon Hunger. (Na pewno jesteś głodny / głodna.)

Was für ein Chaos! (Co za bałagan!)

Ist hier noch frei? (Czy to miejsce jest jeszcze wolne?)

- rzeczowniki rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju nijakiego w liczbie pojedynczej

4.1

42

Hier wohne ich

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

in der Stadt w mieście
auf dem Dorf / auf dem Land na wsi

INFRASTRUKTURA

die Apotheke, -n apteka
die Bäckerei, -en piekarnia
die Bushaltestelle, -n przystanek autobusowy
das Geschäft, -e sklep
die Imbissbude, -n budka z jedzeniem
der Sportplatz, Sportplätze boisko sportowe
der Park, -s park
der Supermarkt, Supermärkte supermarket
die Wohnsiedlung, -en osiedle mieszkaniowe

WYRAŻENIA

in der Apotheke w aptece
in der Bäckerei w piekarni
an der Bushaltestelle na przystanku
im Geschäft w sklepie
an der Imbissbude przy budce z jedzeniem
auf dem Sportplatz na boisku
im Park w parku
im Supermarkt w supermarkecie
in der Wohnsiedlung na osiedlu
in der Nähe w pobliżu
in der Gegend w okolicy

ZWROTY

(um)ziehen przenosić się,
przeprowadzać się
Ruhe brauchen potrzebować spokoju
Es ist viel los. Dużo się dzieje.

4.2

43

In der Küche oder im Garten?

DOM

das Haus, Häuser dom
die Wohnung, -en mieszkanie
der Balkon, -s balkon
der Garten, Gärten ogród
der Keller, -n piwnica
die Garderobe, -n garderoba
die Küche, -n kuchnia
die Terrasse, -n taras
die Toilette, -n toaleta
das Arbeitszimmer, -n gabinet
das Badezimmer, -n łazienka
das Bad, die Bäder łazienka
das Schlafzimmer, -n sypialnia
das Wohnzimmer, -n salon

PRZYMIOTNIKI

groß duży
klein mały
modern nowoczesny
unmodern nienowoczesny
separat oddzielny

4.3

44

Das ist mein Bett!

UMEBLOWANIE

der Fernseher, -n telewizor
der Schrank, Schränke szafa
der Schreibtisch, -e biurko
der Sessel, -n fotel
der Stuhl, Stühle krzesło
der Teppich, -e dywan
der Tisch, -e stół
die Kommode, -n komoda
die Lampe, -n lampka
die Tür, -en drzwi
das Bett, -en łóżko
das Fenster, -n okno
das Regal, -e regał
das Sofa, -s sofa

CZASOWNIKI

hängen wisieć
liegen leżeć
stehen stać
es gibt jest / są

PRZYMIOTNIKI

bequem wygodny
unbequem niewygodny
dunkel ciemny
hell jasny
leer pusty
typisch typowy

SPRZĘT GOSPODARSTWA
DOMOWEGO

der Herd, -e kuchenka
der Kühlschrank, Kühlschränke lodówka
die Badewanne, -n wanna
die Dusche, -n prysznic
die Spülmaschine, -n zmywarka
die Spüle, -n zlew
die Waschmaschine, -n pralka

ZWROTY

viel Platz haben mieć dużo miejsca
unterwegs sein być poza domem,
być w drodze

POZOSTAŁE RZECZOWNIKI

der Wohnwagen, -n przyczepa kempingowa
das Segelboot, -e żagłówka
das Zelt, -e namiot

5

Gesundheit!

W tym rozdziale nauczysz się:

- ▶ wymieniać nazwy części ciała
- ▶ opisywać czyjś wygląd
- ▶ mówić o dolegliwościach i chorobach
- ▶ prowadzić dialogi u lekarza
- ▶ opowiadać o zdrowym trybie życia
- ▶ udzielać porad dotyczących zdrowego trybu życia

Rozwój medycyny

Wielki wkład w rozwój medycyny wnieśli niemieccy uczeni Wilhelm Conrad Röntgen (1845–1923) i Robert Koch (1843–1910). Röntgen odkrył promieniowanie X, nazwane od jego nazwiska promieniowaniem rentgenowskim. Koch odkrył m.in. bakterie odpowiedzialne za rozwój gruźlicy, a także węgla i cholery. Obaj otrzymali Nagrodę Nobla: Röntgen – w 1901 roku, a Koch – w 1905.

Długość życia

W ostatnim półwieczu systematycznie wydłuża się średnia długość życia człowieka. W 1960 roku mieszkańcy Niemiec żyli przeciętnie 69 lat, natomiast w roku 2022 było to już 81 lat w przypadku mężczyzn i 85 lat w przypadku kobiet. Jednym z najwyższych wskaźników długości życia na świecie może pochwalić się Szwajcaria. Wynosi on 80 lat dla mężczyzn i 85 lat dla kobiet. Dla porównania: w Polsce mężczyźni żyją przeciętnie 73 lata, a kobiety – 81 lat.

Ubezpieczenie zdrowotne

Polacy ubezpieczeni w Narodowym Funduszu Zdrowia mogą w państwach Unii Europejskiej (a także w Szwajcarii, Liechtensteinie, Wielkiej Brytanii, Norwegii i Islandii) korzystać z publicznej służby zdrowia na zasadach obowiązujących w danym kraju. Uprawnia do tego bezpłatna Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ). Jednak zanim udamy się tam do lekarza, powinniśmy się upewnić, czy przyjmuje on w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej.

5. 1 Kopf hoch!

- 1a. Höre die Aufnahme und wiederhole die Wörter.**
 45. **1a.** Höre die Aufnahme und wiederhole die Wörter.
 Słuchaj nagrania i powtarzaj usłyszone wyrazy.

- 1b. Spielt in Paaren nach der angegebenen Beschreibung.**

Przeprowadźcie zabawę w parych zgodnie z podanym opisem.

Jedna osoba rysuje palcem na plecach drugiej osoby dowolną część ciała z zadania 1a. Pierwsza osoba musi odgadnąć, o którą część ciała chodzi, i podać jej niemiecką nazwę. Następnie uczniowie zamieniają się rolami.

- 2a. Schau dir die Bilder 1–6 an. Höre die Aufnahme und sage, von welchen der Personen 1–6 die Rede ist.**
 46. **2a.** Schau dir die Bilder 1–6 an. Höre die Aufnahme und sage, von welchen der Personen 1–6 die Rede ist.
 Przyjrzyj się rysunkom 1–6. Posłuchaj nagrania i powiedz, o których z osób 1–6 jest w nim mowa.

TIPP

grüne Augen
(zielone oczy)

mittellange dunkle
Haare (ciemne włosy
średniej długości)

- 2b. Beschreibe die übrigen Personen aus Aufgabe 2a. Opisuj pozostałe osoby z zadania 2a.**

- 3. Spielt in Paaren nach der angegebenen Beschreibung. Przeprowadźcie zabawę w parych zgodnie z podanym opisem.**

Jedna osoba z pary wybiera kogoś z klasy, ale nie podaje imienia. Zadaniem drugiej osoby jest odgadnąć, o kogo chodzi. W tym celu zadaje pytania zgodnie z przykładami.

BEISPIEL:

A: Hat die Person blonde Haare? B: Nein.

A: Hat sie kurze Haare?

B: Ja.

A: Hat sie blaue Augen?

B: Nein.

A: Trägt sie eine Brille?

B: Ja.

A: Ist das Anastazja?

B: Ja!

4. Arbeitet in Paaren. Ordnet den einzelnen Körperteilen 1–11 die angegebenen Substantive zu. Benutzt dabei eure Englischkenntnisse. Überprüft die Bedeutung der übrigen Wörter im Wörterbuch.

Pracujcie w parach.

Do poszczególnych części ciała 1–11 dobierzcie podane rzeczowniki. Wykorzystajcie swoją znajomość języka angielskiego. Znaczenie pozostałych wyrazów sprawdźcie w słowniku.

der Arm ● die Hand ● der Finger ● das Bein ●
der Po ● der Bauch ● der Fuß ● die Schulter ●
die Brust ● das Knie ● der Rücken

5. Ordne den angegebenen Verben die Namen der Körperteile zu, mit denen man die einzelnen Tätigkeiten ausführt. Mehrere Lösungen sind möglich.

Do podanych czasowników dobierz nazwy części ciała, za pomocą których wykonuje się dane czynności. Możliwych jest kilka rozwiązań.

sehen ● hören ● sprechen ● laufen ● denken ●
gehen ● essen ● küssen ● schreiben

1. Mund 2. Finger 3. Beine 4. Füße 5. Ohren 6. Kopf 7. Augen 8. Zähne

6. Lies die deutschen Redewendungen 1–4 und ordne ihnen die Bilder A–D zu. Sage, wie sie auf Polnisch klingen und was sie bedeuten. Przeczytaj niemieckie idiomy 1–4 i dobierz do nich rysunki A–D. Następnie podaj polskie odpowiedniki tych idiomów i wyjaśnij ich znaczenie.

1. Schmetterlinge im Bauch haben
2. Hand und Fuß haben

3. unter vier Augen sprechen
4. die Nase voll haben

1. Spielt zu dritt nach der angegebenen Beschreibung. **Przeprowadźcie zabawę w trzyosobowych grupach zgodnie z podanym opisem.**

Uczniowie / Uczennice tworzą trzyosobowe grupy, po czym kładą gumkę do ścierania w takim miejscu, aby każda osoba z grupy miała do niej wygodny dostęp. Następnie jedna z osób wypowiada na głos niemieckie słowa. Zadaniem dwóch pozostałych jest jak najszybsze zabranie gumki, jeśli wypowiedziane słowo jest nazwą części ciała. Po kilku rundach zamieniają się rolami.

2. Welche Beschwerden haben die Personen auf den Bildern A-H? Ordne ihnen die entsprechenden Aussagen zu. **Jakie dolegliwości mają osoby przedstawione na rysunkach A-H? Dobierz do nich odpowiednie wypowiedzi.**

1. Ich habe Husten.
2. Ich habe Schnupfen.
3. Ich habe Fieber.
4. Ich habe Kopfschmerzen.
5. Mein Hals tut weh.
6. Ich habe Zahnschmerzen.
7. Ich habe eine Allergie.
8. Der Bauch tut mir weh.

A

B

C

D

E

F

G

H

3. Bilde Sätze mit den Namen der Körperteile 1-4 wie in den Beispielen. **Utwórz zdania z nazwami części ciała 1-4 zgodnie z przykładami.**

BEISPIEL: Ich habe Zahnschmerzen. = Der Zahn tut mir weh.
Ich habe Ohrenschmerzen. = Das Ohr tut mir weh.

1. Kopf

2. Hals

3. Bauch

4. Rücken

- 4a. Höre die Dialoge 1-4 und zeige die richtige Satzendung A-F.

Posłuchaj dialogów 1-4 i wskaż właściwe zakończenie zdania spośród A-F.

Felix, Nadine, Damian und Lea

A. sind sehr krank.

C. fühlen sich nicht gut.

E. haben Schmerzen.

B. sind erkältet.

D. sind gesund.

F. haben Fieber.

- 4b. Höre die Dialoge 1-4 noch einmal und ordne Felix, Nadine, Damian und Lea die angegebenen Beschwerden zu. **Posłuchaj dialogów 1-4 jeszcze raz i przyporządkuj podane nazwy dolegliwości Feliksowi, Nadine, Damianowi oraz Lei.**

Halsschmerzen • Allergie • Fieber • Schnupfen • Kopfschmerzen • Zahnschmerzen • Husten

- 4c. Berichte über die Beschwerden von Felix, Nadine, Damian und Lea. **Opowiedz, co dolega Feliksowi, Nadine, Damianowi i Lei.**

5. Arbeitet in Paaren. Führt Dialoge wie im Beispiel.

Pracujcie w parach. Przeprowadźcie dialogi zgodnie z przykładem.

BEISPIEL:

A: Wie fühlst du dich?

B: Schlecht. Ich habe Halsschmerzen und Husten. Und du?

A: Ich habe Zahnschmerzen und der Kopf tut mir weh. Ich muss zum Arzt gehen.

B: Ich auch. Gute Besserung!

A: Gleichfalls!

48

6a. Bringe den Dialog in die richtige Reihenfolge. Höre dann zu und überprüfe deine Lösung. Schreibe den Dialog ins Heft.

Uporządkuj poniższy dialog. Następnie posłuchaj go i sprawdź swoje rozwiązanie. Zapisz ten dialog w zeszytce.

☐ Guten Tag, Tobias. Was fehlt dir?

☐ Hast du Fieber?

☐ 1. Guten Tag, Frau Doktor!

☐ Ja, 38 Grad.

☐ 6. Ich untersuche dich. Mach bitte den Mund auf!

☐ Du hast eine Angina.

☐ Ich fühle mich sehr schlecht. Mein Hals tut weh und ich habe Kopfschmerzen.

☐ 10. Auf keinen Fall! Du musst fünf Tage zu Hause bleiben. Ich schreibe dich krank.

☐ Ah! Was habe ich?

☐ Danke, Frau Doktor!

☐ Muss ich zur Schule gehen?

☐ Bitte, hier ist das Rezept. Hier steht alles. Und gute Besserung!

☐ Welche Medikamente soll ich nehmen?

TIPP

Was fehlt dir? (Co ci dolega?)

Ich untersuche dich. (Zbadam cię.)

Gute Besserung! (Szybkiego powrotu do zdrowia!)

Ich schreibe dich krank. (Wystawię ci zwolnienie.)

6b. Arbeitet in Paaren. Führt miteinander ähnliche Gespräche. Wechselt dann die Rollen.

Pracujcie w parach. Przeprowadźcie ze sobą podobne rozmowy. Następnie zamieńcie się rolami.

die Grippe / eine Erkältung / ein Virus haben
im Bett liegen / zu Hause bleiben

5. 3 Fit bleiben

1. Arbeitet in Paaren. Bildet Sätze nach der angegebenen Beschreibung.

Pracujcie w parach. Formułujcie zdania zgodnie z poniższym opisem.

Jedna osoba wskazuje dowolną część ciała, a druga układa zdanie z nazwą tej części ciała, np. *Der Hals tut mir weh. / Ich habe Halsschmerzen.*

2a. Ordne den Bildern 1–6 die richtigen Wendungen zu. Do zdjęć 1–6 dobierz odpowiednie zwroty.

gesund essen • Sport machen • viel Wasser trinken • viel spazieren gehen •
wenig Stress haben • genügend schlafen

1

2

3

4

5

6

2b. Sage, was du für deine Gesundheit machst. Powiedz, jak dbasz o zdrowie.

3a. Lies die unten stehenden Forumsbeiträge und wähle das richtige Thema der Diskussion 1–4.

Przeczytaj poniższe wpisy na forum i wybierz właściwy temat dyskusji 1–4.

1. Wie oft machst du Sport?

3. Hast du viel Stress?

2. Was machst du für deine Gesundheit?

4. Was isst du am liebsten?

#GESUND LEBEN

Klara Mich nervt der ganze Quatsch schon: Sport machen, sonst ist man nicht gesund. Meine Oma hat nie Sport gemacht, hat alles gegessen, kein Wasser getrunken, sondern Tee mit Zucker, und sie hat 92 Jahre gelebt und war nie richtig krank. Ich lebe ganz normal.

Victor Vor allem Sport! Ich laufe, fahre viel Rad, schwimme und mache Gymnastik. Ich bin oft an der frischen Luft, auch im Winter. Aha! Und ich trinke sehr viel Wasser. Ich fühle mich wohl.

Blanka Ich glaube, das Essen ist ganz wichtig. Ich ernähre mich gesund, esse viel Gemüse und Obst. Aber ich schlafe zu wenig, bin immer müde und gestresst, denn meine Schule macht mich kaputt ... Bald sind zum Glück Ferien, dann kann ich mich erholen.

Leo Ich habe einen Hund, also gehe ich jeden Tag lange spazieren und bin sehr viel draußen, in der Sonne. Ich bewege mich wirklich sehr viel. Mein Vater kocht gesund, wir essen selten Fleisch und Süßigkeiten. Aber ich bin sowieso oft krank oder erkältet.

3b. Lies die Beiträge noch einmal und sage, welche der Sätze 1–6 richtig und welche falsch sind.
Przeczytaj wpisy jeszcze raz i powiedz, które ze zdań 1–6 są zgodne z ich treścią, a które nie.

1. Klaras Oma war sehr fit.	4. Blanka schläft lange.
2. Victor ist sehr aktiv.	5. Bei Leo zu Hause isst man gesund.
3. Blanka hat zu viel Stress.	6. Leo ist Vegetarier.

4a. Wer spricht auf der Aufnahme? Höre zu und wähle die richtige Person.
Kto jest autorem wypowiedzi? Posłuchaj nagrania i wskaż właściwą osobę.

4b. Höre noch einmal zu und sage, von welchen der Tipps 1–9 die Rede ist.
Posłuchaj nagrania jeszcze raz i powiedz, o których z porad 1–9 jest w nim mowa.

1. Geh oft spazieren!	4. Iss nicht so viele Süßigkeiten!	7. Geh ins Fitnessstudio!
2. Trink viel Wasser!	5. Spiel am Computer!	8. Lache viel!
3. Trink viel Kaffee!	6. Schlaf viel!	9. Iss viel Gemüse!

Grammatik (S. 76)

G 5.3

Tryb rozkazujący dla 2. os. lp. tworzymy przez usunięcie zaimka osobowego i końcówki odmiany **-st**:
du trinkst → **Trink(e)** (Pij!) Czasowniki, które w 2 os. lp. otrzymują przegłos, tracą go w trybie rozkazującym,
np. du schläfst → **Schlafe!** (Śpij!)

5. Bilde Imperativsätze wie im Beispiel. Utwórz zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: mitkommen → Komm mit!

1. früh aufstehen	3. nicht so viel lernen	5. nach Hause kommen
2. eine SMS schreiben	4. Äpfel kaufen	6. nicht so viel sprechen

6. Spielt in der Klasse nach der angegebenen Beschreibung.

Przeprowadźcie zabawę w klasie zgodnie z podanym opisem.

Uczniowie / uczennice zapisują na dwóch oddzielnych kartkach po jednym poleceniu w języku niemieckim. Nauczyciel / Nauczycielka zbiera kartki, miesza je i rozdaje każdej osobie po dwie. Uczniowie / Uczennice odczytują polecenia i je wykonują.

Uważaj: twoje polecenie może do ciebie wrócić 😊.

7. Arbeitet in Paaren. Formuliert möglichst viele Ratschläge zu den angegebenen Problemen 1–6.
Pracujcie w parach. Sformułujcie jak najwięcej porad dotyczących opisanych problemów 1–6.

BEISPIEL: Ich bin müde. → Geh schon schlafen! / Lies ein Buch! / Sieh einen Film! / Trink Kaffee! / Trink Wasser!

1. Ich habe Kopfschmerzen.	4. Ich habe in der Schule Probleme.
2. Ich habe viel Stress.	5. Ich möchte fit sein.
3. Der Rücken tut mir weh.	6. Ich kann nicht schlafen.

8. Schreibe eine Antwort auf die Nachricht von deiner Freundin.
Napisz odpowiedź na wiadomość od twojej koleżanki.

Ich kann nicht schlafen 😊. Ich lese nachts Bücher, höre Musik, spiele am Telefon, aber das bringt nichts. Am Tag bin ich müde und nervös. Und das schon seit zwei Wochen ... Was soll ich machen? Hast du vielleicht einen Tipp für mich? Nadine

5. Wiederholung

1. Spiele in der Klasse nach der angegebenen Beschreibung.

Przeprowadźcie zabawę w klasie zgodnie z podanym opisem.

BEISPIEL: A: Was tut dir weh?

B: Mir tut der Kopf weh.

A: Und was tut dir weh?

C: Mir tut der Bauch weh.

Dobierzcie się w pary. Każda osoba z pary rysuje na karteczce tę samą część ciała. Nauczyciel / Nauczycielka zbiera karteczki, miesza je i rozdaje uczniom / uczennicom. Następnie uczestnicy zabawy wstają z miejsc i zadają sobie wzajemnie pytania, starając się odnaleźć osobę, która cierpi na tę samą dolegliwość.

2. Arbeitet in Paaren. Führt Dialoge wie im Beispiel. Pracujcie w parach. Przeprowadźcie dialogi zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: A: oft Zahnschmerzen haben

B: nicht so viele Süßigkeiten essen

A: Ich habe oft Zahnschmerzen.

B: Iss nicht so viele Süßigkeiten!

1

A: oft müde sein

B: früh ins Bett gehen und ausschlafen

2

A: wenig Energie haben

B: sich etwas bewegen

3

A: oft Kopfschmerzen haben

B: zum Arzt gehen

4

A: nachts Bauchschmerzen haben

B: am Abend nicht so viel essen

3. Schreibe eine Nachricht nach der Anweisung. Napisz wiadomość zgodnie z podanym opisem.

Twój znajomy z forum internetowego zapytał cię, czy pójdziesz z nimi do kina, a potem na pizzę. Sformułuj post na forum. Napisz w nim, że:

- jest ci przykro, ale nie możesz z nimi iść,
- źle się czujesz,
- boli cię gardło, głowa i masz kaszel,
- życzyś im dobrej zabawy.

4. Höre den Dialog, mach Notizen und sage, welche Beschwerden Herr Kränklich hat. Posłuchaj dialogu, zrób notatki i powiedz, jakie dolegliwości ma pan Kränklich.

5. Lies die Texte und wähle jeweils die richtige Antwort auf die Frage. Przeczytaj teksty i wybierz właściwą odpowiedź na każde z pytań.

Hi, Thomas, wie fühlst du dich heute? Gut? Hast du noch Fieber? Irene war auch nicht auf der Party. Sie hat die Grippe. Gute Besserung! Claudia

1. Wer ist krank?

- A. Thomas.
- B. Claudia.
- C. Irene und Thomas.

Luise, ich bin krank, ich habe Bauch- und Kopfschmerzen. Ich kann heute nicht in die Schule kommen. Vielleicht kommst du mich besuchen? Um 14 Uhr muss ich zum Arzt. Bianca

2. Was macht Bianca heute?

- A. Sie geht in die Schule.
- B. Sie geht zum Arzt.
- C. Sie besucht Luise.

6. Wähle die falsche Reaktion: A, B oder C. Wskaż niewłaściwą reakcję słowną: A, B lub C.

1. Hast du Fieber? A. Ich glaube, das ist ein Virus. B. Ich glaube, ja. C. Ich glaube, nein.	4. Ich fühle mich nicht gut. A. Das bringt nichts. B. Was tut dir weh? C. Warst du beim Arzt?
2. Was fehlt dir? A. Ich habe Schnupfen und Husten. B. Das ist nicht gesund. C. Der Kopf tut mir weh.	5. Was machst du für deine Gesundheit? A. Nichts. B. Ich bin krank. C. Ich mache viel Sport.
3. Ich schreibe dich krank. A. Wie lange soll ich zu Hause bleiben? B. Gut. C. Soll ich zum Arzt gehen?	6. Was tut dir weh? A. Ich habe Bauchschmerzen. B. Alles nervt mich. C. Der Kopf.

7a. Ordne den Fragen 1-5 die Antworten A-E zu. Do pytań 1-5 dobierz odpowiedzi A-E.

1. Wie ernährst du dich?	A. Nicht so gut und sicher zu kurz.
2. Bewegst du dich viel?	B. Schon, ich gehe sehr viel zu Fuß. Im Winter fahre ich Ski.
3. Wie schläfst du?	C. Ich esse nicht so gesund, denn ich esse zu viel Süßes. Aber ich trinke viel Wasser.
4. Hast du viel Stress?	D. Ich spiele am Computer oder schaue Filme.
5. Wie erholst du dich?	E. Leider ja, vor allem in der Schule.

7b. Schreibe eigene Antworten auf die Fragen 1-5. Napisz własne odpowiedzi na pytania 1-5.

8. Formuliere zu den angegebenen Situationen Aussagen auf Deutsch.

Sformułuj wypowiedzi w języku niemieckim zgodnie z opisami sytuacji.

- Radzisz koleżance, żeby dobrze odpoczęła.
- Pytasz brata, jak długo boli go głowa.
- Opowiadasz mamie, że dziesięć osób z klasy jest chorych i nie było ich dzisiaj w szkole.
- Koleżanka z ławki kichnęła.
- Życzysz babci szybkiego powrotu do zdrowia.
- Prosisz kolegę, żeby kupił ci butelkę wody.

W tym rozdziale nauczyłeś / nauczyłaś się:

- wymieniać nazwy części ciała, np. **das Gesicht, die Gesichter; das Bein, die Beine; das Auge, die Augen**
- opisywać czyjś wygląd, np. **Meine Freundin Lola hat blaue Augen und trägt eine Brille. Ihre Haare sind lang und blond.**
- mówić o dolegliwościach i chorobach, np. **Ich habe Kopfschmerzen und Fieber.**
- prowadzić dialogi u lekarza, np. **Wie oft soll ich die Tabletten nehmen?**
- opowiadać o zdrowym trybie życia, np. **Ich fahre viel Rad, schwimme und mache Gymnastik.**
- udzielać porad dotyczących zdrowego trybu życia, np. **Schlaf genügend!, Trink viel Mineralwasser!**

5. Grammatik

G 5.3 Tryb rozkazujący dla 2. os. lp.

- Tryb rozkazujący służy do wyrażania prośb, porad lub poleceń.

Mach bitte das Fenster zu! Proszę, zamknij okno!

Iss mehr Gemüse! Jedz więcej warzyw!

Lies den Text auf Seite 48! Przeczytaj tekst na stronie 48!

W języku niemieckim trybu rozkazującego możemy używać w odniesieniu do 2. os. lp. (**du**), do 2. os. lm. (**ihr**) oraz do 1. i 3. os. lm. (**wir** i **Sie**).

- Aby utworzyć tryb rozkazujący dla 2. os. lp. (**du**), należy usunąć zaimkę osobową oraz końcówkę osobową czasownika (**-st**).

du fragst → **Frag(e)!** (Za)pytaj!

Uwaga!

Do niektórych czasowników w trybie rozkazującym 2. os. lp. można dodać końcówkę **-e** (np. **Höre!**, **Gehet!**, **Mache!**, **Laufe!**). Takich form trybu rozkazującego używa się przede wszystkim w języku pisanym.

- Czasowniki nieregularne (np. **schlafen** spać, **fahren** jeździć, **laufen** biegać), w których odmianie w 2. i 3. os. lp. następowała zmiana samogłoski z **-a-** na **-ä-**, tracą ten przegłos w trybie rozkazującym.

du schläfst → **Schlafe!** Śpij!

du fährst → **Fahre!** Jedź!

du läufst → **Laufe!** Biegaj!

- Czasowniki, których temat jest zakończony na **-t**, **-d**, **-chn**, **-ffn** i **-tm**, mają w trybie rozkazującym końcówkę **-e**.

arbeiten (pracować) – **Arbeite!** Pracuj!

reden (rozmawiać, mówić) – **Rede!** Mów!

zeichnen (rysować) – **Zeichne!** Rysuj!

öffnen (otwierać) – **Öffne!** Otwórz!

atmen (oddychać) – **Atme!** Oddychaj!

- Czasowniki **sein** i **haben** tworzą tryb rozkazujący w następujący sposób.

Tryb rozkazujący dla 2. os. lp. czasowników **haben** i **sein**

	du
sein	Sei ...! (Bądź...!)
haben	Hab(e) ...! (Miej...!)

Sei glücklich! Bądź szczęśliwy/a!

Sei so nett und öffne die Tür! Bądź tak dobry/a i otwórz drzwi!

Hab keine Angst! Nie bój się!

Sei vorsichtig! Bądź ostrożny / ostrożna!

Hab(e) eine gute Reise! Szczęśliwej podróży!

- Lina? Was hast du denn? Deine Augen sind so rot ...

- Und sie tun mir schrecklich weh!

- Hast du schon wieder die ganze Nacht gelesen?

- **Bingo**, Brüderchen! Vielleicht hast du einen klugen Tipp für mich?

- Klar. Und nicht nur einen. Achtung! Lies weniger! Geh zum Augenarzt! Treibe Sport!

- Danke, das ist genug. Du bist gar nicht originell.

5. Landeskunde

1a. Lies den Text und sage, in welchen Zeilen man die Antworten auf die Fragen A-E findet.

Przeczytaj tekst i powiedz, w których wersach można znaleźć odpowiedzi na pytania A-E.

Gesund und glücklich

Du möchtest wohl gesund sein. Kannst du aber für deine Gesundheit richtig sorgen? Wir helfen dir! Hier findest du ein paar praktische Tipps für ein gesundes Leben.

1. Du bist, was du isst. Damit dein Körper gut
2. funktioniert, braucht er bestimmte Nährstoffe.
3. Die wichtigsten Nährstoffe findest du in Gemüse,
4. Obst, Vollkornprodukten und Nüssen. Wasser ist
5. natürlich auch wichtig. Trink ca. 2 Liter pro Tag.
6. Bewegung macht fit und glücklich. Wenn du dich
7. bewegst, produziert dein Körper Glückshormone.
8. Diese Stoffe sorgen dafür, dass du dich wohl fühlst
9. und lustig bist.
10. Entspannung – wie geht es richtig? Entspannung ist
11. für unsere Gesundheit sehr wichtig, aber nicht jede.
12. Beim Fernsehen oder Handyspielen entspannen wir
13. uns nicht effektiv. Aber wenn wir Sport machen, mit
14. Freunden lachen oder mit einem Haustier kuscheln,
15. dann entspannen wir uns richtig.

A. Czego potrzebuje twój organizm, aby mógł prawidłowo funkcjonować?

B. Które produkty zawierają najwięcej składników odżywczych?

C. Ile litrów wody należy pić w ciągu dnia?

D. Co ruch ma wspólnego ze szczęściem?

E. Jaki rodzaj odpoczynku nam nie służy?

1b. Lies den Text noch einmal. Wähle die Fragen, von denen im Artikel die Rede ist.

Przeczytaj tekst jeszcze raz. Spośród podanych zagadnień wybierz te, o których jest mowa w artykule.

- Handyspiele
- Computerspiele
- Fernsehen
- Nährstoffe
- Glück
- Bewegung
- Ernährung
- Entspannung
- Süßigkeiten
- Fastfood

1c. Ordne den deutschen Wörtern ihre polnischen Entsprechungen zu.

Do niemieckich wyrazów dobrać ich polskie odpowiedniki.

Körper

Gesundheit

sich wohl fühlen

Lebensmittel

Bewegung

Nährstoff

relaks

hormony

szczęścia

składnik

odżywczy

zdrowie

produkty

żywnościowe

Entspannung

Glückshormone

kuscheln

Ernährung

odżywianie

ruch

dobrze się

czuć

ciało

przytulać się

2a. Schau dir die Ernährungspyramide an und übersetze die angegebenen Namen der Produkte ins Polnische. Przyjrzyj się piramidzie żywności i przetłumacz podane nazwy produktów na język polski.

2b. Beantworte die Fragen 1–5.

Odpowiedz na pytania 1–5.

1. Welche Produkte gibt es in der Ernährungspyramide?
2. Welche dieser Produkte sind für dich gesund?
3. Welche dieser Produkte sind für dich ungesund?
4. Was isst du am liebsten?
5. Was tust du für deine Gesundheit?

3a. Schau dir die Grafik an und beantworte die Fragen 1 und 2.

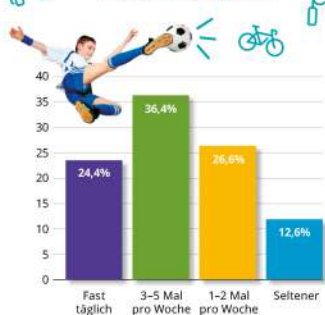
Przyjrzyj się grafice oraz odpowiedz na pytania 1 i 2.

1. Wie oft treiben die deutschen Jugendlichen Sport?
2. Was sind die Unterschiede zwischen Jungen und Mädchen?

Sportliche Aktivität von Mädchen im Alter von 14–17 Jahren

Sportliche Aktivität von Jungen im Alter von 14–17 Jahren

Zitiert nach: de.statista.com

3b. Beantworte die Fragen 1–3. Odpowiedz na pytania 1–3.

1. Ist Sport für dich wichtig?
2. Wie oft treibst du Sport?
3. Welche sportlichen Aktivitäten magst du?

NACH DER FILMSERIE

FOLGE

Ab nach Berlin!

21

Auf die Plätze, fertig, los!

1a. Schau dir die Fotos 1–6 an und sage auf Polnisch oder auf Deutsch, wovon die Fotostory handeln könnte. Przyjrzyj się zdjęciom 1–6 i powiedz po polsku lub po niemiecku, o czym może opowiadać ta historia.

1b. Lies die Texte auf den Fotos 1–6 und sage, ob sich deine Vermutungen bestätigt haben. Przeczytaj teksty na zdjęciach 1–6 i powiedz, czy twoje przypuszczenia się potwierdziły.

1c. Erstelle eine Wortwolke zum Thema Wassersportarten. Sporządź chmurę wyrazową na temat sportów wodnych.

2. Ordne den deutschen Ausdrücken und Wendungen 1-6 ihre polnischen Entsprechungen A-F zu.

Do niemieckich wyrażeń i zwrotów 1-6 dobierz ich polskie odpowiedniki A-F.

1. Auf die Plätze, fertig, los!
2. Alles vorwärts!
3. Alles rückwärts!
4. Mannschaft an Boot!
5. Wende über Steuerbord!
6. Ruder halt!

- A. Osada na lódź!
- B. Zwrot przez sterburtę!
- C. Na miejsce, gotowi, start!
- D. Wiosła stop!
- E. Cała naprzód!
- F. Cała wstecz!

- 3a. Finde im Suchsel neun Verben. Znajdź w wykresiance dziewięć czasowników.**

- 3b. Übersetze die neun Verben ins Polnische. Verwende ein Onlinewörterbuch.**

Przetłumacz te dziewięć czasowników na język polski. Skorzystaj ze słownika internetowego.

C	C	S	D	E	U	W	V	C	L	F	L	I	D	P	Y	M
Z	Y	E	M	M	F	J	B	I	R	X	S	E	J	R	M	F
B	L	W	L	Y	V	X	Y	B	W	M	D	O	I	G	H	Y
K	J	W	O	N	B	J	T	E	R	V	F	Q	K	U	A	I
Y	P	D	Q	G	Y	G	G	E	W	I	N	N	E	N	F	T
N	I	U	E	J	K	O	M	M	A	N	D	I	E	R	E	N
S	A	K	S	M	E	Y	D	H	S	S	C	F	C	V	C	V
D	W	N	C	N	B	J	E	O	D	A	F	B	I	B	H	X
U	D	V	H	K	A	N	T	R	E	T	E	N	I	R	X	V
L	T	I	G	Y	V	M	S	X	Q	V	H	C	M	B	B	E
L	U	G	Y	J	S	O	F	E	S	V	C	N	Y	E	W	U
I	K	T	R	A	I	N	I	E	R	E	N	M	Q	K	U	T
J	K	G	S	C	H	R	E	I	E	N	R	H	R	O	U	U
H	O	D	O	J	E	W	E	R	F	E	N	Y	E	M	Q	A
R	R	U	D	E	R	N	O	X	D	F	E	I	X	M	D	U
C	R	E	K	V	E	R	S	U	C	H	E	N	F	E	P	C
E	X	R	T	B	C	R	B	X	L	U	Q	C	L	N	G	P

3c. Ordne die Verben in die richtigen Spalten ein. Manche Verben passen in mehrere Spalten.

Konjugiere dann je ein Verb aus jeder Spalte. Dobierz czasowniki do odpowiednich kolumn w tabeli. Niektóre czasowniki pasują do kilku kolumn. Następnie odmień po jednym czasowniku z każdej grupy.

Czasowniki o regularnej odmianie	Czasowniki o nieregularnej odmianie	Czasowniki rozdzielnie złożone	Czasowniki nierozdzielnie złożone
kommandieren	werfen	antreten	versuchen

4. Arbeitet in Gruppen. Erstellt ein Werbeplakat nach der Anweisung. Pracujcie w grupach. Wykonajcie plakat zachęcający do uprawiania wybranego sportu wodnego.

Uwzględnijcie następujące zagadnienia:

- nazwę dyscypliny sportowej,
  - znanego sportowca uprawiającego tę dyscyplinę,
  - sprzęt i wyposażenie potrzebne do uprawiania tej dyscypliny,
  - slogan zachęcający do uprawiania tej dyscypliny.
- Przedstawcie ten plakat klasie.

- rzeczowniki rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju nijakiego w liczbie pojedynczej

5.1

91

Kopf hoch!

CZĘŚCI GŁOWY

der Hals, Halse szyja; gardło
 der Kopf, Köpfe głowa
 der Mund, Mänder buzia; usta
 der Zahn, Zähne ząb
 die Nase, -n nos
 das Auge, -n oko
 das Gesicht, -er twarz
 das Haar, -e włos
 das Ohr, -en ucho

WYRAŻENIA

kurze Haare krótkie włosy
 lange Haare długie włosy
 blonde Haare blond włosy
 dunkle Haare ciemne włosy
 braune Augen brązowe oczy
 grüne Augen zielone oczy
 blaue Augen niebieskie oczy

ZWROTY

eine Brille tragen nosić okulary
 küssen całować

CZĘŚCI CIAŁA

der Arm, -e ramię
 der Bauch, Bäuche brzuch
 der Finger, -palec
 der Fuß, Füße stopa
 der Po, -s pupa
 der Rücken, -plecy
 die Brust, Brüste pierś; klatka
 piersiowa
 die Hand, Hände dłoń
 die Schulter, -n ramię; bark
 das Bein, -e noga
 das Knie, -kolano

IDIOMY

Schmetterlinge im Bauch haben mieć
 motyle w brzuchu
 Hand und Fuß haben mieć ręce i nogi
 unter vier Augen sprechen rozmawiać
 w cztery oczy
 die Nase voll von etwas haben
 mieć czegoś po dziurki w nosie

5.2

92

Mein Hals tut weh

DOŁĘGLIWOŚCI I CHOROBY

der Husten kaszel
 der Schnupfen, -katar
 die Allergie, -n alergia
 die Grippe, -n grypa
 die Angina, Anginen angina
 die Erkältung, -en przeziębienie
 das Virus, Viren wirus
 das Fieber gorączka
 die Kopfschmerzen bóle głowy
 die Bauchschmerzen bóle brzucha
 die Zahnschmerzen bóle zębów

ZWROTY

Ich habe Husten. Mam kaszel.
 Ich habe Schnupfen. Mam katar.
 Ich habe Fieber. Mam gorączkę.
 Der Kopf tut mir weh. Boli mnie głowa.
 Ich habe Kopfschmerzen. Mam bóle
 głowy.
 Der Hals tut mir weh. Boli mnie gardło.
 Ich habe Zahnschmerzen. Boli mnie
 zęby.
 Ich habe eine Allergie. Mam alergię.
 Ich habe Bauchschmerzen. Boli mnie
 brzuch. / Mam ból brzucha.
 sich schlecht / schlapp fühlen czuć się
 źle / słabo
 zum Arzt gehen iść do lekarza
 im Bett bleiben zostać w łóżku
 zu Hause bleiben zostać w domu

PRZYMIOTNIKI

gesund zdrowy
 krank chory
 erkältet przeziębiony

U LEKARZA

Was tut dir weh? Co cię boli?
 Wie fühlst du dich? Jak się czujesz?
 Was fehlt dir? Co ci dolega?
 Ich untersuche dich. Zbadam cię.
 Mach den Mund auf! Otwórz buzię!
 Ich schreibe dich krank. Wypiszę ci
 zwolnienie.
 Welche Medikamente soll ich
 nehmen? Jakie lekarstwa mam brać?
 Gute Besserung! Szybkiego powrotu
 do zdrowia!

5.3

93

Fit bleiben

JAK DBAĆ O ZDROWIE

genügend schlafen spać
 wystarczająco długo, wysypiać się
 Sport machen uprawiać sport
 viel Wasser trinken pić dużo wody
 gesund essen zdrowo się odżywiać
 spazieren gehen chodzić na spacer
 wenig Stress haben nie stresować się
 za bardzo
 draußen sein być na zewnątrz /
 na powietrzu
 an der frischen Luft sein
 być na świeżym powietrzu
 sich gesund ernähren zdrowo się
 odżywiać
 sich erholen wypoczywać
 sich bewegen (po)rzucać się
 die Gesundheit zdrowie
 Was machst du für deine Gesundheit?
 Jak dbasz o zdrowie?

POZOSTAŁE SŁOWNICTWO

nerven denerwować
 Das nervt mich. To mnie denerwuje.
 kaputtmachen wykańczać
 (nerwowo) / rujnować
 Das macht mich kaputt. To mnie
 wykańcza.
 Das bringt nichts. To nic nie daje.

PORADY

Geh oft spazieren! Chodź często
 na spacer!
 Trink viel Wasser! Pij dużo wody!
 Trink keinen Kaffee! Nie pij kawy!
 Iss nicht so viele Süßigkeiten! Nie jedz
 tak dużo słodyczy!
 Spiel nicht so oft am Computer!
 Nie graj tak często na komputerze!
 Schlaf genügend! Wypiaj się!
 Geh ins Fitnessstudio! Idź na siłownię!
 Lache viel! Często / Dużo się śmiej!
 Iss viel Gemüse! Jedz dużo warzyw!

Was wünschen Sie bitte?

W tym rozdziale nauczysz się:

- ▶ wymieniać nazwy elementów ubioru
- ▶ opisywać czyjś strój
- ▶ wymieniać rodzaje sklepów
- ▶ opowiadać o zwyczajach zakupowych
- ▶ robić zakupy w sklepie spożywczym

Moda

Wprawdzie kraje niemieckojęzyczne nie kojarzą się ze światowymi trendami w modzie na równi z Francją czy Włochami, niemniej wielu niemieckich projektantów i wiele projektantek mody osiągnęło światowy rozgłos. Do najbardziej znanych należą: Karl Lagerfeld, Hugo Boss, Wolfgang Joop i Jil Sander. Znane na całym świecie są również niemieckie modelki: Claudia Schiffer, Diane Kruger oraz Heidi Klum.

Najsłynniejszy niemiecki dom towarowy

Berliński Kaufhaus des Westens to największy dom towarowy w kontynentalnej Europie. Ma osiem pięter i powierzchnię 60 000 m². Można w nim kupić przede wszystkim towary luksusowe: odzież, buty, biżuterię oraz artykuły gospodarstwa domowego. Ogromną atrakcją jest dział spożywczy, który zajmuje największą powierzchnię sprzedaży żywności w Europie (7000 m²).

Skórzane spodnie

Ubraniem powszechnie kojarzonym z Niemcami są skórzane spodnie (Lederhose). Stanowią one część stroju ludowego w Bawarii oraz Austrii i występują w dwóch wersjach: krótkiej oraz sięgającej kolan. Początkowo (w XVIII w.) noszono je na wsi jako strój roboczy, niezwykle praktyczny i odporny na zniszczenie. Dzisiaj, pięknie ozdobione haftami i naszytami, są używane zazwyczaj podczas świąt ludowych i festynów.

Claudia Schiffer

Heidi Klum

Diane Kruger

Karl Lagerfeld

6. 1 Mütze oder Hut?

1a. Höre das Gespräch und wähle die richtige Antwort: A, B oder C.

Posłuchaj rozmowy i wskaż właściwą odpowiedź: A, B lub C.

Was glaubst du: Wo sind Charlotte und Emil?

A. Zu Hause.

B. In einem Bekleidungsgeschäft.

C. Auf dem Marktplatz.

1b. Höre das Gespräch noch einmal und wähle das richtige Wort in den Sätzen 1–4.

Posłuchaj rozmowy jeszcze raz i wybierz właściwe słowo / wyrażenie w zdaniach 1–4.

- Charlotte / Emil hat eine interessante Internetseite gefunden.
- Die Kleidungsstücke im Onlineshop sind **neu** / **gebraucht**.
- Die Geschwister haben etwas für ihre Mutter / ihren Vater gefunden.
- Charlotte kauft Handschuhe / Socken.

1c. Höre das Gespräch noch einmal und ordne die fehlenden Bezeichnungen der Kleidungsstücke den Bildern 1–15 zu. Posłuchaj rozmowy jeszcze raz i dobieierz do zdjęć 1–15 brakujące nazwy ubrań.

die Schuhe ● der Rock ● der Pullover ● der Hut ● das Hemd ● die Hose ● die Socken ●
das Kleid ● die Handschuhe ● die Jacke

DAMEN HERREN MÄDCHEN JUNGEN SALE <10€		Suchbegriff eingeben		ANMELDEN FAVORITEN WARENKORB			
Größe V	Marke V	Farbe V	Zustand V	Material V	Preis V	Länge NEU V	Beleebteste V
Startseite	1	2	3	4	5		
Bekleidung (594036) >						11 €	3 €
Accessoires (20232) >						6 €	8 €
Schuhe (60266) >							15 €
	6	7	8	9	10		
						die Mütze	7 €
						2 €	9 €
	11	12	13	14	15		
						das T-Shirt	1 €
						14 €	
						das Sweatshirt	
						das Top	

2a. Höre die Aufnahme und sage, welches der Mädchen 1–5 Nele ist.

Posłuchaj nagrania i powiedz, która z dziewcząt 1–5 to Nele.

TIPP

tragen
(nosić)
anhaben
(mieć na sobie)
dabeihaben
(mieć przy sobie)
anziehen
(zakładać, wkładać)
aussehen
(wyglądać)

2b. Beschreibe die anderen Personen auf den Bildern wie im Beispiel.

Opisz pozostałe osoby na rysunkach zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: Das Mädchen trägt einen Rock und eine Bluse. Der Rock ist bunt und die Bluse ist grün. Sie hat auch eine Jacke an. Die Jacke ist grau. Sie trägt schwarze Schuhe und hat eine Tasche dabei. Sie sieht gut / nicht gut / interessant / super aus.

3. Lies den Blogeintrag und korrigiere die falschen Informationen in den Sätzen 1–4.

Przeczytaj wpis na blogu i popraw błędne informacje w zdaniach 1–4.

BLOG

Hi, habt ihr auch vier Schwestern wie ich? Wohnen bei euch auch sechs Frauen unter einem Dach? Nein? Dann wisst ihr nichts vom Leben 😊! Wir (Mama, meine vier Schwestern und ich) haben uns sehr lieb und haben viel Spaß miteinander, aber eine Sache ist für uns total problematisch. Ja, es geht um die Kleidung. Ein Beispieldialog von heute Morgen:

Mira: Luna, du hast mein Top an! Gib es mir bitte sofort zurück!

Luna: Und du trägst immer meine Hosen!

Elisa: Schwesterchen, wo ist denn mein Sweatshirt? Lotta, du hattest es gestern an. Kannst du es mir zurückgeben?

Lotta: Und wer hat denn mein Kleid getragen und es bis heute nicht gewaschen?

Ich: Mama, hast du vielleicht meinen Rock genommen? Ich kann ihn nicht finden!

Mama: Habe ich! Und ich möchte auch deine Bluse leihen, Pia. Ich hoffe, du hast nichts dagegen. Ich gehe heute Abend mit Papa zu einer Party.

1. In der Familie gibt es sechs Personen.

2. Luna trägt die Hose von Mira.

3. Lotta hat heute das Sweatshirt von Elisa an.

4. Die Mutter hat den Rock von Lotta genommen.

4. Übt zu zweit Dialoge wie im Beispiel. Przećwiczcie dialogi w parach zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: A: Soll ich eine Jacke oder ein Sweatshirt anziehen?

B: Zieh lieber eine Jacke an. Sie passt besser zu deinem Kleid.

5. Antworte schriftlich auf die Fragen 1–4. Napisz odpowiedzi na pytania 1–4.

1. Was trägst du gern / nie?

2. Was hast du heute an?

3. Was hast du immer dabei?

4. Was ist deine Lieblingsfarbe?

6. 2 Gehen wir einkaufen?

- 1. Spielt zu zweit nach der angegebenen Beschreibung.** Przeprowadźcie zabawę w parach zgodnie z podanym opisem.

Jedna osoba rysuje na kartce jakąś postać (im bardziej ekstrawagancko ubraną, tym lepiej), ale nie pokazuje swojego rysunku sąsiadowi / sąsiadce z ławki. Następnie opisuje tę postać po niemiecku, a druga osoba stara się jak najdokładniej ją narysować. Obie osoby porównują swoje rysunki. Następnie zamieniają się rolami.

- 2a. Ordne den Bezeichnungen der Geschäfte die Fotos 1-6 zu.** Do nazw sklepów dobrać zdjęcia 1-6.

das Bekleidungsgeschäft • das Schuhgeschäft • das Sportgeschäft • die Drogerie •
die Buchhandlung • der Elektromarkt

- 2b. Was kann man in den Geschäften 1-6 kaufen? Arbeitet in Paaren und notiert die Namen der entsprechenden Produkte. Benutzt keine Wörterbücher.** Co można kupić w sklepach 1-6? Pracujcie w parach i zanotujcie odpowiednie nazwy produktów. Nie korzystajcie ze słowników.

- 3a. Höre die Aufnahme und sage, in welchen Geschäften man die Aussagen 1-3 hören kann.** Posłuchaj nagrania i powiedz, w jakich sklepach można usłyszeć wypowiedzi 1-3.

geöffnet (otwarty)
geschlossen (zamknięty)
im Angebot sein (być w promocji)

TIPP

- 3b. Höre die Aussagen 1-3 noch einmal und antworte auf die angegebenen Fragen.** Posłuchaj wypowiedzi 1-3 jeszcze raz i odpowiedz na podane pytania.

1. Bis wann ist das Geschäft geöffnet und wann ist es geschlossen?
2. Wie viel kosten heute Tischtennisschläger?
3. Was möchte die Kundin kaufen?

- 3c. Sage, in welchen Aussagen du die Anweisungen A-C gehört hast und was sie auf Polnisch bedeuten.** Powiedz, w których wypowiedziach usłyszałeś/aś polecenia A-C i co one oznaczają po polsku.

- A. Helfen Sie mir bitte!
- B. Gehen Sie geradeaus und dann rechts!
- C. Bringen Sie Ihre alten Jeanshosen und kaufen Sie dafür neue Jeans für nur 39 Euro!

Grammatik (S. 92)

G 6.2

Tryb rozkazujący dla formy grzecznościowej
Sie (pan, pani, państwo) tworzymy w języku niemieckim przez inwersję.
Sie helfen mir. → Helfen Sie mir (bitte)!

4. Bilde Imperativsätze wie im Beispiel. Utwórz zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem.

BEISPIEL: mitkommen → Kommen Sie (bitte) mit!

1. mir / etwas sagen	3. fünf Tennisbälle kaufen	5. zuhören
2. nicht fragen	4. mich mitnehmen	6. mir / das Tablet zeigen

5. Lest den Dialog und übt dann zu zweit ähnliche Dialoge. Przeczytajcie dialog, a następnie przećwiczcie podobne dialogi w parach.

- A. Du hast aber einen super Rucksack! Wo hast du ihn gekauft?
 B. In einem Sportgeschäft im Einkaufszentrum.
 A. Und was hat er gekostet?
 B. Nur 12 Euro.

6a. Höre das Gespräch und ordne den einzelnen Personen die richtigen Einkaufsorte zu. Zu einer der Personen passen drei Orte. Posłuchaj rozmowy i przyporządkuj poszczególnym osobom nazwy miejsc, w których najchętniej robią zakupy. Do jednej z osób pasują trzy miejsca.

1. Lukas	A. im Supermarkt
2. Emma	B. im Internet
3. die Mutter von Emma	C. auf dem Markt
4. die Eltern von Lukas	D. im Secondhandshop
	E. im Einkaufszentrum

6b. Schreibe, wo und warum du dort am liebsten einkaufst.

Napisz, gdzie ty najchętniej robisz zakupy i dlaczego.

7a. Ordne den Bildern 1–8 die richtigen Bezeichnungen der Toilettenartikel zu.

Do zdjęć 1–8 dobrać odpowiednie nazwy przyborów toaletowych.

- die Zahnpasta ● die Creme ●
 die Zahnbürste ●
 das Shampoo ●
 die Seife ● das Deo ●
 das Handtuch ●
 das Duschgel

7b. Arbeitet zu viert. Bildet möglichst viele Komposita mit den Wörtern Tuch und Creme. Vergleicht dann eure Ergebnisse in der Klasse. Pracujcie w grupach czteroosobowych. Utwórzcie jak najwięcej rzeczowników złożonych z wyrazami Tuch i Creme. Następnie porównajcie swoje wyniki w klasie.

7c. Schreibe eine SMS nach der angegebenen Anweisung. Napisz SMS zgodnie z podanym poleceniem.

Skończyły ci się: szampon, pasta do zębów oraz dezodorant. Twoja siostra jest właśnie w drogerii. Poproś ją, żeby kupiła ci te rzeczy.

6. 3 Ein Kilo Äpfel bitte!

1. Mach zu viert eine Kettenübung wie im Beispiel. Pracujcie w czteroosobowych grupach. Zadawajcie sobie wzajemnie pytania i na nie odpowiadajcie zgodnie z przykładem.

1. Wo kauft man Tomaten? – Im Supermarkt oder auf dem Markt. 2. Wo kauft man Seife? – ...

2. Bilde Maßangaben und Verpackungen aus den angegebenen Wörtern. Ordne sie dann den Bildern 1–8 zu. Z podanych wyrazów utwórz określenia miar i opakowań. Następnie przyporządkuj je ilustracjom 1–8.

BEISPIEL: die Tafel + die Schokolade → eine Tafel Schokolade

das Kilo

das Glas

der Liter

die Packung

die Dose

das Stück

500 Gramm

die Flasche

das Mineralwasser

die Banane

der Apfelsaft

die Pizza

der Thunfisch

der Reis

der Quark

die Marmelade

3a. Wo findet das Gespräch statt? Höre die Aufnahme und zeige die richtige Antwort: 1, 2 oder 3.

Gdzie odbywa się ta rozmowa? Posłuchaj nagrania i wskaź właściwą odpowiedź: 1, 2 lub 3.

1. Im Supermarkt.

2. Zu Hause.

3. Im Einkaufszentrum.

3b. Höre den Dialog noch einmal und wähle die richtige Einkaufsliste. Posłuchaj dialogu ponownie

i wskaź właściwą listę zakupów.

Einkaufsliste 1

Einkaufsliste 2

4. Höre den zweiten Dialog. Notiere, was Mama und Lina nach Papas Bestellung gekauft haben.

Posłuchaj drugiego dialogu. Zanonuj, co mama i Lina kupiły zgodnie z zamówieniem taty.

Grammatik (S. 92)

G 6.3

Tryb rozkazujący dla 2. os. Im. tworzymy przez usunięcie zaimka osobowego.

ihr schreibt → Schreibt! Piszcie!; ihr schlaft → Schlaft! Śpijcie!

5. Bilde Imperativsätze in der 2. Person Plural.

Utwórz zdania w trybie rozkazującym dla 2. osoby liczby mnogiej.

1. Mach eine Einkaufsliste!	3. Geh einkaufen!	5. Zieh eine Jacke an!
2. Kauf eine Packung Reis!	4. Hilf mir!	6. Komm ins Kino mit!

6a. Wo findet das Gespräch statt? Höre zu und wähle das richtige Bild 1–3.

Gdzie odbywa się ta rozmowa? Posłuchaj dialogu i wybierz odpowiednie zdjęcie 1–3.

6b. Höre das Gespräch noch einmal und sage, welche der Sätze 1–4 richtig und welche falsch sind.

Posłuchaj rozmowy jeszcze raz i powiedz, które ze zdań 1–4 są zgodne z jej treścią, a które nie.

1. Die Kundin kauft Zitronen, Eier, Erdbeeren und Apfelkuchen.
2. Im Geschäft gibt es keine Butter.
3. Die Kundin braucht eine Torte.
4. Die Kundin zahlt mit Karte.

6c. Höre noch einmal zu und sage, was die Kundin in welchen Mengen gekauft und was sie dennoch nicht gekauft hat.

Posłuchaj nagrania ponownie i powiedz, co i w jakich ilościach kupiła klientka, a czego jednak nie kupiła.

7. Übt zu zweit Dialoge im Lebensmittelgeschäft. Przeprowadźcie w parach dialogi odbywające się w sklepie spożywczym.

Verkäufer / Verkäuferin

Was wünschen Sie bitte?

Bitte sehr! Sonst noch etwas?

Natürlich. / Leider nicht.

Das macht zusammen ...

Zahlen Sie bar oder mit Karte?

Kunde / Kundin

Ich möchte / brauche / hätte gern ...

Haben Sie ...?

Danke. Das ist alles.

Das war's.

Ich zahle bar / mit Karte.

8. Arbeitet zu viert. Ihr organisiert zum Schulabschluss eine Klassenparty. Macht eine Einkaufsliste.

Pracujcie w czteroosobowych grupach. Organizujecie imprezę klasową na zakończenie szkoły. Przygotujcie listę zakupów.

6. Wiederholung

1. Beschreibe, wie die Personen auf den Fotos 1–5 angezogen sind.

Opisz, jak są ubrane osoby na zdjęciach 1–5.

2. Spielt in der Klasse wie im Beispiel. Durchführen Sie die Aufgabe in der Klasse gemäß dem Beispiel.

A: Ich packe meinen Koffer. Ich nehme eine Seife mit.

B: Ich packe meinen Koffer. Ich nehme eine Seife und zwei Pullover mit.

C: Ich packe meinen Koffer. Ich nehme eine Seife, zwei Pullover und eine Hose mit.

D: ...

3. Wähle die Reaktionen A–C, die nicht zu den angegebenen Fragen passen.

Wybierz reakcje słowne A–C, które nie pasują do podanych pytań.

1. Was soll ich anziehen?

- A. Vielleicht ein Kleid? Wir gehen doch ins Theater!
- B. Einen warmen Pullover. Es ist kalt draußen.
- C. Ich ziehe gern eine Hose an.

2. Kannst du mir ein Sweatshirt leihen?

- A. Ich kaufe mir ein Sweatshirt.
- B. Gern.
- C. Ich habe kein Sweatshirt dabei.

3. Hast du etwas Geld dabei?

- A. Ich zahle bar.
- B. Nur 5 Euro.
- C. Vielleicht kannst du mit Karte zahlen?

4. Wie sehe ich aus?

- A. Super!
- B. Die Hose passt nicht.
- C. Ich sehe nichts.

5. Wo hast du den Rucksack gekauft?

- A. Ich habe ihn online gekauft.
- B. Ich muss einen Rucksack kaufen.
- C. Ich habe ihn von meinem Papa bekommen.

6. Was wünschen Sie bitte?

- A. Eine Flasche Mineralwasser und zwei Äpfel.
- B. Das macht zusammen 6,50 Euro.
- C. Ich muss mich umschauen.

4. Höre die Dialoge 1–4. Notiere die Preise der Waren. Berichte dann, was wie viel kostet oder gekostet hat. Posłuchaj dialogów 1–4. Zanonuj ceny towarów. Następnie powiedz, co ile kosztuje bądź kosztowało.

5. Finde in den Anweisungen im Kapitel 6 alle Imperativformen im Plural und schreibe sie ins Heft.

Znajdź w niemieckich poleceniach w rozdziale 6 wszystkie formy trybu rozkazującego dla liczby mnogiej i zapisz je w zeszytach.

- 6. Spielt zu zweit nach der angegebenen Beschreibung.** Przeprowadźcie zabawę w parach zgodnie z podanym opisem.

Pobawcie się w sklep. Wystawcie rzeczy na sprzedaż: przybory szkolne, rzeczy z plecaka i pozostałe przedmioty. Jedna osoba jest sprzedawcą / sprzedawczynią, druga – klientką / klientem. Pytajcie o ceny i się targujcie. Potem zamieńcie się rolami. Wykorzystajcie słownictwo z lekcji.

- 7. Formuliere zu den angegebenen Situationen Aussagen auf Deutsch.**

Sformułuj w języku niemieckim wypowiedzi zgodnie z opisami sytuacji.

1. Powiedz, że chcesz kupić kurtkę i sweter.
2. Zapytaj brata, czy zakłada bluzę.
3. Powiedz znajomej, że świetnie wygląda.
4. Zapytaj siostrę, czy może ci pożyczyć skarpetki.
5. Poproś znajomych, żeby kupili ci butelkę wody.
6. Zapytaj w sklepie, ile kosztuje kilogram jabłek.
7. Poproś kolegę, żeby pokazał ci nową grę komputerową.
8. Zapytaj, czy możesz zapłacić kartą.

- 8. Übersetzt die Schilder auf der Zeichnung ins Polnische. Arbeitet zu zweit und mit einem Wörterbuch.** Przetłumaczcie napisy na rysunku na język polski. Pracujcie w parach i ze słownikiem.

W tym rozdziale nauczyłeś / nauczyłaś się:

- wymieniać nazwy elementów ubioru, np. **das Kleid, die Hose, das Sweatshirt, die Bluse**
- opisywać czyjś strój, np. **Leon hat heute ein Sweatshirt in Grün und eine Jeanshose an. Er trägt dazu super Sportschuhe.**
- wymieniać rodzaje sklepów, np. **das Sportgeschäft, die Buchhandlung, die Drogerie**
- opowiadać o zwyczajach zakupowych, np. **Meine Eltern kaufen samstags für die ganze Woche ein. Sie machen das immer in einem großen Supermarkt.**
- robić zakupy w sklepie spożywczym, np. **Was wünschen Sie bitte?, Ich hätte gern zwei Kilo Gurken und drei Bananen.**

G 6.2 Tryb rozkazujący dla 2. os. lm.

► W języku niemieckim trybu rozkazującego możemy używać w odniesieniu do: 2. os. lp. (**du**), do 2. os. lm. (**ihr**) oraz do 1. i 3. os. lm. (**wir** i **Sie**).

- Aby utworzyć tryb rozkazujący dla 2. os. lm. (**ihr**), należy usunąć zaimek osobowy.

ihr schreibt → **Schreibt!** Piszcie!

ihr sagt → **Sagt!** Powiedzcie!

G 6.3 Tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm.

- Aby utworzyć tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm. (**wir** i **Sie**), należy przestawić czasownik na pierwsze miejsce.

wir schreiben → **Schreiben wir!** Piszmy!

wir sagen → **Sagen wir!** Powiedzmy!

Sie schreiben → **Schreiben Sie!** Niech pan / pani pisze! / Niech państwo piszą!

Sie sagen → **Sagen Sie!** Niech pan / pani powie! / Niech państwo powiedzą!

- Czasowniki **sein** i **haben** tworzą tryb rozkazujący w następujący sposób.

Tryb rozkazujący dla czasowników *haben* i *sein*

	ihr	wir	Sie
sein	Seid ...! (Bądźcie...!)	Seien wir ...! (Bądźmy...!)	Seien Sie ...! (Niech pan / pani będzie...! / Niech państwo będą...!)
haben	Habt ...! (Miejcie...!)	Haben wir ...! (Miejmy...!)	Haben Sie ...! (Niech pan / pani ma...! / Niech państwo mają...!)

Seid glücklich! Bądźcie szczęśliwi!

Seien Sie so nett und öffnen Sie die Tür! Niech pan / pani będzie tak miły/a i otwórz drzwi!

Habt keine Angst! Nie bójcie się!

Seien Sie vorsichtig! Niech pan będzie ostrożny! / Niech pani będzie ostrożna! / Niech państwo będą ostrożni!

Haben Sie eine gute Reise! Szczęśliwej podróży!

- W trybie rozkazującym przedrostek czasowników rozdzielnie złożonych występuje na końcu zdania.

Steht auf! Wstańcie!

Stehen wir auf! Wstańmy!

Stehen Sie auf! Niech pan / pani wstań! / Niech państwo wstaną!

Seht nicht so viel fern! Nie oglądajcie tak dużo telewizji!

Sehen wir nicht so viel fern! Nie oglądajmy tak dużo telewizji!

Sehen Sie nicht so viel fern! Niech pan / pani nie ogląda tak dużo telewizji! / Niech państwo nie oglądają tak dużo telewizji!

Kommen Sie bitte mit! Niech pan / pani pójdzie ze mną! / Niech państwo pójdą ze mną!

Räumt euer Zimmer auf! Posprzątajcie swój pokój!

Gehen wir los! Ruszajmy!

Setzen Sie sich bitte! Niech pan / pani usiądź! / Niech państwo usiądą!

Rufen Sie Herrn Fuchs in 15 Minuten an! Niech pan / pani zadzwoni do pana Fuchsa za 15 minut! / Niech państwo zadzwonią do pana Fuchsa za 15 minut!

Machen wir etwas! Zróbmy coś!

- Lina, wo bist du denn??

- Ich bin gleich fertig.
Wartet vor dem
Kino auf mich!

- Beeile dich!
Der Film
beginnt doch
in 5 Minuten!

- In 5 Minuten???

1a. Lies den Artikel und sage, wovon er handelt. Wähle Antwort A oder B.

Przeczytaj artykuł i powiedz, o czym on jest. Wybierz odpowiedź A lub B.

Tematem artykułu jest ...

- A. zarabianie pieniędzy.
B. oszczędzanie pieniędzy.

Sind die Deutschen sparsam?

Benedict Neff aus der Schweiz kommentiert: „Ich finde die Leute hier sehr sparsam. Immer nur sparen, sparen, sparen! Ich merke das, wenn ich irgendwohin essen gehe. Da wollen die Deutschen nicht so viel Geld ausgeben. Wenn sie in der Schweiz sind und für Spaghetti Napoli 20 Franken ausgeben müssen, dann bekommen sie gleich eine Krise.“

1b. Lies den Text noch einmal und sage, welche der Sätze 1–5 richtig und welche falsch sind.

Przeczytaj tekst jeszcze raz i powiedz, które ze zdań 1–5 są zgodne z jego treścią, a które nie.

1. W artykule wypowiada się osoba pochodząca ze Szwajcarii.
2. W artykule jest mowa o oszczędności Szwajcarów.
3. Benedict uważa, że Niemcy są bardzo oszczędni.
4. Spaghetti Napoli kosztuje w Szwajcarii 20 franków.
5. Niemcy chętnie wydają pieniądze w Szwajcarii.

1c. Verbinde die deutschen Wendungen mit ihren polnischen Entsprechungen.

Połącz niemieckie zwroty z ich polskimi odpowiednikami.

2. Finde in der Wortschnecke drei Sprichwörter zum Thema *Geld*. Übersetze sie dann ins Polnische. W ślimaku wyrazowym znajdź trzy przysłowia związane z pieniędzmi. Następnie przetłumacz je na język polski.

Zeit ist Geld
Tasche ist Geld
Buch ist Geld
Berlin ist Geld
Nacht ist Geld
Wieviel ist Geld
Heute ist Geld
Nacht ist Geld
Tasche ist Geld
Buch ist Geld
Zeit ist Geld

3. Ordne den Werbeslogans A-E die richtigen Plakate zu. Ein Slogan bleibt übrig.

Do haseł reklamowych A-E dobrać odpowiednie plakaty. Jedno hasło podano dodatkowo.

- A. Obniżka wielu artykułów aż o 50 %
 B. Wyprzedaż
 C. Aż 50 % zniżki na letnie zapachy
 D. Oszczędzaj do woli! Wyprzedaż letnia
 E. Codziennie nowe okazje

AUSVERKAUF

1

2

3

4

TIPP

Kurfürstendamm,
 w skrócie **Ku'damm**,
 to nazwa jednej
 z najsłynniejszych
 ulic Berlina, na której
 mieszkańcy stolicy
 uwielbiają robić zakupy.

NACH DER FILMSERIE
Ab nach Berlin!

FOLGE
16

Eine Herzenssache

- 1a.** Schau dir die Fotos 1–6 an und sage auf Polnisch oder auf Deutsch, wovon die Fotostory handeln könnte. Przyjrzyj się zdjęciom 1–6 i powiedz po polsku lub po niemiecku, o czym może opowiadać ta historia.

- rzeczowniki rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju nijakiego w liczbie pojedynczej

6.1

63

Mütze oder Hut?

UBRANIA I AKCESORIA

der Handschuh, -e rękawiczka
 der Hut, Hüte kapelusz
 der Pullover, - sweater
 der Rock, Röcke spódnica
 der Schuh, -e but
 die Bluse, -n bluzka; koszula (damska)
 die Hose, -n spodnie
 die Jacke, -n kurtka
 die Mütze, -n czapka
 die Socke, -n skarpetka
 das Hemd, -en koszula (męska)
 das Kleid, -er sukienka
 das Sweatshirt, -s bluzka
 das T-Shirt, -s T-shirt
 das Top, -s top

CZASOWNIKI

anhaben mieć na sobie
 dabeihaben mieć przy sobie
 anziehen zakładać, wkładać
 aussehen wyglądać
 tragen nosić

ZWROTY

Schau mal! Popatrz!
 Das gefällt mir. To mi się podoba.
 Sie hat ein Kleid an. Ona ma na sobie sukienkę.
 Lass mich in Ruhe! Zostaw mnie w spokoju!
 Ich hoffe, Mam nadzieję.
 Was soll ich anziehen? W co mam się ubrać?
 Du siehst gut aus! Dobrze wyglądasz!
 Kannst du mir Handschuhe leihen? Możesz mi pożyczyć rękawiczki?
 Was hast du immer dabei? Co masz zawsze przy sobie?
 Das passt perfekt zu deinem Stil.
 To doskonale pasuje do twojego stylu.

6.2

64

Gehen wir einkaufen?

SKLEPY

der Elektromarkt, Elektromärkte sklep z artykułami elektronicznymi
 die Buchhandlung, -en księgarnia
 die Drogerie, -n drogeria
 das Bekleidungsgeschäft, -e sklep z ubraniami
 das Schuhgeschäft, -e sklep obuwiczny
 das Sportgeschäft, -e sklep sportowy

W SKLEPIE

der Kunde, -n klient
 die Kundin, -nen klientka
 das Angebot, -e oferta
 geöffnet otwarty
 geschlossen zamknięty
 Ich muss mich umschauen. Muszę się rozejrzeć.
 Helfen Sie mir bitte! Proszę mi pomóc!
 Zeigen Sie mir das bitte! Proszę mi to pokazać!

PRZEBORY TOALETOWE

die Creme, -s krem
 die Seife, -n mydło
 die Zahnbürste, -n szczoteczka do zębów
 die Zahnpasta, Zahnpasten pasta do zębów
 das Shampoo, -s szampon
 das Deo, -s dezodorant
 das Duschgel, -s / -e żel pod prysznic
 das Handtuch, Handtücher ręcznik

6.3

65

Ein Kilo Äpfel bitte!

OPAKOWANIA I ILOŚCI

der Liter, -litr
 die Dose, -n puszka
 die Flasche, -n butelka
 die Packung, -en opakowanie
 das Glas, Gläser słoik; szklanka
 das Kilo, -s kilogram
 das Stück kawalek
 500 Gramm (Schinken) 500 gramów (szynki)

POZOSTAŁE SŁOWNICTWO

die Einkaufsliste, -n lista zakupów
 eine Einkaufsliste machen zrobić listę zakupów

W SKLEPIE SPOŻYWCZYM

Was wünschen Sie bitte? Czego pan / pani sobie życzy?
 Ich hätte gern ein Kilo ... Poproszę kilogram...
 Bitte sehr! Proszę bardzo.
 Sonst noch etwas? Coś jeszcze?
 Haben Sie ...? Czy ma pan / pani...?
 Das ist alles. / Das war's. To wszystko.
 Das macht zusammen ... To wynosi razem...
 bar zahlen płacić gotówką
 mit Karte zahlen płacić kartą

Extras

W tej części podręcznika znajdziesz:

- ▶ materiały dodatkowe związane ze świętami obchodzonymi w krajach DACHL
- ▶ materiały dodatkowe związane z tematem „Boże Narodzenie”

Karnawał

Zwycząj hucznego świętowania karnawału (Karneval / Fasching) w ostatnim tygodniu przed Popielcem (Aschermittwoch) i Wielkim Postem (Fastenzeit) jest szeroko rozpowszechniony zwłaszcza w południowych i zachodnich Niemczech oraz w Szwajcarii. Słynne są m.in. karnawały w Moguncji i Kolonii. Na ulicach miast organizuje się pochody (Faschingsumzüge) z tradycyjnymi kostiumami i muzyką, a szara codzienność ustępuje miejsca zabawie według reguł ustalonych przez wielowiekową tradycję.

O Tannenbaum

O Tannenbaum to jedna z najbardziej znanych i najczęściej śpiewanych w Niemczech pieśni związanych z Bożym Narodzeniem (Weihnachten). Pierwotnie była to słaska pieśń ludowa, do której słowa napisał w XVI wieku Melchior Franck. Na jej podstawie August Zarnack stworzył w 1819 roku piosenkę o miłości, w której wierność wiecznie zielonej jodły jest przeciwstawiona niewierności kochanka. Jako pieśń bożonarodzeniową zaczęto ją śpiewać dopiero w 1824 roku, gdy Ernst Anschütz (nauczyciel z Lipska) do pierwszej zwrotki Zarnacka dodał dwie świąteczne strofy.

Mikołajki

W Niemczech, podobnie jak w Polsce i w wielu innych krajach Europy, mikołaj (Weihnachtsmann) tradycyjnie przynosi dzieciom prezenty dwukrotnie: w mikołajki (Nikolaustag), obchodzone 6 grudnia, oraz w Boże Narodzenie. W małym niemieckim miasteczku Himmelpfort (dosł. brama do nieba) powstała nawet specjalna poczta, która przez cały rok zbiera – od dzieci z całego świata – listy do mikołaja z zamówieniami na prezenty i na nie odpowiada. Adres e-mailowy tej poczty to: weihnachtsmann@weihnachtsstadt.de

Immer ein Grund zum Feiern!

1a. Höre die Aufnahme und lies die Texte 1–6 mit. Ordne dann ihnen die Namen der Feste A–F zu.
Słuchaj nagrania i równocześnie czytaj teksty 1–6. Następnie przyporządkuj im nazwy świąt A–F.

- A. Karneval
- B. Heilige Drei Könige
- C. Maibaumfest
- D. Pfingsten
- E. Allerheiligen
- F. Martinstag

TIPP

sich verkleiden als (przebierać się
za [coś / kogoś])
als Sternsinger (jako kolędnicy)
Kinder in Not (dzieci potrzebujące)

In Deutschland feiert man das Fest am 1. November in den katholischen Regionen. Das ist aber ein stiller Feiertag. Das heißt: es gibt keinen Tanz und keine Musik. Die Katholiken besuchen dann die Friedhöfe.

1

Das ist ein Fest des Frühlings. Man feiert es meistens am 1. Mai. Da schmückt man einen Baum und stellt ihn hoch. Das ist ein Fest für alle Leute, mit Musik, Tanz und Essen unter freiem Himmel.

2

Das Fest feiert man am 6. Januar in vielen Regionen Deutschlands. Die Leute verkleiden sich als die biblischen drei Könige, gehen als Sternsinger von Haus zu Haus und sammeln Geld für Kinder in Not.

3

Dieses Fest feiert man immer am 50. Tag nach Ostern, das ist immer ein Sonntag. Auch der Montag danach ist ein Feiertag, also gibt es ein langes Wochenende. Die meisten Schülerinnen und Schüler haben aber in dieser Zeit Ferien.

4

Dieses Fest hat eine sehr lange Tradition. In Deutschland nennt man es „die fünfte Jahreszeit“. Das ist ein Fest der Freude. Die Leute verkleiden sich und ziehen in bunten Kostümen durch die Straßen.

5

Am 11. November gehen die Kinder mit Laternen durch die Straßen und singen dabei Lieder, z. B. „Ich gehe mit meiner Laterne und meine Laterne mit mir. Da oben leuchten die Sterne und unten leuchten wir“.

6

1b. Ordne den Texten 1–6 die Fotos A–F zu. Dobierz do każdego tekstu 1–6 po jednym zdjęciu A–F.

1c. Sage, wie die Feste aus Aufgabe 1a auf Polnisch heißen. Feiern die Polen diese Feste auch? Powiedz, jak nazywają się po polsku święta z zadania 1a. Czy Polacy również je obchodzą?

2. Arbeitet in Gruppen. Bereitet eine Präsentation über ein Fest oder eine Tradition der DACHL-Länder vor. Nutzt Filmmaterial und Fotos dazu. Stellt eure Präsentationen in der Klasse vor. Pracujcie w grupach. Przygotujcie prezentację o dowolnym święcie lub dowolnej tradycji krajów niemieckojęzycznych. Użyjcie materiałów filmowych i zdjęć. Przedstawcie swoje prezentacje klasie.

3. Spielt zu viert nach den angegebenen Regeln. Zagrajcie w czteroosobowych grupach według podanych reguł.

1. Przygotujcie kostkę do gry i pionki.
2. Jeśli po rzuceniu kostką staniesz na polu z ilustracją, to przesun swój pionek na pole z wyrazem odpowiadającym tej ilustracji. Jeżeli staniesz na polu z wyrazem – przesun pionek na pole z odpowiednią ilustracją.
3. Jeżeli gracz zatrzyma się na polu oznaczonym czarnym kotem lub koniczyną, wykonuje specjalne zadanie:

– rzuca ponownie kostką i cofa się zgodnie z liczbą wyrzuconych oczek

– rzuca ponownie kostką i porusza się do przodu zgodnie z liczbą wyrzuconych oczek.

Viel los im Dezember

1a. Lies die Texte 1–6 und ergänze sie mit den angegebenen Wörtern. Przeczytaj teksty 1–6 i uzupełnij je podanymi wyrazami.

Adventskalender • Advent • Nikolaustag • Weihnachtsbaum • Adventsplätzchen • Weihnachtsmärkte • Adventskranz

In den Städten organisiert man . Man kann dort typische Weihnachtsprodukte kaufen: Lebkuchen, Marzipan, Glühwein und Geschenke. Der älteste Weihnachtsmarkt befindet sich in Dresden, der vielleicht berühmteste – in Nürnberg. Jedes Jahr besuchen ungefähr 2,5 Millionen Menschen den Nürnberger Weihnachtsmarkt.

1

In der Adventszeit bäckt man viel. Sehr populär sind , Christstollen und Lebkuchen. Die Plätzchen, schön dekoriert und verpackt, sind dann oft tolle Geschenkideen.

2

Am vierten Sonntag vor Weihnachten beginnt der . Man stellt dann den auf den Tisch und zündet die erste Kerze an.

3

Kinder und auch Erwachsene bekommen . Darin finden sie jeden Tag kleine süße Überraschungen.

4

Am 6. Dezember ist der . Am Abend zuvor stellen die Kinder ihre Schuhe vor die Tür und am Morgen finden sie darin Süßigkeiten und Nüsse.

5

Kurz vor Weihnachten schmückt man den . Am Heiligabend findet man unter dem Weihnachtsbaum Geschenke.

6

1b. Ordne den Texten 1–6 die Bilder A–F zu. Dobierz do tekstów 1–6 odpowiednie zdjęcia A–F.

A

B

C

D

E

F

2. Finde in der Wortschlange fünf Substantive und drei Verben. Znajdź w węży wyrazowym pięć rzeczowników i trzy czasowniki.

Adventskranz schön Nikolaustag lustig Weihnachten feiern Plätzchen essen Weihnachtsbaum schmücken

3a. Höre die Dialoge 1–3 und ordne ihnen die Bilder A–E zu. Zwei Bilder bleiben übrig. Posłuchaj dialogów 1–3 i przyporządkuj im ilustracje A–E. Dwie ilustracje zamieszczono dodatkowo.

3b. Höre die Dialoge 1–3 noch einmal und sage, welche der Sätze 1–6 richtig und welche falsch sind. Posłuchaj dialogów 1–3 jeszcze raz i powiedz, które ze zdań 1–6 są zgodne z ich treścią, a które nie.

Dialog 1

1. Die Mutter will Weihnachtskugeln kaufen.
2. Nina und Martin möchten Würstchen essen.

Dialog 2

3. Die Kinder backen Adventsplätzchen allein.
4. Die Mutter möchte Plätzchen probieren.

Dialog 3

5. Martin hat kein Nikolausgeschenk bekommen.
6. Die Mutter hat zwei Schokoladen im Schuh.

4a. Hörst das Weihnachtslied *Stille Nacht* und singt mit. Słuchajcie koledy *Stille Nacht* i równocześnie ją śpiewajcie.

Stille Nacht

*Stille Nacht, heilige Nacht!
Alles schläft; einsam wacht
Nur das traute, hochheilige Paar,
Holder Knabe im lockigen Haar,
Schlaf in himmlischer Ruh!
Schlaf in himmlischer Ruh!*

*Stille Nacht, heilige Nacht!
Hirten erst kundgemacht,
Durch der Engel Halleluja
Tönt es laut von fern und nah:
Christ, der Retter ist da!
Christ, der Retter ist da!*

*Stille Nacht, heilige Nacht!
Gottes Sohn, o wie lacht
Lieb aus deinem göttlichen Mund,
Da uns schlägt die rettende Stund,
Christ, in deiner Geburt!
Christ, in deiner Geburt!*

4b. Hörst das Weihnachtslied *O Tannenbaum* und singt mit. Słuchajcie koledy *O Tannenbaum* i równocześnie ją śpiewajcie.

O Tannenbaum

*O Tannenbaum, o Tannenbaum,
wie treu sind deine Blätter.
Du grünst nicht nur zur Sommerzeit,
nein auch im Winter, wenn es schneit:
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
wie treu sind deine Blätter!*

*O Tannenbaum, o Tannenbaum,
du kannst mir sehr gefallen!
Wie oft hat nicht zur Weihnachtszeit,
ein Baum von dir mich hoch erfreut!
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
du kannst mir sehr gefallen!*

*O Tannenbaum, o Tannenbaum,
dein Kleid will mich was lehren!
Die Hoffnung und Beständigkeit,
gibt Trost und Kraft zu jeder Zeit!
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
dein Kleid will mich was lehren!*

Projekt

Wycieczka klasowa po krajach DACHL

Celem projektu jest przygotowanie propozycji najciekawszych wycieczek klasowych do wybranego kraju niemieckojęzycznego i publiczne przedstawienie prezentacji multimedialnej na ten temat.

Plan zadań

1. Podzielcie się na grupy. Każda z grup będzie miała za zadanie przygotować materiał potrzebny do zaprezentowania wycieczki klasowej do wybranego kraju niemieckojęzycznego. Materiał powinien uwzględniać:
  - ▶ dokładny opis trasy,
  - ▶ szczegółowy plan zwiedzania wraz z opisem atrakcji turystycznych,
  - ▶ środki transportu,
  - ▶ noclegi i wyżywienie,
  - ▶ koszty.
2. Ustalcie terminarz projektu.
3. Zbierzcie materiały i przygotujcie na ich podstawie prezentację multimedialną. Skorzystajcie z przewodników turystycznych, map, informacji i filmów dostępnych w Internecie.
4. Wybierzcie wspólnie propozycję najodpowiedniejszą dla waszej klasy.
5. Po prezentacjach podsumujcie pracę nad projektem i porozmawiajcie o tym:
  - ▶ jak oceniacie poziom zaangażowania uczestników projektu,
  - ▶ czy jesteście zadowoleni z osiągniętego rezultatu,
  - ▶ co sprawiło wam największą trudność, a co było najprzyjemniejsze podczas pracy nad projektem,
  - ▶ co chcielibyście poprawić następnym razem.

Warszawa

Praga

Brno

Wiedeń

Salzburg

Salzburg

Twierdza Hohensalzburg

Muzeum Marionetek

Katedra św. Ruperta

Naziemna kolejka linowa do twierdzy

Salzburger Nockerl

Pałac Mirabell

Odpowiedni podział zadań to podstawowa zasada każdej pracy zespołowej. Dlatego warto zacząć od ustalenia, które osoby w klasie mają umiejętności i wiedzę przydatne do wykonania projektu. W tym przypadku będą to na pewno: znajomość krajów niemieckiego obszaru językowego, doświadczenie w podróżowaniu i wyszukiwaniu noclegów oraz połączeń komunikacyjnych, biegłość w posługiwaniu się PowerPointem, obsługa sprzętu i in. Każdej

osobie w grupie należy wyznaczyć zadania z takiej dziedziny, na której zna się najlepiej.

Pamiętajcie, że prezentacja multimedialna powinna zawierać nie tylko suche informacje, lecz także ilustracje, krótkie filmy, nagrania itp.

Ustalcie czas przeznaczony na prezentację i trzymajcie się ściśle planu. Pomyślcie też, jak zaciekawić publiczność i skupić jej uwagę podczas całego waszego wystąpienia.

Nützliche Wendungen

WAKACJE

Wo warst du im Sommer? Gdzie byłeś / byłaś latem?
 Am Meer. Nad morzem.
 In den Bergen. W górach.
 Bei Oma und Opa. U babci i dziadka.
 Im Ausland. Za granicą.
 Am See. Nad jeziorem.
 Auf dem Land. Na wsi.
 Zu Hause. W domu.
 Im Ferienlager. Na obozie.

Es war sehr heiß. Było bardzo gorąco.
 Wir hatten viel Spaß. Dobrze się bawiliśmy.
 Wir hatten viel Zeit. Mieliliśmy dużo czasu.

Was hast du da gemacht? Co tam robiłeś / robiłaś?
 Was habt ihr da gemacht? Co tam robiliście / robiłyście?
 Ich habe Training gemacht. Trenowałem / Trenowałam.
 Wir haben getanzt. Tańczyliśmy.
 Ich habe Englisch gelernt. Uczyłem / Uczyłam się (języka) angielskiego.
 Wir haben Basketball gespielt. Graliśmy w koszykówkę.
 Wir haben gejodet. Pracowaliśmy dorywczo.
 Ich habe gebadet. Kąpałem / Kąpałam się.
 Wir haben viele Orte besucht. Zwiedziliśmy wiele miejsc.
 Wir sind nach Wien gefahren. Pojechaliśmy do Wiednia.
 Wo hast du geschlafen? Gdzie spałeś / spałaś?
 Was hast du gegessen und getrunken? Co jadłeś / jadłaś i piłeś / piłaś?

PODRÓŻOWANIE

Womit fährst du? Czym jedziesz / jeździsz?
 Mit dem Bus. Autobusem.
 Mit dem Auto. Samochodem.
 Mit dem Zug. Pociągiem.
 Mit dem Fahrrad. Rowerem.
 Mit der Straßenbahn, Tramwajem.
 Ich fliege mit dem Flugzeug. Lecę samolotem.

Wohin fährst du? Dokąd jedziesz?
 Nach Deutschland. Do Niemiec.
 Ans Meer. Nad morze.
 Zu Oma und Opa. Do babci i dziadka.
 In die Berge. W góry.
 Ins Ferienlager. Na obóz.
 Nach Hause. Do domu.

PYTANIE O DROGĘ

Wo ist der Bahnhof? Gdzie jest dworzec?
 Geradeaus. Prosto.
 Nach links. W lewo.
 Nach rechts. W prawo.

An der zweiten Kreuzung nach links. Na drugim skrzyżowaniu w lewo.

NA DWORCU

Um wie viel Uhr fährt der Zug nach Bonn ab? O której godzinie odjeżdża pociąg do Bonn?
 Von welchem Bahnsteig fährt der Zug nach Dresden ab? Z którego peronu odjeżdża pociąg do Drezna?
 Gute Reise! Szczęśliwej podróży!
 Das ist nicht weit. To nie jest daleko.
 Ich steige ein. Wsiadam.
 Ich steige aus. Wsiadam.
 Ich steige um. Przesiadam się.

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

Wo wohnst du? Gdzie mieszkasz?
 Auf dem Dorf. / Auf dem Land. Na wsi.
 In der Stadt. W mieście.

OKREŚLANIE MIEJSCA

Wo bist du? Gdzie jesteś?
 Auf dem Bahnhof. Na dworcu.
 Auf dem Sportplatz. Na boisku.
 Im Park. W parku.
 Im Supermarkt. W supermarkecie.
 Im Geschäft. W sklepie.
 Im Rathaus. W ratuszu.
 Im Museum. W muzeum.
 Im Kino. W kinie.
 An der Bushaltestelle. Na przystanku autobusowym.

SAMOPÓCZUCIE

Wie fühlst du dich? Jak się czujesz?
 Was fehlt dir? Co ci dolega?
 Was tut dir weh? Co cię boli?
 Ich habe Husten und Schnupfen. Mam kaszel i katar.
 Ich habe Fieber und Bauchschmerzen. Mam gorączkę i boli mnie brzuch.
 Hast du Halsschmerzen? Boli cię gardło?
 Mein Kopf tut weh. Boli mnie głowa.
 Gute Besserung! Szybkiego powrotu do zdrowia!

PORADY

Geh oft spazieren! Chodź na spacer!
 Trink viel Wasser! Pij dużo wody!
 Schlaf viel! Dużo śpij!
 Lache viel! Dużo się śmiej!
 Iss nicht so viele Süßigkeiten! Nie jedz tak dużo słodyczy!
 Spiel nicht so oft am Computer! Nie graj tak często na komputerze!
 Geh ins Fitnessstudio! Chodź na siłownię!
 Iss viel Gemüse! Jedz dużo warzyw!

UBIÓR I WYGLĄD

Die Hose gefällt mir. Te spodnie mi się podobają.
Was trägst du gern? Co lubisz nosić?
Was hast du an? Co masz na sobie?
Was ist deine Lieblingsfarbe? Jaki jest twój ulubiony kolor?
Was soll ich anziehen? Co mam (na siebie) założyć?
W co mam się ubrać?
Du siehst cool aus! Świetnie wyglądasz!
Zieh einen Pullover an, denn es ist kalt. Załóż płaszcz,
bo jest zimno.
Die Bluse passt gut zu dem Rock. Ta bluzka pasuje do tej
spódnicy.
Das passt perfekt zu deinem Stil. To doskonale pasuje
do twojego stylu.

W SKLEPIE

ZAKUPY

Das Geschäft ist geöffnet. Sklep jest otwarty.
Der Supermarkt ist geschlossen. Supermarket jest
zamknięty.
Die Jeanshose ist heute im Angebot. Te dżinsy są dzisiaj
w promocji.
Ich muss mich umschauen. Muszę się rozejrzeć.
Helfen Sie mir bitte! Proszę mi pomóc!
Zeigen Sie mir das bitte! Proszę mi to pokazać!
Wo hast du den Rucksack gekauft? Gdzie kupiłeś / kupiłaś
ten plecak?
Was / Wie viel hat das gekostet? Ile to kosztowało?

Ich hätte gern ein Kilo Äpfel.
Poproszę kilogram jabłek.

Ja, ich möchte noch zwei Kilo Tomaten.
Und das ist alles.
Tak, poproszę jeszcze dwa kilogramy
pomidorów. I to już będzie wszystko.

Was wünschen Sie bitte?
Czego pan / pani sobie życzy?

Sonst noch etwas?
Coś jeszcze?

Das macht zusammen 14 Euro.
To wynosi w sumie 14 euro.

Zahlen Sie bar oder mit Karte?
Czy płaci pan / pani gotówką czy kartą?

Grammatik

Odmiana czasowników *sein* i *haben* w czasie przeszłym *Präteritum*

	sein	haben
ich	war	hatte
du	warst	hattest
er / sie / es	war	hatte
wir	waren	hatten
ihr	wart	hattet
sie / Sie	waren	hatten

Czas przeszły *Perfekt* czasowników o odmianie regularnej

	machen	tanzen	arbeiten	besuchen
ich	habe gemacht	habe getanzt	habe gearbeitet	habe besucht
du	hast gemacht	hast getanzt	hast gearbeitet	hast besucht
er / sie / es	hat gemacht	hat getanzt	hat gearbeitet	hat besucht
wir	haben gemacht	haben getanzt	haben gearbeitet	haben besucht
ihr	habt gemacht	habt getanzt	habt gearbeitet	habt besucht
sie / Sie	haben gemacht	haben getanzt	haben gearbeitet	haben besucht

Czas przeszły *Perfekt* czasowników o odmianie nieregularnej

	nehmen	gehen	kommen	fahren
ich	habe genommen	bin gegangen	bin gekommen	bin gefahren
du	hast genommen	bist gegangen	bist gekommen	bist gefahren
er / sie / es	hat genommen	ist gegangen	ist gekommen	ist gefahren
wir	haben genommen	sind gegangen	sind gekommen	sind gefahren
ihr	habt genommen	seid gegangen	seid gekommen	seid gefahren
sie / Sie	haben genommen	sind gegangen	sind gekommen	sind gefahren

Odmiana rzeczowników w mianowniku i celowniku

	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Liczba mnoga
Mianownik (<i>Nominativ</i>)	der / ein / kein Rock	die / eine / keine Hose	das / ein / kein Kleid	die / - / keine Röcke
Celownik (<i>Dativ</i>)	dem / einem / keinem Rock	der / einer / keiner Hose	dem / einem / keinem Kleid	den / - / keinen Röcken

	Lina geht ... (+ biernik)	Lina ist ... (+ celownik)
Rodzaj męski (der)	in den Park (do parku)	in dem / im Park (w parku)
Rodzaj żeński (die)	in die Pizzeria (do pizzerii)	in der Pizzeria (w pizzerii)
Rodzaj nijaki (das)	an das / ans Meer (nad morze)	an dem / am Meer (nad morzem)
Liczba mnoga (die)	in die Berge (w góry)	in den Bergen (w górach)

Tryb rozkazujący *Imperativ*

	2. os. lp.	1. os. lm.	2. os. lm.	3. os. lm. (forma grzecznościowa)
machen	Mach(e)!	Machen wir!	Macht!	Machen Sie!
arbeiten	Arbeit(e)!	Arbeiten wir!	Arbeitet!	Arbeiten Sie!
fahren	Fahr(e)!	Fahren wir!	Fahrt!	Fahren Sie!
geben	Gib!	Geben wir!	Gebt!	Geben Sie!
sehen	Sieh(e)!	Sehen wir!	Seht!	Sehen Sie!
aufstehen	Steh(e) auf!	Stehen wir auf!	Steht auf!	Stehen Sie auf!
sein	Sei!	Seien wir!	Seid!	Seien Sie!
haben	Hab(e)!	Haben wir!	Habt!	Haben Sie!

Vokabelverzeichnis

- rzeczowniki rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej
- rzeczowniki rodzaju nijakiego w liczbie pojedynczej

A

der Abend, -e wieczór; zu Abend essen (du isst) jeść kolację
das Abendbrot, -e kolacja
abends codziennie wieczorem, wieczorami
das Abenteuer, - przygoda
aber ale
die Abfahrt, -en odjazd
acht osiem
Achtung! Uwaga!
achtzehn osiemnaście
achtzig osiemdziesiąt
die Adresse, -n adres
der Adventskalender, - kalendarz adwentowy
der Adventskranz, Adventskränze wieniec adwentowy
die AG, -s (die Arbeitsgemeinschaft, -en) koło zainteresowań
der Akku, -s (pot.) bateria, akumulator
die Aktion, -en akcja
aktiv aktywny; aktywnie
alle wszyscy
allein(e) sam
die Allergie, -n uczulenie, alergia
allergisch uczulony; alergiczny
alles wszystko; Alles Gute!
Wszystkiego dobrego!
der Alltag, -e dzień powszedni
die Alpen (lm.) Alpy
also więc
alt stary
das Alter, -wiek
anders inaczej
das Angebot, -e oferta, propozycja; promocja
die Angina, Anginen angina
anhaben (du hast an) mieć (coś) na sobie
anrufen dzwonić, telefonować
die Antwort, -en odpowiedź
antworten (du antwortest) odpowiadać (na pytanie)
anziehen zakładać, wkładać; ubierać się
der Apfel, Äpfel jabłko
der Apfelkuchen, -s szarlotka
der Apfelsaft, Apfelsäfte sok jabłkowy
der Apfelstrudel, -strudel jabłkowy
die Apotheke, -n apteka

der Appetit apetyt; Guten Appetit! Smacznego!
der April, -e kwiecień
die Arbeit, -en praca
arbeiten (du arbeitest) pracować
das Arbeitszimmer, - pokój do pracy, gabinet
der Architekt, -en architekt
die Architektin, -nen architekt (kobieta)
der Arm, -e ramię; ręka
der Arzt, Ärzte lekarz
die Ärztin, -nen lekarka
die Arztpraxis, Arztpraxen gabinet lekarski
asiatisch azjatycki
die Attraktion, -nen atrakcja
auch też, także, również
auf na; w
die Aufgabe, -n zadanie
aufmachen otwierać
aufräumen sprzątać
aufstehen wstawać
das Auge, -n oko; unter vier Augen sprechen rozmawiać w cztery oczy
der August, -e sierpień
die Aula, Aulen aula
das Auto, -s samochód; mit dem Auto fahren jechać samochodem
aus z
der Ausflug, Ausflüge wycieczka
ausgehen wychodzić (np. do kina, restauracji)
das Ausland zagranica; im Ausland za granicą
ausnahmsweise w drodze wyjątku
aussehen (du siehst aus) wyglądać
außerdem ponadto
aussteigen wysiadać
aussuchen wyszukiwać
der Automechaniker, - mechanik samochodowy
die Autowerkstatt, Autowerkstätten warsztat samochodowy

B

die Bäckerei, -en piekarnia
das Bad, Bäder łazienka
baden (du badest) kąpać się
die Badewanne, -n wanna
das Badezimmer, -n łazienka
der Bahnhof, Bahnhöfe dworzec

der Bahnsteig, -e peron
bald niedługo
der Balkon, -s balkon
der Ball, Bälle piłka
die Banane, -n banan
die Band, -s zespół muzyczny
das Bargeld gotówka
der Basketball koszykówka
der Basketball, Basketballle piłka do gry w koszykówkę
basteln majsterkować
der Bauch, Bäuche brzuch; Schmetterlinge im Bauch haben mieć motyle w brzuchu
der Bauchschmerz, -en ból brzucha
bauen budować
das Bauwerk, -e budowla
der Becher, - kubek
die Bedeutung, -en znaczenie
beginnen zaczynać, rozpoczynać (się)
begrüßen powitać
bei u; koło; przy
beide obaj
das Bein, -e noga
das Beispiel, -e przykład
der Beitrag, Beiträge wpis
bekannt znany
bekommen otrzymywać, dostawać
benutzen używać
bequem wygodny
bereit gotowy, przygotowany (na coś)
der Berg, -e góra
der Beruf, -e zawód
berühmt sławny
besetzt zajęty
besichtigen zwiedzać
die Besichtigung, -en zwiedzanie
das Besteck, -e sztućce
bestellen zamawiać
bestimmt na pewno
der Besuch, -e odwiedziny; Besuch haben mieć gości
besuchen odwiedzać; uczęszczać
das Bett, -en łóżko
bewegen (sich) (po)ruszać (się)
die Bewegung, -en ruch
bezahlen płacić
die Bibliothek, -en biblioteka
bieten (du bietest) oferować
das Bild, -er obraz; zdjęcie
billig tanio; tanio
die Biografie, -n biografia
(die) Biologie (Bio) biologia

bis do; aż do
 bisschen trochę
 Bitte! Proszę!
 bitten prosić
 blau niebieski
 bleiben zostawać
 der Bleistift, -e ołówek
 blöd głupi
 das / der Blog, -s blog
 blond koloru blond; jasny (o włosach)
 die Blume, -n kwiat
 die Bluse, -n bluzka; koszula (damska)
 der / das Bonbon, -s [czyt.: bąbą]
 cukierek
 böse zły
 die Bratwurst, Bratwürste pieczona
 kielbas(k)a
 brauchen potrzebować
 braun brązowy
 die Brille, -n okulary; eine Brille tragen
 nosić okulary
 bringen przynosić
 das Brot, -e chleb
 das Brötchen, -a bułka
 die Brotdose, -n pojemnik na kanapki
 der Bruder, Brüder brat
 die Brust, Brüste pierś; klatka
 piersiowa
 das Buch, Bücher książka
 die Buchhandlung, -en księgarnia
 bunt kolorowy
 der Bus, -e autobus; mit dem Bus
 fahren jechać autobusem
 der Busfahrer, - kierowca autobusu
 die Busfahrerin, -nen kierowca
 autobusu (kobieta)
 die Bushaltestelle, -n przystanek
 autobusowy
 die Butter masło
 das Butterbrot, -e chleb z masłem

C

das Café, -s kawiarnia
 das Camp, -s [czyt.: kemp] obóz;
 kemping
 der Campingplatz, Campingplätze
 kemping
 chatten (du chattest) [czyt.: czetn]
 rozmawiać na czacie
 (die) Chemie chemia
 die Christbaumkugel, -n bombka
 circa około, mniej więcej
 die Clique, -n [czyt.: kliki] (pot.) paczka
 znajomych
 das / die Cola, -s cola
 der Computer, -s komputer
 der Computerraum, Computerräume
 sala komputerowa

das Computerspiel, -e gra
 komputerowa
 cool (pot.) świetny, odjazdowy
 die Cornflakes (lm.) płatki
 kukurydżiane
 der Cousin, -s kuzyn, brat cioteczny /
 stryjeczny
 die Cousine, -n kuzynka
 die Creme, -s krem
 die Currywurst, Currywürste
 kielbas(k)a z (sosem) curry

D

da tam; tu; wtedy
 dabei haben (du hast dabei) mieć przy
 sobie
 das Dach, Dächer dach; unter einem
 Dach pod jednym dachem, w jednym
 domu
 dagegen przeciw temu
 danach potem, następnie
 der Dank podziękowanie
 Danke! Dziękuję!
 danken dziękować
 dann potem
 dauern trwać
 dein twój
 denken myśleć
 denn ponieważ, bo
 das Deo, -s dezodorant
 deshalb dlatego
 deutsch niemiecki
 das Deutsch język niemiecki
 (das) Deutschland Niemcy (państwo)
 der Dezember, - grudzień
 die Diagnose, -n diagnoza
 dich ciebie, cię
 der Dienstag, -e wtorek
 dienstags we wtorek
 das Ding, -e rzecz
 dir tobie, ci
 dirigieren dyrygować
 die Disco, -s dyskoteka
 diskutieren dyskutować
 der Döner (Kebab), Döner (Kebabs)
 kebab
 der Donnerstag, -e czwartek
 doof (pot.) głupi
 das Doppelbett, -en łóżko podwójne
 das Dorf, Dörfer wieś; auf dem Dorf
 na wsi
 dort tam (w odniesieniu do miejsca)
 dorthin tam (w odniesieniu
 do kierunku)
 die Dose, -n puszka
 draußen na zewnątrz, na dworze
 drei trzy
 dreimal trzy razy, trzykrotnie

dreißig trzydzieci
 dreizehn trzynaście
 die Drogerie, -n drogeria
 du ty
 dunkel ciemny
 durch przez
 durcheinander w nieładzie
 dürfen (du darfst) móc, mieć
 pozwolenie (możesz, wolno ci)
 der Durst pragnienie; Durst haben
 być spragnionym
 die Dusche, -n prysznic
 duschen brać prysznic
 das Duschgel, -s żel pod prysznic

E

echt prawdziwy; naprawdę
 die E-Gitarre, -n gitara elektryczna
 der Ehrentag, -e rocznica
 das Ei, -er jajko
 eigen własny
 eigentlich właściwie
 einfach łatwy, prosty; po prostu
 der Eingang, Eingänge wejście
 einkaufen robić zakupy
 die Einkaufsliste, -n lista zakupów
 der Einkaufswagen, - wózek
 na zakupy
 das Einkaufszentrum,
 Einkaufszentren centrum handlowe
 einladen (du lädst ein) zapraszać
 die Einladung, -en zaproszenie
 einmal (jeden) raz; kiedyś, pewnego
 razu
 eins jeden; raz
 einsteigen wsiadać
 der Eintritt, -e wejście; wstęp
 die Eintrittskarte, -n bilet wstępu
 das Eis lody
 elegant elegancki
 der Elektromarkt, Elektromärkte sklep
 AGD
 elementar podstawowy
 elf jedenaście
 die Eltern (lm.) rodzice
 empfehlen (du empfehlst) polecać
 das Ende, -n koniec
 enden (du endest) kończyć się
 endlich wreszcie, w końcu
 die Energie, -n energia
 (das) England Anglia
 das Englisch język angielski
 Entschuldigung! Przepraszam!
 er on
 die Erdbeere, -n truskawka
 die Erbsaison, -s sezon na
 truskawki
 (die) Erdkunde geografia

erholen (sich) wypoczywać
 erkältet przeziębiony
 die **Erkältung**, -en przeziębienie
 ernähren (sich) odżywiać (się)
 ernst poważny
 erreichen osiągać
 erst dopiero
 erwarten (du erwartest) oczekiwać
 erzählen opowiadać
 es ono
 essen (du isst) jeść
 das **Essen** jedzenie
 etwa około
 etwas trochę; coś
 euch wam; was
 euer wasz
 der **Euro** [czyt.: ojro] euro (jednostka monetarna)
 das **Event**, -s [czyt.: iwent] wydarzenie; impreza
 exotisch egzotyczny

F

die **Fabrik**, -en fabryka
 das **Fach**, Fächer przedmiot szkolny
 die **Fachhochschule**, -n wyższa szkoła zawodowa
 fahren (du fährst) jechać, jeździć
 der **Fahrgast**, Fahrgäste pasażer
 die **Fahrkarte**, -n bilet na przejazd
 das **Fahrrad**, Fahrräder rower
 die **Fahrradtour**, -en wycieczka rowerowa
 falsch fałszywy, błędny; źle, błędnie
 die **Familie**, -n rodzina
 fantastisch fantastyczny
 die **Farbe**, -n kolor
 färben farbować
 fast prawie
 faul leniwy
 faulenzen (du faulenzst) leniuchować
 der **Februar** luty
 fehlen brakować; Was fehlt dir? Co ci dolega?
 feiern świętować
 der **Feiertag**, -e święto, dzień świąteczny
 das **Fenster**, -o okno
 die **Ferien** (lm.) ferie; wakacje
 das **Ferienlager**, - obóz wakacyjny
 fernsehen (du siehst fern) oglądać telewizję
 der **Fernseher**, - telewizor
 fertig gotowy
 das **Fest**, -e święto
 das **Feuer**, -o ogień
 das **Fieber**, -o gorączka
 der **Film**, -e film

die **Filmvorführung**, -en seans filmowy
 finden (du findest) znajdować
 der **Finger**, - palec (u ręki)
 der **Fisch**, -e ryba
 fit w dobrej formie / kondycji, wysportowany
 das **Fitnessstudio**, -s studio fitness, siłownia
 die **Flasche**, -n butelka
 das **Fleisch** mięso
 das **Fleischgericht**, -e danie mięsne
 fliegen latać
 der **Flug**, Flüge lot
 das **Flugzeug**, -e samolot
 folgen następować; iść za kimś
 das **Foto**, -s zdjęcie, fotografia
 der **Fotoapparat**, -e aparat fotograficzny
 fragen pytać
 (das) **Frankreich** Francja
 französisch francuski
 das **Französisch** język francuski
 die **Frau**, -en pani; kobieta; żona
 frei wolny (od szkoły, od pracy)
 der **Freitag**, -e piątek
 freitags w piątek
 die **Freizeit**, -en czas wolny
 fremd obcy
 freuen (sich) cieszyć (się)
 der **Freund**, -e przyjaciel; kolega
 die **Freundin**, -nen przyjaciółka; koleżanka
 freundlich uprzejmy; uprzejmie
 frisch świeży
 der **Friseur**, -e fryzjer
 die **Friseurin**, -nen fryzjerka
 froh radosny
 fröhlich wesoły
 früh wcześniej
 früher wcześniej
 der **Frühling**, -e wiosna; im Frühling wiosną
 das **Frühstück**, -e śniadanie
 frühstücken jeść śniadanie
 fühlen (sich) czuć (się)
 fünf pięć
 fünfzehn piętnaście
 fünfzig pięćdziesiąt
 die **Funktion**, -en funkcja
 funktionieren funkcjonować, działać
 für dla; na; za
 der **Fuß**, Füße stopa; zu Fuß pieszo
 der **Fußball** piłka nożna
 der **Fußball**, Fußbälle piłka do gry w piłkę nożną

G

die **Gabel**, -n widelec
 ganz cały; całkiem
 gar wcale
 die **Garderobe**, -n garderoba
 der **Garten**, Gärten ogród
 der **Gast**, Gäste gość
 die **Gastfamilie**, -n rodzina goszcząca
 geben (du gibst) dawać; es gibt jest; są
 das **Gebirge**, -góry
 gebraucht używany
 der **Geburtstag**, -e urodziny
 die **Geburtsparty**, -s przyjęcie urodzinowe
 die **Geduld** cierpliwość
 geehrt szanowny
 gefährlich niebezpieczny; groźny; niebezpiecznie
 gefallen (du gefällt) podobać się
 gegen przeciw
 die **Gegend**, -en okolica
 gehen iść, chodzić
 die **Geige**, -n skrzypce
 gelb żółty
 das **Geld** pieniądze
 der **Geldbeutel**, - portfel
 gemeinsam wspólny
 das **Gemüse** warzywa
 genau dokładny, dokładnie
 genug wystarczająco, dość
 genügend wystarczająco; wystarczająco
 geöffnet otwarty
 (die) **Geografie** geografia
 das **Gesicht**, -er twarz
 gerade właśnie
 geradeaus prosto
 das **Gericht**, -e danie
 gern(e) chętnie; Ich hätte gern ... Poproszę... (np. kilo szynki)
 das **Geschäft**, -e sklep
 das **Geschen**, -e prezent
 (die) **Geschichte** historia
 das **Geschichtsbuch**, Geschichtsbücher podręcznik / książka do historii; książka historyczna
 das **Geschirr**, -e naczynia
 der **Geschmack**, Geschmäge smak
 die **Geschwister** (lm.) rodzeństwo
 das **Gespräch**, -e rozmowa
 gestern wczoraj
 gestresst zestresowany
 gesund zdrowy; zdrowo; sich gesund ernähren zdrowo się odżywiać
 die **Gesundheit** zdrowie
 das **Getränk**, -e napój
 das **Gewitter**, - burza

die Gitarre, -en gitara
das Glas, Gläser szklanka; stoik
glauben wierzyć; sądzić, uważać
gleich zaraz
gleichfalls nawzajem
das Glück szczęście; zum Glück
na szczęście
glücklich szczęśliwy
der Glückwunsch, Glückwünsche
zyczenia, gratulacje
das Grad stopień
der Grafiker, -grafik
die Grafikerin, -nen graficzka
das Gramm gram
gratulieren gratulować
grau szary
grenzen graniczyć
(das) Griechenland Grecja
der Grill, -s grill; vom Grill z grilla
grillen grillować
die Grippe, -n grypa
groß duży
die Größe, -n rozmiar, wielkość
die Großeltern (lm.) dziadkowie
die Großmutter, Großmütter babcia
der Großvater, Großväter dziadek
grün zielony
die Grundschule, -n szkoła
podstawowa
die Gruppe, -n grupa
die Gurke, -n ogórek
die Gurkensuppe, -n zupa ogórkowa
gut dobry; dobrze
Gute Besserung! Szybkiego powrotu
do zdrowia!
das Gymnasium, Gymnasien liceum
ogólnokształcące
die Gymnastik, -en gimnastyka

H

das Haar, -e włos
haben (du hast) mieć
das Hähnchen, - kurzczak
halb pół; wpół do
Hallo! Cześć!
der Hals, Hälsę szyja; gardło
der Halsschmerz, -en ból gardła
die Hand, Hände dłoń; ręka
der Handball piłka do gry w piłkę
ręczną
der Handball, Handbälle piłka ręczna
do gry
der Handschuh, -e rękawiczka
das Handtuch, Handtücher ręcznik
die Handynummer, -n numer
telefonu komórkowego
hängen wisieć
hart twardy

hassen nienawidzić
das Hauptgericht, -e danie główne
die Hauptschule, -n szkoła główna
das Haus, Häuser dom; zu Hause
w domu
der Hausarrest, -e areszt domowy;
szlaban
die Hausaufgabe, -n praca domowa
das Heft, -e zeszyt
heiß gorący; gorąco
heißen (du heißt) nazywać się;
oznaczać
helfen (du hilfst) pomagać
hell jasny, widny
das Hemd, -en koszula (męska)
der Herbst, -e jesień; im Herbst
jesienią
der Herd, -e kuchenka (gazowa,
elektryczna)
der Herr, -en pan
die Herrenbekleidung, -en odzież
męska
herzlich serdeczny; serdecznie
heute dzisiaj
hier tu, tutaj
die Hilfe, -n pomoc
hilfsbereit pomocny
historisch historyczny
das Hobby, -s hobby
hoch wysoki; wysoko
der Hof, Höfe podwórze
hoffen mieć nadzieję
holen przynosić, sprowadzać
hören słuchać
die Hose, -n spodnie
das Hotel, -s hotel
der Hund, -e pies
hundert sto
der Hunger głód; Hunger haben być
głodnym
hungrig głodny
der Husten, - kaszel
der Hut, Hüte kapelusze
die Hypochondrie, -n hipochondria

I

ich ja
die Idee, -n pomysł; idea
ihm jemu, mu; niego; nim
ihn jego, go; niego
ihnen im; ich; nich
Ihnen pana; pani; państwa; panu;
państwu
Ihr wy; Je; niej; ich
Ihr pana; pani; państwa
der Imbiss, -e przekąska
die Imbissbude, -n budka z jedzeniem
immer zawsze

in w; do; za (jakiś czas)
die Individualität, -en indywidualność,
osobowość
die Informatik informatyka
der Informatiker, - informatyk
die Informatikerin, -nen
informatyczka
die Information, -en informacja
der Ingenieur, -e inżynier
die Ingenieurin, -nen inżynier (kobieta)
insgesamt łącznie
installieren instalować
interessant interesujący, ciekawy
international międzynarodowy
das Internet Internet
die Internetseite, -n strona
internetowa
die Inventur, -en inwentaryzacja
irgendwann kiedyś, kiedykolwiek
(das) Italien Włochy
italienisch włoski
das Italienisch język włoski

J

die Jacke, -n kurtka
das Jahr, -e rok
die Jahreszeit, -en pora roku
der Januar, -e styczeń
die Jeans (lm.) dżinsy
die Jeanshose, -n spodnie dżinsowe
jemand ktoś
jetzt teraz
der Job, -s [czyt.: dżob] praca
(dorywczak)
jobben pracować (dorywczak)
joggen [czyt.: dżogen] biegać,
uprawiać jogging
das Jogging [czyt.: dżoging] bieganie,
jogging
der Joghurt, -s jogurt
der Journalist, -en [czyt.: żurnalist]
dziennikarz
jung młody
der Junge, -n chłopiec
der / die Jugendliche, -n nastolatek /
nastolatka
das Jugendtheater, - teatru
młodzieżowy
der Juli, -s lipiec
der Juni, -s czerwiec

K

der Kaffee, -s kawa
kalt zimny; zimno
das Kaninchen, - królik
kaputt zepsuty; uszkodzony

kaputt **machen** wykańczać (nerwowo);
 ruynować
die Karte, -n karta; mit **Karte zahlen**
 płacić kartą
die Kartoffel, -n ziemniak
der Kartoffelsalat, -e sałatka
 ziemniaczana
die Karwoche, -n Wielki Tydzień
 (tydzień przed Wielkanocą)
der Käse, -ser
die Kasse, -n kasa
der Kassenbon, -s paragon
die Katze, -n kot
die Katzensausstellung, -en wystawa
 kotów
das Katzenklo, -s kuweta
kaufen kupować
kaum ledwo; z trudem
der Kebab, -s kebab
der Keks, -e ciastko
der Keller, -n piwnica
der Kellner, -kellner
die Kellnerin, -nen kelnerka
kennen znać
kennenlernen poznawać
der Ketchup keczup
die Kette, -n łańcuch
das Kilo kilo(gram)
das Kind, -er dziecko
der Kindergarten, Kindergärten
 przedszkole
der Kindertag, -e Dzień Dziecka
das Kino, -s kino
die Kirche, -n kościół
die Kirschtorte, -n tort wiśniowy
die Klamotten (pot.) ubrania, ciuchy
klappen udawać się
klar jasny; zrozumiały
klasse (pot.) świetny
die Klasse, -n klasa (sala)
die Klassenfahrt, -en wycieczka
 klasowa
das Klassenfest, -e impreza klasowa
das Klassengeld pieniądze klasowe
der Klassenlehrer, -n wychowawca
 klasy
die Klassenlehrerin, -nen
 wychowawczyni klasy
die Klassenlehrerstunde, -n godzina
 wychowawcza
das Klassenzimmer, -n klasa
 klassisch klasyczny
das Klavier, -e pianino
der Klavierspieler, -n pianista
die Klavierspielerin, -nen pianistka
das Kleid, -er sukienka
die Kleidung, -en ubranie, odzież
 klein mały
klettern wspinać się
klicken klikać

klingeln dzwonić
klingen brzmieć
klug mądry
das Knie, -kolano
der Koch, **Köche** kucharz
kochen gotować
das Kochen gotowanie
die Köchin, -nen kucharka
die Kochkunst, **Kochkünste** sztuka
 gotowania
das Kochrezept, -e przepis kulinarny
der Koffer, -n walizka
der Kofferraum, **Kofferräume**
 bagażnik
komfortabel wygodny, komfortowy
kommen przychodzić; pochodzić
der Kommentar, -e komentarz
die Kommode, -n komoda
die Komödie, -n komedia
komponieren komponować
der König, -e król
können (du kannst) móc; umieć,
 potrafić
das Konzert, -e koncert
der Kopf, **Köpfe** głowa
der Kopfhörer, -n słuchawki
der Kopfschmerz, -en ból głowy
korrigieren poprawiać
das Kosmetikum, **Kosmetika**
 kosmetyk
kosten kosztować
kostenlos bezpłatny; bezpłatnie
der Krach hałas
Krach machen hałasować
krank chory
das Krankenhaus, **Krankenhäuser**
 szpital
die Krankheit, -en choroba
krankschreiben wystawić zwolnienie
 lekarskie
die Kreuzung, -en skrzyżowanie
kriegen (pot.) dostać
der Krimi (pot.), -s kryminał
kritisieren krytykować
 (das) **Kroatien** Chorwacja
die Küche, -n kuchnia
der Kuchen, -n ciasto
der Kugelschreiber, -n długopis
der Kühlschrank, **Kühlschränke**
 lodówka
das Küken, -n pisklę, kurczak
der Kull, -s (pot.) długopis
die Kultur, -en kultura
der Kumpel, -s (pot.) kumpel
der Kunde, -n klient
die Kundin, -nen klientka
 (die) **Kunst** plastyka; sztuka
das Kunstmuseum, **Kunstmuseen**
 muzeum sztuki
der Kurs, -e kurs

kurz krótki
kuscheln tulić / przytulać się (do kogoś)
küssen całować

L

das Labor, -s laboratorium
lachen śmiać się
laden ładować; voll **laden** ładować do
 pełna
der Laden, **Läden** sklep
die Lampe, -n lampa
das Land, **Länder** kraj; ziemia; wieś
lang długi; długo
langsam wolny; powoli
langweilen (sich) nudzić (się)
langweilig nudny
lassen (du lässt) zostawiać; in Ruhe
 lassen zostawiać w spokoju
laufen (du läufst) biegać
laut głośny; głośno, na głos
leben żyć; mieszkając
das Leben, -n życie
lebendig żywy, żywotny
das Lebensmittel, -n artykuł spożywczy
das Lebensmittelgeschäft, -e sklep
 spożywczy
der Leberkäse klops (potrawa
 z mielonego mięsa i mielonej wątróbki
 z przyprawami, jajkiem lub innymi
 dodatkami, pieczona jak pasztet
 i krojona w plasterki)
der Lebkuchen, -n piernik
leer pusty
der Lehrer, -n nauczyciel
die Lehrerin, -nen nauczycielka
leicht łatwy; lekki; łatwo; lekko
leider niestety
leihen pożyczać
der Leiter, -n prowadzący; kierownik
die Leiterin, -nen prowadząca;
 kierowniczka
lernen uczyć się
lesen (du liest) czytać
letzter / **letzte** / **letztes** ostatni /
 ostatnia / ostatnie
die Leute (Im.) ludzie
das Licht, -er światło
lieb miły, kochany
lieben kochać; uwielbiać
lieber chętniej; lepiej; raczej
das Lieblingsfach, **Lieblingsfächer**
 ulubiony przedmiot szkolny
die Lieblingsfarbe, -n ulubiony kolor
die Lieblingsesspeise, -n ulubiona
 potrawa
 (das) **Liechtenstein** Liechtenstein
liegen leżeć
links w lewo; po lewej stronie

der Liter, - liter
 locker (pot.) swobodny, na luzie
 der Löffel, - łyżka
 los; los sein dziać się
 lösen rozwiązywać
 losgehen (pot.) zaczynać się
 die Luft, Lüfte powietrze
 die Lust, Lüste ochota
 lustig wesoły, śmieszny

M

machen robić
 das Mädchen, - dziewczyna;
 dziewczynka
 der Mai, -e maj
 das Mal, -e raz
 malen malować
 manchmal czasami
 der Mann, Männer mężczyzna
 die Mannschaft, -en drużyna
 der Mannschaftssport sport
 drużynowy
 der Marathon, -s maraton
 der Markt, Märkte rynek; targ
 der Marktplatz, Marktplätze rynek
 die Marmelade, -n marmolada; dżem
 die Marschzeit, -en czas przemarszu
 der März, -e marzec
 die Mathe (pot.) matka
 die Mathematik matematyka
 die Matratze, -n materac
 die Matte, -n mata
 die Mayo (pot.) majonez
 die Mayonnaise, -n majonez
 das Medikament, -e lekarstwo
 das Meer, -e morze
 das Meerschweinchen, - świnia
 morska
 mehr więcej
 mein mój
 meinen sądzić, uważać
 melden (du meldest) meldować;
 zgłaszać
 der Mensch, -en człowiek
 das Messer, -n nóż
 das Miauen miauczenie
 mich mnie
 die Milch, -e mleko
 der Milchkaffee, -s kawa z mlekiem
 das Mineralwasser, -wasser woda
 mineralna
 mir mnie, mi
 mit z; za pomocą
 mitbringen przynieść ze sobą
 mitgehen towarzyszyć (komuś), iść
 (z kimś)
 mitkommen iść; pójść (z kimś)

mitmachen brać udział;
 współuczestniczyć
 mitnehmen (du nimmst mit) brać ze
 sobą
 der Mittag, -e południe
 das Mittagessen, - obiad
 mittags w południe
 mittellang średniej długości
 die Mitternacht, Mitternächte północ
 der Mittwoch, -e środa
 möchte; ich möchte chciałbym /
 chciałabym
 der Modedesigner, - projektant mody
 der Modedesignerin, -nien
 projektantka mody
 das Modegeschäft, -e sklep odzieżowy
 das Modell, -e model
 modern nowoczesny
 mögen (du magst) lubić
 möglich możliwy
 momentan w tej chwili; chwilowo
 der Monat, -e miesiąc
 der Montag, -e poniedziałek
 montags w poniedziałki
 morgen jutro
 der Morgen ranek, poranek; Guten
 Morgen! Dzień dobry! (rano)
 morgens co rano; um sieben Uhr
 morgens o siódmym rano
 motivieren motywować, zachęcać
 der Motor, -en, silnik
 müde zmęczony
 der Mund, Mündel buzia; usta
 das Museum, Museen muzeum
 die Musik muzyka
 das Musikgeschäft, -e sklep muzyczny
 die Musikkapelle, -n kapela muzyczna
 die Musikschule, -n szkoła muzyczna
 müssen (du musst) musieć
 die Mutter, Mütter matka
 der Muttertag, -e Dzień Matki
 die Mütze, -n czapka

N

nach po; do (kraju, miasta); według
 der Nachbar, -n sąsiad
 die Nachbarin, -nen sąsiadka
 der Nachmittag, -e popołudnie
 der Nachname, -n nazwisko
 die Nachricht, -en wiadomość
 nächster / nächste / nächstes
 następny / następna / następne
 die Nacht, Nächte noc
 der Nachtschicht, -e deser
 nachts nocami, w nocy
 die Nähe bliskość; in der Nähe
 w pobliżu
 der Name, -n imię; nazwa

der Namenstag, -e imieniny
 nämlich mianowicie
 die Nase, -n nos; die Nase voll (von
 etwas) haben mieć (czegoś) po dziurki
 w nosie
 der Nationalfeiertag, -e święto
 narodowe
 die Natur przyroda
 natürlich naturalny, oczywisty;
 naturalnie, oczywiście
 der Naturpark, -s park krajobrazowy
 das Navi, -s system nawigacyjny, (pot.)
 nawigacja
 neben obok, przy
 nehmen (du nimmst) brać
 nein nie
 nerven denerwować
 nervös nerwowo
 nett miły
 neu nowy
 neulich ostatnio
 neun dziewięć
 neunzehn dziewiętnaście
 neunzig dziewięćdziesiąt
 nicht nie
 nichts nic
 nie nigdy
 niedlich śliczny
 niemand nikt
 der Nikolaus mikolaj
 noch jeszcze
 der Norden północ (strona świata); im
 Norden na północy
 der November, - listopad
 die Nudeln (Im.) kluski, makaron
 null zero
 die Nummer, -n numer
 nur tylko
 die Nusstorte, -n tort orzechowy

O

oben na górze
 die Oblate, -n opłatek
 das Obst owoce
 der Obstsalat, -e sałatka owocowa
 oder lub, albo
 die Öffnungszeiten (Im.) godziny
 otwarcia
 oft często
 ohne bez
 das Ohr, -en ucho
 der Ohrenschmerz, -en ból ucha
 der Oktober, - październik
 die Olive, -n oliwka
 die Oma, -s babcia
 der Onkel, -wujek
 der Opa, -s dziadek
 optimistisch optymistyczny

die Orange, -n pomarańcza
 die Orangenmarmelade, -n dżem pomarańczowy
 der Orangensaft, Orangensäfte sok pomarańczowy
 die Ordnung porządek
 organisieren organizować
 der Ort, -e miejsce
 der Osten wschód (*strona świata*); im Osten na wschodzie
 das Osterfest, -er jajko wielkanocne, pisanka
 der Osterhase, -n zając wielkanocny
 der Osterkorb, Osterkörbe koszyk wielkanocny
 das Osterlamm, Osterlämmer baranek wielkanocny
 das Ostern, - Wielkanoc (das) Österreich Austria
 die Osterwoche, -n Wielki Tydzień (*tydzień przed Wielkanocą*)
 die Ostsee Morze Bałtyckie

P

paar: ein paar parę, kilka
 packen pakować
 die Packung, -en opakowanie
 die Panik, -en panika
 der Parmesan parmezan
 die Party, -s impreza
 der Pass, Pässe paszport
 passen pasować
 passieren zdarzać się
 das Pausenbrot, -e kanapka na drugie śniadanie
 persönlich osobisty; osobiście
 die Petersilie, -n zielona pietruszka
 der Pfeffer pieprz
 das Pferd, -e koń
 die Physik fizyka
 der Physiker, - fizyk
 die Physikerin, -nen fizyk (*kobieta*)
 piepen pisać; dzwonić (*o telefonie*)
 die Pizza, -s pizza
 die Pizzeria, -s, -en pizzeria
 planen planować
 planmäßig planowy, zgodny z planem; planowo, zgodnie z planem
 der Platz, Plätze plac; miejsce
 plötzlich nagle
 der Po, -s pupa
 (das) Polen Polska
 polnisch polski
 das Polnisch język polski
 die Pommes (frites) (*lm.*) [czyt.: pom frit] frytki
 posten umieścić posta
 die Powerbank, -s powerbank

die Praline, -n pralinka, czekoladka
 präsentieren prezentować
 preiswert niedrogi
 pro na; pro Monat na miesiąc
 die Probefahrt, -en jazda próbna
 proben próbować, ćwiczyć, odbywać próbę (*np. na scenie*)
 probieren próbować (*czegoś*); przymierzać
 das Problem, -e problem
 programmieren programować
 das Projekt, -e projekt
 prüfen sprawdzać
 die Prüfung, -en egzamin
 der Psychologe, -n psycholog
 die Psychologin, -nen psycholog (*kobieta*)
 der Pullover, -s sweter
 putzen czyścić

Q

der Quark twaróg
 der Quatsch bzdura, głupota
 das Quiz, - kwiz

R

das Rad, Räder rower; koło (*w pojazdach*); Rad fahren (du fährst) jeździć na rowerze
 das Radfahren jazda na rowerze
 raten (du rätst) zgadywać
 das Rathaus, Rathäuser ratusz
 der Raum, Räume pomieszczenie
 reagieren reagować
 die Realschule, -n szkoła realna
 rechnen liczyć
 die Rechnung, -en rachunek
 Recht haben mieć rację
 rechts na prawo; po prawej stronie
 reden rozmawiać; mówić
 reduzieren redukować, ograniczać
 reduziert przeceniony
 das Regal, -e regał
 der Regen deszcz
 der Regenwald, Regenwälder las deszczowy
 regnen padać (*o deszczu*)
 reich bogaty
 reichen wystarczać
 der Reis ryż
 die Reise, -n podróż
 das Reisebüro, -s biuro podróży
 reisen (du reist) podróżować
 relaxen (du relaxt) [czyt.: rileksen] relaksować się, odpoczywać
 die Religion, -en religia

der Rennfahrer, - kierowca rajdowy
 die Rennfahrerin, -nen kierowca rajdowy (*kobieta*)
 der Rentner, - emeryt; rencista
 die Rentnerin, -nen emerytka; rencistka
 reparieren naprawiać
 reservieren rezerwować
 das Restaurant, -s restauracja
 das Resultat, -e rezultat
 das Rezept, -e recepta
 richtig właściwy; właściwie
 der Rock, Röcke spódnica
 rodeln jeździć na sankach
 die Rolle, -n rola
 rosa różowy
 der Rosenmontagszug, Rosenmontagszüge pochód karnawałowy
 die Röstli (*lp.*) placek ziemniaczany
 rot czerwony
 der Rücken plecy
 der Rucksack, Rucksäcke plecak
 rufen wołać, wzywać
 die Ruhe spokój
 ruhig cicho, spokojny; cicho, spokojnie
 die Ruine, -n ruina
 rund okrągły
 das Russisch język rosyjski

S

die Sache, -n rzecz
 sagen mówić; powiedzieć
 der Salat, -e sałata
 das Salz sól
 salzig słony
 sammeln zbierać
 der Samstag, -e sobota
 der Sänger, - śpiewak, piosenkarz
 die Sängerin, -nen śpiewaczka, piosenkarka
 satt najedzony, syty
 sauber czysty; czysto
 sauer kwaśny
 schade szkoda
 scharf ostry
 schauen patrzeć; oglądać; Schau mall! Popatrz!
 der Schauspieler, - aktor
 die Schauspielerin, -nen aktorka
 scheinen świecić (*o słońcu*)
 schenken dać w prezencie, podarować
 schicken wysyłać, przysyłać
 die Schildkröte, -n żółw
 der Schinken, - szynka
 schlafen (du schläfst) spać
 das Schlafen spanie

das Schlafzimmer, - sypialnia
 der Schläger, - rakieta(k)a
 das Schlagzeug, -e perkusja
 schlapp wykończony
 schlecht zły; źle
 schlimm zły; źle
 der Schluss koniec; Schluss machen
 kończyć
 der Schlüssel, - klucz
 schmecken smakować
 der Schmetterling, -e motyl
 schmücken ozdabiać
 der Schnee śnieg
 schneien padać (o śniegu)
 schnell szybki
 das Schnitzel, - sznyciel
 der Schnupfen, - katar
 die Schokolade, - czekolada
 die Schokoladentorte, -n tort
 czekoladowy
 schon już
 schön ładny; ładnie
 der Schrank, Schränke szafa
 schrecklich straszny
 schreiben pisać
 der Schreibtisch, -e biurko
 schreien krzyczeć
 der Schritt, -e krok
 der Schuh, -e but
 das Schuhgeschäft, -e sklep
 obuwiczny
 der Schulbeginn rozpoczęcie roku
 szkolnego
 die Schule, -n szkoła
 der Schüler, - uczeń
 der Schülerausweis, -e legitymacja
 szkolna
 die Schülerin, -nen uczennica
 das Schulfach, Schulfächer przedmiot
 nauczania
 der Schulhof, Schulhöfe podwórkó
 szkolne
 die Schulmensa, Schulmensen
 stołówka szkolna
 die Schultasche, -n torba szkolna
 die Schulter, -n ramię; bark
 schwach słaby; słabo
 schwarz czarny
 die Schwarzwälder Kirschtorte, -n
 szwarcwaldzki tort wiśniowy
 die Schweiz Szwajcaria
 schwer trudny; ciężki; z trudem
 die Schwester, -n siostra
 die Schwimmbrille, -n okulary
 do pływania
 schwimmen pływać
 das Schwimmen pływanie
 die Schwimmhalle, -n kryty basen
 der Schwimmkurs, -e kurs pływania
 sechs sześć

sechzehn szesnaście
 sechzig sześćdziesiąt
 der Secondhandladen,
 Secondhandläden sklep z odzieżą
 używaną
 der See, -n jezioro
 die See morze
 das Segelboot, -e żaglówka
 sehen (du siehst) widzieć; patrzeć
 sehr bardzo
 die Seife, -n mydło
 sein być
 sein jego
 seit od (jakiegoś czasu w przeszłości)
 die Seite, -n strona
 selbst samemu, samodzielnie
 selten rzadki; rzadko
 der Senf, -e musztarda
 separat oddzielny; oddzielnie
 der September, - wrzesień
 servieren serwować, podawać
 die Serviette, -n serwetka
 der Sessel, -e fotel
 das Shampoo, -s szampon
 sicher pewny; na pewno
 sie ona; oni; one
 Sie pan; pani; państwo
 sieben siedem
 siebzehn siedemnaście
 siebzig siedemdziesiąt
 singen śpiewać
 das Skateboard, -s deskorolka
 der Skatepark, -s skatepark
 der Ski, -er nartą; Ski fahren
 (du fährst) jeździć na nartach
 das Skifahren jazda na nartach
 das Smartphone, -s smartfon
 die SMS, -SMS
 der Sneaker, -s [czyt.: sniker] but
 sportowy, tramppek
 die Socke, -n skarpetka
 das Sofa, -s kanapa, sofa
 sofort natychmiast
 sogar nawet
 der Sohn, Söhne syn
 sollen (du sollst) mieć obowiązek
 (ty powinienes / powinnaś)
 der Sommer, - lato; im Sommer latem
 die Sommerferien wakacje
 der Sommerschlussverkauf,
 Sommerschlussverkäufe wyprzedaż
 letnia
 das Sonderangebot, - oferta specjalna
 sondern lecz, ale
 der Song, -s piosenka
 die Sonne, -n słońce
 die Sonnenbrille, -n okulary
 przeciwsłoneczne
 der Sonntag, -e niedziela
 sonst w przeciwnym razie; poza tym

die Sorge, -n smartwienie, troska;
 Keine Sorgen! Nie martw się!
 sowieso i tak; tak czy owak
 die Spaghetti (fm.) spaghetti
 das Spanisch język hiszpański
 sparen oszczędzać
 der Spaß, Späße żart; przyjemność;
 Spaß machen sprawiać przyjemność;
 Spaß haben dobrze się bawić
 spät późny; późno
 spazieren gehen iść na spacer
 die Speisekarte, -n karta dań
 speziell specjalny; specjalnie
 das Spiel, -e gra; zabawa
 der Spiel(e)abend, -e wieczór gier
 spielen grać; bawić się
 der Spielplatz, Spielplätze plac zabaw
 (der) Sport sport; WF
 das Sportgeschäft, -e sklep sportowy
 die Sporthalle, -n hala sportowa
 der Sportlehrer, -n nauczyciel WF-u
 die Sportlehrerin, -nen nauczycielka
 WF-u
 der Sportplatz, Sportplätze boisko
 sportowe
 die Sportschuhe (fm.) buty sportowe
 der Sportunterricht lekcja WF-u
 die Sprache, -n język; mowa
 der Sprachkurs, -e kurs językowy
 sprechen (du sprichst) mówić;
 rozmawiać
 die Sprechstunde, -n konsultacje;
 godziny przyjęć
 der Sprudel, -e gazowana woda
 mineralna
 spülen zmywać
 die Spüle, -n zlew
 die Spülmaschine, -n zmywarka
 do naczyń
 das Stadion, Stadien stadion
 die Stadt, Städte miasto
 das Stadtfest, -e święto miejskie
 das Stadtzentrum, Stadtzentren
 centrum miasta
 ständig stały, ciągly; stałe, ciągle
 stark silny, mocny; bardzo, mocno
 starten (du startest) startować;
 rozpoczynać (się)
 stattfinden odbywać się
 staubsaugen odkurzać
 das Steak, -s stek
 stehen stać
 stellen stawiać
 der Stern, -e gwiazda
 stimmen zgadzać się
 der Stil styl
 die Straße, -n ulica
 die Straßenbahn, -en tramwaj
 der Streik klótnia; Streit haben
 klócić się

streng surowy; ostry; surowo
 der Stress stres
 das Stück, -e kawałek, sztuka; am Stück w kawałku
 studieren studiować
 der Stuhl, Stühle krzesło
 die Stunde, -n godzina; lekcja
 Stundenlang godzinami, bardzo długo
 der Stundenplan, Stundenpläne plan lekcji
 suchen szukać
 der Süden południe (strona świata); im Süden na południu
 super (pot.) super, świetny
 der Supermarkt, Supermärkte supermarket
 die Suppe, -n zupa
 surfen [czyt.: surfen] surfować
 süß słodki
 die Süßigkeit, -en słodycz
 das Sweatshirt, -s bluza
 sympathisch sympatyczny, miły
 die Szene, -n scena; scenka

T

das Tablet, -s [czyt.: tablett] tabletki
 der Tag, -e dzień; Guten Tag! Dzień dobry!
 die Tageskarte, -n bilet jednodniowy
 die Tageszeit, -en pora dnia
 täglich codziennie
 die Tante, -n ciocia
 tanzen (du tanzt) tańczyć
 das Tanzen tańczenie
 die Tanzgruppe, -n grupa taneczna
 die Tasche, -n torba
 das Taschengeld, -er kieszonkowe
 der Taschenrechner, -n kalkulator
 das Taschentuch, Taschentücher chusteczka do nosa
 tausend tysięcy
 das Team, -s zespół
 die Technik technika
 der Tee, -s herbata
 der Teenager, - [czyt.: tinedżer] nastolatek
 das Teil, -e część; sztuka (towaru)
 teilen dzielić
 teilnehmen (du nimmst teil) brać udział
 telefonieren rozmawiać przez telefon
 die Telefonnummer, -n numer telefonu
 der Teiler, -n talerz
 der Teppich, -e dywan
 die Terrasse, -n taras
 teuer drogi; drogo

das Theater, -n teatr
 die Theaterkarte, -n bilet do teatru
 die Theaterrolle, -n rola teatralna
 das Thema, Themen temat
 das Ticket, -s bilet (lotniczy, na koncert)
 der Tierarzt, Tierärzte weterynarz
 der Tisch, -e stół
 das Tischtennis tenis stołowy
 der Tischtennischläger, -n rakietka do tenisa stołowego
 der Tipp, -s porada
 die Tochter, Töchter córka
 tödlich śmiertelny; śmiertelnie
 die Toilette, -n toaleta
 toll świetny; super; świetnie
 die Tomate, -n pomidor
 der Tomatensalat, -e salatką pomidorowa
 die Tomatensoße, -n sos pomidorowy
 die Tomatensuppe, -n zupa pomidorowa
 das Top, -s top (bluzka, koszulka)
 die Torte, -n tort
 total (pot.) totalny, zupełny; całkowicie, zupełnie
 tragen (du trägst) nosić
 trainieren [czyt.: treniren] trenować
 das Training, -s trening
 der Traum, Träume marzenie; sen
 die Traumreise, -n wymarzona podróż
 traurig smutny
 treffen (sich) (du triffst dich) spotykać (się)
 das Treffen, -s spotkanie
 der Treffpunkt, -e miejsce spotkania
 die Treppe, -n schody
 trinken pić
 die Trinkflasche, -n butelka na wodę
 das T-Shirt, -s [czyt.: tiszert] T-shirt
 tropisch tropikalny
 Tschüs! Cześć!
 die Tuberkulose, -n gruźlica
 die Tür, -en drzwi
 tun czynić, robić
 turnen ćwiczyć, gimnastykować się
 die Tüte, -n torba (papierowa, plastikowa)

U

üben ćwiczyć
 über nad; o (czymś)
 überall wszędzie
 übernachten nocować
 die Überraschung, -en niespodzianka
 die Übung, -en ćwiczenie
 die Uhr, -en godzina; zegar, zegarek

um o (jakiejś godzinie); około (w przybliżeniu)
 die Umkleidekabine, -n przymierzalnia
 umschauen sich rozejrzeć się
 umsteigen przesiadać się
 der Umtausch wymiana
 unbedingt koniecznie
 unbequem niewygodny; niewygodnie
 und i; a
 unfreudlich nieuprzejmy
 unmodern nienowoczesny
 unruhig niespokojny
 uns nam; nas
 unser nasz
 unsympathisch niesympatyczny, niemiły
 unten na dole
 unter pod
 der Unterricht lekcja; lekcje, zajęcia
 untersuchen badać
 unterwegs po drodze, w drodze;
 unterwegs sein być w drodze / w podróży / poza domem
 unwichtig nieważny
 unzufrieden niezadowolony
 der USB-Stick, -s pendrive

V

der Valentinstag, -e walentynki
 der Vater, Väter ojciec
 der Vatertag, -e Dzień Ojca
 der Vegetarier, -n wegetarianin
 der Veggieburger, -n burger wegetariański
 verbringen spędzać
 verdienen zarabiać
 vergessen (du vergisst) zapominać
 verkaufen sprzedawać
 der Verkäufer, -n sprzedawca
 die Verkäuferin, -nen sprzedawczyni
 verletzt ranny
 verliebt zakochany
 verlieren gubić
 vermissen odczuwać brak (kogoś, czegoś), tęsknić
 verrückt zwariowany, szalony
 verschieden różny
 die Verspätung, -en opóźnienie
 verstehen rozumieć
 versuchen próbować
 viel dużo, wiele
 vielleicht może
 vier cztery
 das / der Viertel, -n kwadrans
 vierzehn czternaście
 vierzig czterdzieści

violett fioletowy
 der / das Virus, Viren wirus
 der Vogel, Vögel ptak
 der Volleyball siatkówka
 der Volleyball, Volleybälle piłka do siatkówki
 die Vollpension całodziennie
 wyżywienie
 von od; o
 vor przed
 vor allem przede wszystkim
 vorbereiten przygotowywać
 vorbereitet przygotowany
 vorgestern przedwczoraj
 vorlesen (du liest vor) czytać na głos
 der Vormittag, -e przedpołudnie
 der Vorname, -n imię
 die Vorspeise, -n przystawka
 die Vorstellung, -en przedstawienie

W

wählen wybierać
 die Wahrheit, -en prawda
 der Wald, Wälder las
 wann kiedy
 warm ciepły; ciepło
 warten (du wartest) czekać
 warum dlaczego
 was co
 waschen (du wäschst) myć; prać
 die Waschmaschine, -n pralka
 das Wasser woda
 der Wasserpark, -s park wodny
 das WC, -s toaleta, WC
 wegen z powodu
 wehtun boleć; Der Kopf / Der Hals tut mir weh. Boli mnie głowa / gardło.
 das Weihnachten, - Boże Narodzenie
 der Weihnachtsbaum, Weihnachtsbäume choinka
 das Weihnachtslied, -er koleda
 der Weihnachtsmann, -männer (Święty) mikołaj (przebrany człowiek)
 weinen płakać
 weiß biały
 weit daleko
 weiter dalej
 welcher / welche / welches który / która / które
 die Welt, -en świat
 wenig mało

wenige nieliczni
 wenn jeśli, gdy
 wer kto
 werden (du wirst) stać się, zostać (kims)
 (das) Werken zajęcia praktyczne, technika
 der Westen zachód (strona świata); im Westen na zachodzie
 das Wetter pogoda
 wichtig ważny
 wie jak
 wieder znowu, ponownie
 wiederholen powtarzać
 das Wiener Schnitzel, -s sznycel wiedeński
 wieso dlaczego
 der Wind, -e wiatr
 windig wietrznie
 der Winter, -s zima; im Winter zimą
 die Wintersportart, -en zimowa dyscyplina sportowa
 wir my
 wirklich rzeczywiście
 wissen (du weißt) wiedzieć
 wo gdzie
 woanders gdzie indziej
 die Woche, -n tydzień
 das Wochenende, -n weekend
 die Wochenkarte, -n bilet tygodniowy
 woher skąd
 wohin dokąd
 wohl dobrze; wprawdzie; chyba
 wohnen mieszkać
 die Wohnsiedlung, -en osiedle mieszkaniowe; in der Wohnsiedlung na osiedlu
 die Wohnung, -en mieszkanie
 der Wohnwagen, -s przyczepa kempingowa
 das Wohnzimmer, -s salon, pokój dzienny
 wollen (du willst) chcieć
 womit czym; z czym
 der Workshop, -s warsztat
 wozu po co
 wunderbar cudowny
 der Wunsch, Wünsche życzenie
 wünschen życzyć
 die Wurst, Würste kiełbasa
 das Würstchen, -n kiełbaska

Y

das / der Yoga joga

Z

zahlen płacić; bar / mit Karte zahlen płacić gotówką / kartą
 zählen liczyć (się)
 der Zahn, Zähne ząb
 die Zahnarztpraxis, Zahnarztpraxen gabinet dentystyczny
 die Zahnbürste, -n szczoteczka do zębów
 die Zahnpasta, Zahnpasten pasta do zębów
 der Zahnschmerz, -en ból zęba
 zehn dziesięć
 zeichnen (du zeichnest) rysować
 zeigen pokazywać
 die Zeit, -en czas
 die Zeitung, -en gazeta
 das Zelt, -e namiot
 ziehen ciągnąć; przenosić się
 das Ziel, -e cel
 ziemlich dość, stosunkowo
 der Zirkuswagen, -s wóz cyrkowy
 die Zitrone, -n cytryna
 der Zoo, -s zoo
 zubereiten przygotowywać
 der Zucker cukier
 zuerst najpierw
 zufrieden zadowolony
 der Zug, Züge pociąg; pochód
 zuhören przysłuchiwać się, słuchać
 der Zuhörer, -s słuchacz
 die Zuhörerin, -nen słuchaczka
 zurück z powrotem
 zurückgeben (du gibst zurück) oddawać
 zurückkommen wracać
 zurückbekommen dostać z powrotem
 zusammen razem; das macht zusammen ... to wynosi razem...
 zusammenklappen składać
 zustimmen zgadzać się (z kims)
 zwanzig dwadzieścia
 zwar wprawdzie
 zwei dwa
 zweimal dwa razy, dwukrotnie
 zwischen (po)między
 zwölf dwanaście

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: (głowa chłopaka) Africa Studio/Shutterstock.com, (tulów chłopaka) ShotPrime Studio/Shutterstock.com, (naklejki na walizce – Berlin) paseven/Shutterstock.com, (naklejki na walizce – flaga) Mochipe/Shutterstock.com, (pozostałe naklejki na walizce) HCavid/Shutterstock.com

Tekst główny: layout (tło z kropkami [grafika w kropki na blogu i na czacie]) SidorArt/Shutterstock.com, (blog – trzy dziewczyny) Halay Alex/Shutterstock.com; s. 3 (chłopak z książkami) Carballo/Shutterstock.com, (książka i lupa) valerija kozoriz/Shutterstock.com, (aparatury) M.Stasy/Shutterstock.com, (szklanka) Nsit/Shutterstock.com, (łódź) M.Stasy/Shutterstock.com, (kapelusze) derter/Shutterstock.com, (miasto) bioraven/Shutterstock.com, (garnek) aommaneesri/Shutterstock.com; s. 4 (książka z żarówką) linear_design/Shutterstock.com, (dzwonek) Jane Kelly/Shutterstock.com, (tablica) Jane Kelly/Shutterstock.com, (chłopak w okularach) Roman Samborskiy/Shutterstock.com; s. 5 (dziewczyna z konewką) goffkein.pro/Shutterstock.com, (strażak) creativepriyanka/Shutterstock.com, (torba) Puckung/Shutterstock.com, (samolot) Rashad Ashur/Shutterstock.com, (aparatury) Alvaro Cabrera Jimenez/Shutterstock.com; s. 6 (rodzina) wavebreakmedia/Shutterstock.com, (zwierzęta) Ermolaev Alexander/Shutterstock.com, (inżynierowie) NassornSnitwong/Shutterstock.com, (nastolatka z rodziną) Roman Samborskiy/Shutterstock.com, (nastolatka i koń) Elena Valebnaya/Shutterstock.com, (nastolatka i pies) Sunflower Light Pro/Shutterstock.com, (lekcja muzyki) Monkey Business. Images/Shutterstock.com, (nastolatek przy laptopie) Olly/Shutterstock.com, (rodzina gotuje) Monkey Business. Images/Shutterstock.com; s. 7 (dziewczyna na podwórku szkolnym) Ground Picture/Shutterstock.com, (stół) Juan Garcia Hinojosa/Shutterstock.com, (dwie dziewczyny przy laptopie) fizkes/Shutterstock.com, (koszyk) LaraP_photo/Shutterstock.com, (kobieta w okularach) kurhan/Shutterstock.com, (plecak) Billion Photos/Shutterstock.com, (książki) studiovin/Shutterstock.com, (woda w butelce) bioraven/Shutterstock.com; s. 8 (budzik) RealVector/Shutterstock.com, (prysznic – ilustracja) Glinkaja Olga/Shutterstock.com, (szkoła – ilustracja) Evellean/Shutterstock.com, (jedzenie – ilustracja) mything/Shutterstock.com, (taca z jedzeniem – ilustracja) Ildar Galeev/Shutterstock.com, (koszyk sklepowy – ilustracja) svetlatak/Shutterstock.com, (konsola do gier – ilustracja) Kovallino ART/Shutterstock.com, (noc – ilustracja) klyaksun/Shutterstock.com; s. 9 (muzeum morskie) Igor Tichonov/Shutterstock.com, (muzeum samochodów) Tupungato/Shutterstock.com, (muzeum historii) katonian82/Shutterstock.com, (szaszłyki) BearFotos/Shutterstock.com, (butter chicken) Elena Eryomenko/Shutterstock.com, (makaron z krewetkami) Shalith/Shutterstock.com, (gulasz) stockcreations/Shutterstock.com, (jedzenie tajskie) Clow Clerm Club/Shutterstock.com, (tancerze) Kiselev Andrey Valerevich/Shutterstock.com; s. 10 (kurczak pieczony) Jacek Chabaszewski/Shutterstock.com, (czekolada) tetiana_u/Shutterstock.com, (sałata) Boonchuy1970/Shutterstock.com, (mleko) iprachenko/Shutterstock.com, (ser) New Africa/Shutterstock.com, (pomidory) PixaHub/Shutterstock.com, (chleb) MaraZe/Shutterstock.com, (szynka) Lydia Vero/Shutterstock.com, (makaron) Guliyash/Shutterstock.com; s. 11 (złota kartka) jesadaphorn/Shutterstock.com, (dekoracje urodzinowe) fotohunter/Shutterstock.com, (telefon) ET-ARTWORKS/DigitalVision Vectors/Getty Images; s. 14 (sadzenie kwiatów) Dais. Daisy/Shutterstock.com; s. 15 (Szwajcarzy) Funny Solution Studio/Shutterstock.com, (Fryburg) Frank Wagner/Shutterstock.com; s. 16 (cztery zrzuzy z filmu *Ab nach Berlin!*) (rower) 2p2play/Shutterstock.com, (korepetycje online) Ground Picture/Shutterstock.com; s. 17 (dziewczyna z kosmetykiem) Mongkolchon Akesin/Shutterstock.com, (nauczycielka) Prostock-studio/Shutterstock.com, (mężczyzna przy mikrofonie) Arsenii Palivoda/Shutterstock.com, (opiekunka) New Africa/Shutterstock.com, (bloggerka) Chay_Tee/Shutterstock.com, (sprzedający gazety) Vstock LLC/Getty Images, (dzieci) Prostock-studio/Shutterstock.com, (spacer z psami) hedgehog94/Shutterstock.com; s. 19 (dziewczyna z samochodem na plaży) Bagus Production/Shutterstock.com, (ikonki wakacji) M.Stasy/Shutterstock.com; s. 20 (matka z córką) Zoography/Shutterstock.com, (gra na gitarze) Anton Gvozdkov/Shutterstock.com, (dziewczyna nad jeziorem) Kzenov/Shutterstock.com, (para na spacerze) Guas/Shutterstock.com, (dziewczyna nad morzem) VADU/Shutterstock.com, (para) goodiuz/Shutterstock.com; s. 21 (dziewczyna na plaży) Mila Supinskaya Glashchenko/Shutterstock.com, (w górach) Soloviova Liudmyla/Shutterstock.com, (u dziadków) Martin Novak/Shutterstock.com, (za granicą) Ground Picture/Shutterstock.com, (nad jeziorem) sun ok/Shutterstock.com, (na wsi) Iryna Inshyna/Shutterstock.com, (w domu) Prostock-studio/Shutterstock.com, (na obozie) 2xSamara/Shutterstock.com, (notatnik) Daboost/Shutterstock.com, (góra – rysunek) Regina Bilan/Shutterstock.com, (ikonki) liu_miu/Shutterstock.com; s. 24 (ikonki) punsayaporn/Shutterstock.com, (rodzeństwo w morzu) Rostov Olexandr/Shutterstock.com, (praca w ogrodzie) Sergey Nivens/Shutterstock.com, (dziewczyna w łódce) Westend61/Getty Images; s. 25 (gotowanie) goffkein.pro/Shutterstock.com, (para przy stoliku) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (ikonki dymków) Aquene Ardeen/Shutterstock.com, (malowanie) VH-studio/Shutterstock.com, (gotowanie) VH-studio/Shutterstock.com, (sprzątanie) VH-studio/Shutterstock.com, (dziewczyna w kapeluszu) Syda Productions/Shutterstock.com, (siatkówka na plaży) YanLev/Shutterstock.com, (kino letnie) New Africa/Shutterstock.com; s. 26 (ikonki gotowania) davooda/Shutterstock.com, (książki) Hadi_Tresnantan/Shutterstock.com, (sluchawki) Anastasiia Novikova/Shutterstock.com, (gry komputerowe) Pixel-Shot/Shutterstock.com, (selfie) frantic00/Shutterstock.com, (uprawianie ogródka) BearFotos/Shutterstock.com, (biwak) DNF Studio/Shutterstock.com; s. 29 (chłopaki) Leszek Glasner/Shutterstock.com, (dziewczyna) Halay Alex/Shutterstock.com, (ikonki prac ogrodniczych) Justone/Shutterstock.com, (ikonki egipskie) Cube29/Shutterstock.com; s. 30 (ikonki wakacji) M.Stasy/Shutterstock.com; s. 32 (trzy zrzuzy z filmu *Ab nach Berlin!*) (Berlin) canadastock/Shutterstock.com, (Alexanderplatz) peter jeschke/Shutterstock.com, (dworzec) Markus Mainka/Shutterstock.com; s. 35 (wiadukt w Graubünden, Austria) irakite/Shutterstock.com, (ikonki: kolej, tunel) blinkblink/Shutterstock.com; s. 36 (samochód) LightField Studios/Shutterstock.com,

(autokar, rower) Ground Picture/Shutterstock.com, (tramwaj) Michael Derrer Fuchs/Shutterstock.com, (pociąg) Markus Mainka/Shutterstock.com, (samolot) Darkdiamond67/Shutterstock.com, (troje nastolatków) BearFotos/Shutterstock.com; s. 37 (ikonka – morze) Pirina/Shutterstock.com, (ikonka – słońce) betris/Shutterstock.com, (babcia i dziadek – rysunek) Anne Sanders/Shutterstock.com, (ikonka gór) Cube29/Shutterstock.com, (mapa Niemiec – flaga) gt29/Shutterstock.com, (mapa Niemiec – kontur) Mdesignstudio/Shutterstock.com, (ikonki: namiot, ognisko) davoda/Shutterstock.com, (ikonka serca) Random Illustrators/Shutterstock.com, (ikonka domu) Lumpenmoiser/Shutterstock.com; s. 41 (Prater) Artur Bogacki/Shutterstock.com, (Katedra w Wiedniu – ikonka) AVIcon/Shutterstock.com, (zdrowa żywność – ikonka) RustyUa/Shutterstock.com, (ikonki) blinkblink/Shutterstock.com; s. 42 (ludzik, rower, samochód, pociąg, autobus, samolot) Panuwach/Shutterstock.com, (budynki szkoły, dom) Irakun08/Shutterstock.com, (tramwaj) Panuwach/Shutterstock.com, (ludzie) studicon/Shutterstock.com, (plaża, góry) Irakun08/Shutterstock.com, (miasto) iconim/Shutterstock.com; s. 43 (dymek) Bonya_06/Shutterstock.com, (rower) RN 3540/Shutterstock.com, (nutki) Martial Red/Shutterstock.com; s. 45 (walizka z totem) 5 second Studio/Shutterstock.com, (jannik na wakacjach × 4) Masarik/Shutterstock.com, (kot) Rasulov/Shutterstock.com, (jannik na walizce) Masarik/Shutterstock.com, (góry) Cube29/Shutterstock.com, (mapa) Cube29/Shutterstock.com, (napój) Pirina/Shutterstock.com, (zachód słońca w górach) Cube29/Shutterstock.com, (łódka) Pirina/Shutterstock.com, (gwiazda) Pirina/Shutterstock.com, (ryby) Pirina/Shutterstock.com; s. 46 (Stephansplatz, Vienna) C. Nass/Shutterstock.com, (Akwiżgran) A.Basler/Shutterstock.com, (Wyspa Muzeów, Berlin) canadastock/Shutterstock.com, (Bern) Keltma/Shutterstock.com, (pociąg na wiadukcie) Thomas Marchhart/Shutterstock.com, (Bellinzona) Oleksandr Berezko/Shutterstock.com, (Val Müstair) Renate Strub/Shutterstock.com, (Schonbrunn Palace) canadastock/Shutterstock.com, (Katedra w Kolonii) trabantos/Shutterstock.com; s. 47 (okulary 3D) K_E_N/Shutterstock.com, (kolejka) D. Pfeiderer/Shutterstock.com, (przedstawienie) aerogondo2/Shutterstock.com, (tor wodny) Taljat David/Shutterstock.com, (zamek) Julian Hopff/Shutterstock.com, (Europa Park) Julian Hopff/Shutterstock.com, (żółta kartka) jesadaphorn/Shutterstock.com, (tramwaj) photo.ua/Shutterstock.com, (zakaz wprowadzania psów – znak) Standard Studio/Shutterstock.com; s. 48 (miasto i ręce z tabletem) woe/Shutterstock.com, (trzy zrzuć z filmu *Ab nach Berlin!*), (muzeum techniki) franti00/Shutterstock.com, (metro) Holger Kleine/Shutterstock.com; s. 51 (Brama Brandenburska) AK2/iStock Unreleased/Getty Images, (Monachium – ikonka) KenoKickit/Shutterstock.com, (Hamburg – ikonka) Oliver Hoffmann/Shutterstock.com, (Berlin – ikonka) bioraven/Shutterstock.com; s. 52 (wrzosoisko) mimi-TOKYO/Shutterstock.com, (park) Andrew Angelov/Shutterstock.com, (Skihall – Snow Dome Bismarck) imago/nordpool/Zander/East News, (piekarnia) Aleksandr Malivuk/Shutterstock.com, (boisko) MAEWJPHO/Shutterstock.com; s. 53 (piekarnia) FooTToo/Shutterstock.com, (apteka) footageclips/Shutterstock.com, (lekarz) Altrendo Images/Shutterstock.com, (sklep) Maskot/Getty Images, (przystanek) BalkansCat/Shutterstock.com, (park) Diego Grandi/Shutterstock.com, (budka z jedzeniem) Kagan Kaya/Shutterstock.com, (sklep spożywczy) FamVeld/Shutterstock.com, (boisko) Stefano Tammara/Shutterstock.com, (osiedle) PIXEL to the PEOPLE/Shutterstock.com; s. 54 (dom – rysunek) Microstocker.Pro/Shutterstock.com; s. 55 (rodzina z psem) Gorodenkoff/Shutterstock.com, (gry komputerowe) Fabio Principe/Shutterstock.com, (naprawianie samochodu) Chris Driscoll/Shutterstock.com, (dom) Policas/Shutterstock.com; s. 56 (rozkład mieszkania – rysunek) Vectors Bang/Shutterstock.com; s. 57 (przynis) Grigovana/Shutterstock.com, (pralka) Krakenimages.com/Shutterstock.com, (zlew) David Papazian/Shutterstock.com, (łódka) Andrey_Popov/Shutterstock.com, (wanna) Ameashi/Shutterstock.com, (kuchnia) Leka Sergeeva/Shutterstock.com, (sedes) Pixel-Shot/Shutterstock.com, (zmywarka) Vladyslav Lehir/Shutterstock.com, (zagłódka) Eline Oostingh/Shutterstock.com, (namiot) Daria Nipot/Shutterstock.com, (przyczepa kempingowa) Aastels/Shutterstock.com; s. 58 (miasto) Razvan Dragomirescu/Shutterstock.com, (dom) girafchik/Shutterstock.com, (kuchnia) Serghei Starus/Shutterstock.com, (przystanek) TK Kurikawa/Shutterstock.com, (mężczyzna z garnkiem) Roman Samborskiy/Shutterstock.com, (ikonki: garnek, patelnia) aommaneesri/Shutterstock.com, (ikonka autobusu) Lunaraa/Shutterstock.com, (Bonn) travelview/Shutterstock.com; s. 61 (mama × 4) Zholobov Vadim/Shutterstock.com, (dwójka dzieci) spass/Shutterstock.com, (tata z córką × 5) Prostock-studio/Shutterstock.com, (ikonki: śrubokręt, klucz samochodowy, łańcuszek) Satoshi Kikyo/Shutterstock.com, (ikonki kuchenne) aommaneesri/Shutterstock.com; s. 62 (dzieci) Anna Schl/Shutterstock.com, (kobieta z telefonem) RossHelen/Shutterstock.com, (kamienica) philip1234/Shutterstock.com, (dom) P Alex19/Shutterstock.com, (wieżowiec) elxeneize/Shutterstock.com, (dom szeregowy) ebenart/Shutterstock.com, (blok) elxeneize/Shutterstock.com, (telewizor) Andrey_Popov/Shutterstock.com, (fotel) Ground Picture/Shutterstock.com, (krzesło) New Africa/Shutterstock.com, (lampka) Vlada Tikhonova/Shutterstock.com, (biurko) FollowtheFlow/Shutterstock.com, (dywan) New Africa/Shutterstock.com, (łóżko) Ground Picture/Shutterstock.com, (pralka) Rocksweeper/Shutterstock.com, (prysznic) johnfoto18/Shutterstock.com, (regal) Anikin Dmitrii/Shutterstock.com; s. 63 (miasto – rysunek) Tartila/Shutterstock.com, (Hundertwasserhaus) Mistervlad/Shutterstock.com, (Hundertwasserhaus – fontanna) Mistervlad/Shutterstock.com, (Hundertwasserhaus – kolumny) EvrenKalinbacak/Shutterstock.com, (dom w miejscowości Lüneburg) Adrian Zenz/Shutterstock.com; s. 64 (sześć zrzuć z filmu *Ab nach Berlin!*), s. 65 (zielone tło) anushkanirashan/Shutterstock.com, (bingo – napis) MisterStock/Shutterstock.com; s. 67 (jabuszko) Ioannis Pantzi/Shutterstock.com, (ikonka skanera) Rvector/Shutterstock.com, (radioaktywność) HN Works/Shutterstock.com, (ikonka prześwietlanego psa) BackWood/Shutterstock.com, (W. Roentgen) slavanonov/Shutterstock.com; s. 68 (dziewczyna w swetrze w paski) Red Fox studio/Shutterstock.com, (dziewczyna w zielonej bluzie) Luis Molinero/Shutterstock.com, (chłopak w okularach) Rozhenyuk Alex/Shutterstock.com, (części twarzy – rysunek) Nadiinko/Shutterstock.com; s. 69 (dziewczyna stojąca na rękach) alexkatov/Shutterstock.com; s. 71 (ból) SpicyTruffel/Shutterstock.com, (chłopak) UfaBizPhoto/Shutterstock.com, (piktogramy dolegliwości) Nsit/Shutterstock.com; s. 72 (spanie) paulaphoto/Shutterstock.com, (picie wody) Konstantin Chagin/Shutterstock.com, (spacer) Jacob Lund/Shutterstock.com, (sport) Dudarev Mikhail/Shutterstock.com, (jedzenie)

RossHelen/Shutterstock.com, (odpoczynek) Antonio Guillen/Shutterstock.com; s. 73 (lekarz) Prostok-studio/Shutterstock.com, (nauczyciel) Chris Howey/Shutterstock.com, (influencer) Westend61/Getty Images; s. 74 (dziewczyna z szalikiem) New Africa/Shutterstock.com, (ludzie w kinie) Stock-Asso/Shutterstock.com, (dziewczyna z pizzą) Antonio Guillen/Shutterstock.com, (cola i popcorn) urfin/Shutterstock.com, (ikonki leczenia) Nsit/Shutterstock.com; s. 77 (chłopak) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (dziewczyna) Roquillo Tebar/Shutterstock.com, (optometrysta) Krakenimages.com/Shutterstock.com, (ikonki: słonce i księżyc) Alano Design/Shutterstock.com, (książki) RaulAlmu/Shutterstock.com, (ikonki sportowe) hamylove/Shutterstock.com, (okulary) AVIcon/Shutterstock.com; s. 78 (dziewczyna na hamaku) PV productions/Shutterstock.com, s. 79 (oliwa) Angel Simon/Shutterstock.com, (olej) Africa Studio/Shutterstock.com, (ryby) Africa Studio/Shutterstock.com, (kurczak) roroto12p/Shutterstock.com, (strączki) Spayder pauk_79/Shutterstock.com, (ajaja) Elena Schweitzer/Shutterstock.com, (czerwone mięso) Natalia Pyzhova/Shutterstock.com, (mleko) urfin/Shutterstock.com, (jogurt) mexrix/Shutterstock.com, (ser pleśniowy) Myotis/Shutterstock.com, (złoty ser) Africa Studio/Shutterstock.com, (makarony) Seregam/Shutterstock.com, (płatki) Oksana Shufrych/Shutterstock.com, (pieczywo) Aprilphoto/Shutterstock.com, (ziemniaki) Natika/Shutterstock.com, (sałata) Zaneta Baranowska/Shutterstock.com, (warzywa) Serg64/Shutterstock.com, (owoce) Pakhnyushchy/Shutterstock.com, (truskawki) Valentin Volkov/Shutterstock.com, (porzeczka czerwona) rawi/Shutterstock.com, (porzeczka czarna) nanka/Shutterstock.com, (szklanka wody) Maryana M/Shutterstock.com, (butelka wody) Coprid/Shutterstock.com, (gra w piłkę) Eduard Stanishvskyi/Shutterstock.com, (gra w kosza) Catalin Petolea/Shutterstock.com, (badminton) Master1305/Shutterstock.com, (hulajnogę) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (pies) Tatyana Vyc/Shutterstock.com, (rower) Tomas Trojanowski/Shutterstock.com, (dziewczyna na rolkach) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (chłopak z piłką) Aptyp_kok/Shutterstock.com, (ikonki sportowe) hamylove/Shutterstock.com; s. 80 (wiosłarz) John Kropewnicki/Shutterstock.com, (kola olimpijskie) Remo_Designer/Shutterstock.com, (pięć zrzućów z filmu *Ab nach Berlin!*); s. 81 (kapitan) New Africa/Shutterstock.com, (ikonki wiosłarstwa) Vector Icon Systems/Shutterstock.com, (ikonki wiosła) Deemak Daksina/Shutterstock.com, (złota maska) Ruslan Grumble/Shutterstock.com, (złote pletwy) rawf8/Shutterstock.com, (piktogramy) vectorwin/Shutterstock.com; s. 83 (Karl Lagerfeld) FashionStock.com/Shutterstock.com, (Diane Kruger) Featureflas. Photo Agency/Shutterstock.com, (Claudia Schiffer) Featureflas. Photo Agency/Shutterstock.com, (Heidi Klum) Kathy Hutchins/Shutterstock.com, (ikonki ubrań) derter/Shutterstock.com; s. 84 (ikonki zakupów) Abdul-Jalil/Shutterstock.com, (sweter) OlgaGi/Shutterstock.com, (kapelusze) frantico0/Shutterstock.com, (spódnica) Karkas/Shutterstock.com, (spodnie) elenovsky/Shutterstock.com, (kurтка) Petar Djordjevic/Shutterstock.com, (czapka zimowa) Helga Chirk/Shutterstock.com, (koszula) Africa Studio/Shutterstock.com, (czerwona bluzka) pornpawit/Shutterstock.com, (skarpety) Mehmet Cetin/Shutterstock.com, (sukienka) MstudioG/Shutterstock.com, (rękawiczki) Serhii Yushkov/Shutterstock.com, (buty) cristi180884/Shutterstock.com, (T-shirt) VLADIMIR VK/Shutterstock.com, (bluza) Arkhipenko Olga/Shutterstock.com, (podkoszulka) pornpawit/Shutterstock.com; s. 85 (koszulka) Borislav Bajkic/Shutterstock.com, (T-shirt) Artis/Shutterstock.com, (spódnica) Karkas/Shutterstock.com, (sukienka) Tarzhanova/Shutterstock.com, (spodnie) NYS/Shutterstock.com, (spódnica jeansowa) NYS/Shutterstock.com, (sweter) NYS/Shutterstock.com, (bluza) Arkhipenko Olga/Shutterstock.com, (kapelusze) vitality_73/Shutterstock.com, (czapka z daszkiem) Etaphop photo/Shutterstock.com, (bluzka koszulowa) AnasLe/Shutterstock.com, (koszulka) NYS/Shutterstock.com; s. 86 (księżniczka) Robert Mullan/Shutterstock.com, (sklep obuwiczny) fiphoto/Shutterstock.com, (sklep z ubraniami) Pixel-Shot/Shutterstock.com, (drogeria) MAD_Production/Shutterstock.com, (sklep AGD) Vera Larina/Shutterstock.com, (sklep sportowy) bogdan ionescu/Shutterstock.com; s. 87 (okulary) Michael Kraus/Shutterstock.com, (T-shirt) Arip Jaelani/Shutterstock.com, (torebka) Vladimir Sukhachev/Shutterstock.com, (powerbank) Art of Life/Shutterstock.com, (buty) Lilit Lysa/Shutterstock.com, (ręcznik) Andrienko Anastasiya/Shutterstock.com, (mydło) Maryia_K/Shutterstock.com, (pasta) pics five/Shutterstock.com, (dezodorant) Anton Starikov/Shutterstock.com, (tonik) tanuha2001/Shutterstock.com, (krem) photosync/Shutterstock.com, (żel) New Africa/Shutterstock.com, (szczotka do zębów) Ndanoka/Shutterstock.com; s. 88 (czekolada) indigolotos/Shutterstock.com, (dżem) pogonici/Shutterstock.com, (ryż) Gulyash/Shutterstock.com, (pizze) Tobik/Shutterstock.com, (tuńczyk) Asier Romero/Shutterstock.com, (serek) Elvaisla/Shutterstock.com, (sok) Macrovector/Shutterstock.com, (woda) Vitte Yevhen/Shutterstock.com, (banany) bergamont/Shutterstock.com, (makaron) Gulyash/Shutterstock.com, (puszki) Lubustock/Shutterstock.com, (ser) GSDesign/Shutterstock.com, (ogórki konserwowe) Alineofcolor/Shutterstock.com, (szynka) monticello/Shutterstock.com, (mleko) studiowin/Shutterstock.com, (sok) Evgeny Karandaev/Shutterstock.com, (jablko) Africa Studio/Shutterstock.com, (pomidory) Ann Pics/Shutterstock.com, (szynka) monticello/Shutterstock.com; s. 89 (sklep) Tyler Olson/Shutterstock.com, (bazar) Jack Frog/Shutterstock.com, (supersam) Minerva Studio/Shutterstock.com, (ikonki zakupów) matsabe/Shutterstock.com, (ludzie z warzywami) RossHelen/Shutterstock.com; s. 90 (dziewczyna z laptopem) Red Fox studio/Shutterstock.com, (chłopak z deskorolką) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (dziewczyna z zielonym plecakiem) Red Fox studio/Shutterstock.com, (dziewczyna) oman Samborskyi/Shutterstock.com, (skaczący chłopak) Fab_1/Shutterstock.com; s. 93 (chłopak z telefonem) VIDI Studio/Shutterstock.com, (dziewczyna z telefonem) Roman Samborskyi/Shutterstock.com, (ubranie – cztery zestawy) NYS/Shutterstock.com, (ubranie – zestaw) Tarzhanova/Shutterstock.com, (spódnica) Karkas/Shutterstock.com, (spodnie) NYS/Shutterstock.com, (sweter) NYS/Shutterstock.com, (kapelusze) vitality_73/Shutterstock.com, (czapka z daszkiem) ETAP/Shutterstock.com, (bluzka koszulowa) AnasLe/Shutterstock.com; s. 94 (spaghetti) ruzanna/Shutterstock.com, (ikonki oszczędzania) davooda/Shutterstock.com; s. 95 (plakat – zakup) Bobex-73/Shutterstock.com, (plakat – wakacje) Waniga Ashan/Shutterstock.com, (plakat – promocja 50 %) Ground Picture/Shutterstock.com, (plakat – wakacyjna wyprzedaż) amedeomaja/Shutterstock.com, (Kurfürstendamm) TK Kurikawa/Shutterstock.com; s. 96 (szczęść zrzućów z filmu *Ab nach Berlin!*); s. 97 (ręce z sercem) Blan-k/Shutterstock.com, (żarówka) M-vector/Shutterstock.com, (ręka) hamylove/

Shutterstock.com, (chłopak) Prostock-studio/Shutterstock.com; s. 99 (osoba w kostiumie) MBL1/Shutterstock.com, (ikonki fajerków) kornn/Shutterstock.com, (ikonki świąteczne) alexdndz/Shutterstock.com; s. 100 (konwalle) Kathrin Uhlenbruch/Shutterstock.com, (cmentarz) RoSy76/Shutterstock.com, (drzewko majowe) FooTToo/Shutterstock.com, (Święto Trzech Króli) penofoto/Shutterstock.com, (lampiony) Johanna Muehlbauer/Shutterstock.com, (karnawał) Matyas Rehak/Shutterstock.com; s. 101 (kot) Eric Isselee/Shutterstock.com, (koniczyna) vectortatu/Shutterstock.com, (kwiaty z serduszkami) PhotoSGH/Shutterstock.com, (kalendarz) PhotoSGH/Shutterstock.com, (Trzej Królowie) Gelpi/Shutterstock.com, (klauni / karnawał) Heide Pinkall/Shutterstock.com, (pisanki) Melinda Nagy/Shutterstock.com, (wieniec majowy) FooTToo/Shutterstock.com, (pierwszy dzień szkoły) Pixel-Shot/Shutterstock.com, (Dzień Dziecka) Joanna Dorota/Shutterstock.com, (Oktoberfest) Pixel-Shot/Shutterstock.com, (dziecko z lampionem) Irina Wilhauk/Shutterstock.com, (anioł) Mr.Samarn Plubkilang/Shutterstock.com, (kalendarz adwentowy) sophiecat/Shutterstock.com, (3 października) PhotoSGH/Shutterstock.com, (Mikołaj) Gordine N/Shutterstock.com, (choinka) ZoneCreative/Shutterstock.com; s. 102 (ciasto) Dar1930/Shutterstock.com, (prezenty) Maren Winter/Shutterstock.com, (kalendarz adwentowy) Maria Symchych/Shutterstock.com, (wieniec adwentowy) Natalia Ruedisueli/Shutterstock.com, (jarmark świąteczny) Irina Wilhauk/Shutterstock.com, (ubieranie choinki) Ground Picture/Shutterstock.com; s. 103 (szopka) Drazbedel/Shutterstock.com, (ikonki świąteczne) Palau/Shutterstock.com; s. 104 (Polska) Uniyok/Shutterstock.com, (kontur Polski) Mdesignstudio/Shutterstock.com, (autokar) Rob Wilson/Shutterstock.com, (Czechy) Uniyok/Shutterstock.com, (kontur Czech) Mdesignstudio/Shutterstock.com, (pieczątki) gusenych/Shutterstock.com, (Austria) Uniyok/Shutterstock.com, (kontur Austrii) Mdesignstudio/Shutterstock.com, (herb) Lickomicko/Shutterstock.com, (miasto – mapa) KostiantynL/Shutterstock.com, (znaczniki) Brovko Serhii/Shutterstock.com, (twierdza) Rasto SK/Shutterstock.com, (muzeum marionetek) Alexander Sorokopud/Shutterstock.com, (kolejka linowa) mRGB/Shutterstock.com, (Katedra św. Ruperta) saiko3p/Shutterstock.com, (deser) Viroonrat Trapcharoen/Shutterstock.com, (Pałac Mirabell) gary718/Shutterstock.com; s. 106 (jabłko) grey_and/Shutterstock.com, (ikonki owoców, warzyw i zakupów) Cube29/Shutterstock.com, (chłopak na zakupach) hedgehog94/Shutterstock.com, (stoisko z jabłkami) BearFotos/Shutterstock.com, (waga) Maya Kruchankova/Shutterstock.com

Nagrania do podręcznika

Scenariusz nagrań: Anna Potapowicz

W nagraniach wzięli udział: Kaby Burton, Magda Majer, Laura Urraca Makuch, Alexander Cespedes, Julian Ziętkiewicz, Jeremi Ziętkiewicz, Rafał Drewniany

Reżyseria nagrań: Rafał Drewniany

Realizacja nagrań: Rafał Drewniany, DTS Studio, www.dtsstudio.pl

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

WYDAWNICTWA
SZKOLNE
i PEDAGOGICZNE

---

wsip.pl

sklep.wsip.pl

infolinia: 801 220 555

orke.pl

